

Grupa Kapitałowa Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej

Skrócone śródroczne
skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za okres 9 miesięcy zakończony
30 września 2022 roku

Spis treści

Wybrane dane finansowe	4
1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU	4
2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR)	4
3. Wybrane jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej (wg PSR)	5
4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników kwartalnych.....	5
Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	7
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	8
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	9
Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	10
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	13
Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	15
1. Wstęp.....	15
2. Informacje o PZU i Grupie PZU	19
3. Struktura akcjonariatu	31
4. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy	32
5. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości i kluczowe szacunki i osądy	34
6. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego	45
7. Korekty błędów lat ubiegłych.....	45
8. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	45
9. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	46
10. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych	87
11. Aktywa i zobowiązania warunkowe	87
12. Komentarz do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	88
13. Zarządzanie kapitałem własnym.....	91
14. Sprawozdawczość dotycząca segmentów.....	92
15. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów i działalności inwestycyjnej	102
16. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne	112
17. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych.....	113
18. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników	118
19. Emisje, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.....	119
20. Niespłacenienie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki	119
21. Sprawy sporne	119
22. Ocena pozycji spółek Grupy PZU przez agencje ratingowe.....	122
23. Transakcje z podmiotami powiązanymi	123
24. Pozostałe informacje	124

Kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU (wg PSR)	130
1. Śródroczny bilans	130
2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych.....	132
3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych.....	133
4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat	134
5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym	135
6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych	137
7. Wprowadzenie	139
8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości.....	139
9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości.....	139

Wybrane dane finansowe

1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy PZU

Dane ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat	mln zł 1 stycznia - 30 września 2022	mln zł 1 stycznia - 30 września 2021	mln EUR 1 stycznia - 30 września 2022	mln EUR 1 stycznia - 30 września 2021
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	19 042	18 250	4 062	4 004
Składki zarobione netto	17 921	17 372	3 823	3 811
Przychody z tytułu prowizji i opłat	3 865	3 460	824	759
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	9 027	7 073	1 926	1 552
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(11 045)	(11 964)	(2 356)	(2 625)
Zysk brutto	4 415	5 185	942	1 137
Zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej	2 140	2 373	456	521
Zysk przypisywany właścicielom udziałów niekontrolujących	914	1 464	195	321
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 389 553	863 341 351	863 389 553	863 341 351
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/ euro)	2,48	2,75	0,53	0,60

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	mln zł 30 września 2022	mln zł 31 grudnia 2021	mln EUR 30 września 2022	mln EUR 31 grudnia 2021
Aktywa	432 449	402 129	88 802	87 431
Kapitał podstawowy	86	86	18	19
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	15 575	17 080	3 198	3 713
Udziały niekontrolujące	20 288	22 914	4 166	4 982
Kapitały, razem	35 863	39 994	7 364	8 695
Podstawowa i rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 394 821	863 359 431	863 394 821	863 359 431
Wartość księgową na akcję zwykłą (w zł/ euro)	18,04	19,78	3,70	4,30

Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	mln zł 1 stycznia - 30 września 2022	mln zł 1 stycznia - 30 września 2021	mln EUR 1 stycznia - 30 września 2022	mln EUR 1 stycznia - 30 września 2021
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	4 945	5 814	1 055	1 275
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	6 472	(724)	1 380	(159)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	3 404	(2 974)	726	(652)
Przepływy pieniężne netto, razem	14 821	2 116	3 161	464

2. Wybrane jednostkowe dane finansowe PZU (wg PSR)

Dane z bilansu	mln zł 30 września 2022	mln zł 31 grudnia 2021	mln EUR 30 września 2022	mln EUR 31 grudnia 2021
Aktywa	44 680	44 466	9 175	9 668
Kapitał podstawowy	86	86	18	19
Kapitały, razem	13 976	15 776	2 870	3 430
Podstawowa i rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Wartość księgową na akcję zwykłą (w zł/ euro)	16,18	18,27	3,32	3,97

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz ogólnego rachunku zysków i strat	mln zł 1 stycznia - 30 września 2022	mln zł 1 stycznia - 30 września 2021	mln EUR 1 stycznia - 30 września 2022	mln EUR 1 stycznia - 30 września 2021
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	10 418	9 604	2 222	2 107
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 022	947	218	208
Wynik netto na działalności inwestycyjnej ¹⁾	448	1 916	96	420
Wynik netto	783	2 269	167	498
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Podstawowy i rozwodniony wynik na jedną akcję zwykłą (w zł/ euro)	0,91	2,63	0,19	0,58

¹⁾ Uwzględniono pozycję „Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności”.

3. Wybrane jednostkowe dane finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej (wg PSR)

Dane z bilansu	mln zł 30 września 2022	mln zł 31 grudnia 2021	mln EUR 30 września 2022	mln EUR 31 grudnia 2021
Aktywa	26 965	27 569	5 537	5 994
Kapitały, razem	3 556	3 706	730	806

Dane z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie oraz ogólnego rachunku zysków i strat	mln zł 1 stycznia - 30 września 2022	mln zł 1 stycznia - 30 września 2021	mln EUR 1 stycznia - 30 września 2022	mln EUR 1 stycznia - 30 września 2021
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	6 306	6 654	1 345	1 460
Wynik techniczny ubezpieczeń na życie	801	816	171	179
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	(396)	542	(84)	119
Zysk netto	545	534	116	117

4. Podsumowanie skonsolidowanych wyników kwartalnych

Wynik finansowy netto Grupy PZU w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku wyniósł 3 054 mln zł i był niższy o 20,4% od wyniku netto za analogiczny okres roku poprzedniego. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 2 140 mln zł wobec 2 373 mln zł w 2021 roku (spadek o 233 mln zł).

Wskaźnik ROE przypadający jednostce dominującej (PZU) za okres od 1 stycznia do 30 września 2022 roku wyniósł 17,5%, co oznacza że osiągnął taki sam poziom, jak w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Wpływ na działalność Grupy PZU w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego miały następujące elementy:

- wzrost składki przypisanej brutto, w tym w szczególności ubezpieczeń pozakomunikacyjnych w segmencie klienta masowego i korporacyjnego, ubezpieczeń komunikacyjnych Auto Casco oraz rozwój sprzedaży w spółkach bałtyckich, w tym ubezpieczeń majątkowych oraz komunikacyjnych;
- niższe wyniki związane z działalnością bankową, w szczególności ze względu na zdarzenia o charakterze jednorazowym: koszty związane z modyfikacją umów kredytów hipotecznych złotych udzielonych konsumentom z tytułu zawieszenia przez nich spłat kredytu (tzw. wakacje kredytowe), utworzenie dodatkowej rezerwy na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych w Pekao, wpłata na System Ochrony Banków Komercyjnych. Dodatkowo wyniki banków zostały obciążone rezerwą na zwrot Klientom dodatkowej marży dotyczącej kredytów hipotecznych pobieranej w okresie do ustanowienia zabezpieczenia oraz wpłatą na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców;
- wzrost rentowności w ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych, jako efekt spadku szkodowości z tytułu zgonów ubezpieczonych i współubezpieczonych w grupowym portfelu ochronnym oraz w ubezpieczeniach kontynuowanych;
- wyższa rentowność w segmencie ubezpieczeń masowych, głównie w efekcie niższej szkodowości ubezpieczeń komunikacyjnych Auto Casco;

- spadek wyniku w segmentach ubezpieczeń zagranicznych w tym głównie spółek w Ukrainie w związku z ujęciem odpisów z tytułu utraty wartości aktywów w wyniku dokonanej oceny wpływu inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę 24 lutego 2022 roku na działalność operacyjną, ciągłość działania, sytuację finansową oraz kontynuację działalności przez Grupę PZU oraz ze względu na obniżenie ratingu Ukrainy;
- wyższy wynik na ubezpieczeniach w segmencie klienta korporacyjnego, będący wypadkową wzrostu rentowności ubezpieczeń pozakomunikacyjnych oraz niższej szkodowości portfela ubezpieczeń komunikacyjnych (Auto Casco);
- niższy wynik na działalności inwestycyjnej, w tym w związku z ubiegłorocznym efektem jednorazowym wzrostu wyceny akcji spółki z branży logistycznej w związku z wejściem na giełdę.

Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Nota	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021 (przekształcone) ¹⁾	1 stycznia - 30 września 2021 (przekształcone) ¹⁾
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	9.1	6 395	19 042	5 908	18 250
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto		(202)	(679)	(145)	(591)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto		6 193	18 363	5 763	17 659
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto		45	(442)	92	(287)
Składki zarobione netto		6 238	17 921	5 855	17 372
Przychody z tytułu prowizji i opłat	9.2	1 316	3 865	1 234	3 460
Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	9.3	3 187	11 621	2 398	7 073
Pozostałe przychody netto z inwestycji	9.4	(351)	(547)	36	290
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	9.5	(177)	(404)	(10)	516
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	9.6	(573)	(1 849)	(422)	(1 305)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	9.7	249	206	119	499
Pozostałe przychody operacyjne	9.8	432	1 269	373	1 125
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		(4 008)	(11 400)	(4 019)	(12 205)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		79	355	125	241
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	9.9	(3 929)	(11 045)	(3 894)	(11 964)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	9.10	(381)	(1 044)	(326)	(865)
Koszty odsetkowe	9.11	(1 596)	(2 847)	(86)	(283)
Koszty akwizycji	9.12	(1 006)	(2 882)	(921)	(2 625)
Koszty administracyjne	9.12	(1 844)	(5 563)	(1 659)	(5 071)
Pozostałe koszty operacyjne	9.13	(1 216)	(4 264)	(870)	(3 026)
Zysk z działalności operacyjnej		349	4 437	1 827	5 196
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności		(5)	(22)	(3)	(11)
Zysk brutto		344	4 415	1 824	5 185
Podatek dochodowy	9.14	(158)	(1 361)	(474)	(1 348)
Zysk netto, w tym:		186	3 054	1 350	3 837
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej		660	2 140	739	2 373
- zyski (straty) przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		(474)	914	611	1 464
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	9.15	863 400 190	863 389 553	863 340 728	863 341 351
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)	9.15	0,76	2,48	0,86	2,75

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okresy 1 lipca – 30 września 2021 roku oraz 1 stycznia – 30 września 2021 roku zaprezentowano w punkcie 5.5.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	Nota	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021 (przekształcone) ¹⁾	1 stycznia - 30 września 2021 (przekształcone) ¹⁾
Zysk netto		186	3 054	1 350	3 837
Inne całkowite dochody	9.14	49	(4 608)	(605)	(1 878)
Podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		118	(4 554)	(550)	(1 921)
Wycena instrumentów dłużnych		(256)	(2 247)	(196)	(895)
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów		(3)	(7)	1	(35)
Różnice kursowe z przeliczenia		58	85	48	20
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych		319	(2 385)	(403)	(1 011)
Niepodlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat		(69)	(54)	(55)	43
Wycena instrumentów kapitałowych		(69)	(68)	(55)	43
Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych		-	14	-	-
Dochody całkowite netto, razem		235	(1 554)	745	1 959
- dochody całkowite przypisywane właścicielom jednostki dominującej		606	169	506	1 634
- dochody całkowite przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących		(371)	(1 723)	239	325

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okresy 1 lipca – 30 września 2021 roku oraz 1 stycznia – 30 września 2021 roku zaprezentowano w punkcie 5.5.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	Nota	30 września 2022	31 grudnia 2021
Wartość firmy	9.16	2 822	2 778
Wartości niematerialne	9.17	3 177	3 403
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		3 744	3 058
Inne aktywa	9.18	793	633
Odroczone koszty akwizycji		1 694	1 573
Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	9.31	2 385	2 540
Rzeczowe aktywa trwałe	9.19	4 238	4 144
Nieruchomości inwestycyjne		2 943	2 773
Jednostki wyceniane metodą praw własności	9.20	73	93
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	9.24	2 724	1 336
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	9.21	619	643
Należności od klientów z tytułu kredytów	9.22	221 852	215 008
Pochodne instrumenty finansowe	9.23	19 772	8 328
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	9.25	128 008	136 954
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		81 696	82 893
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		38 214	44 896
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		8 098	9 165
Należności	9.26	12 930	9 418
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		24 675	9 447
Aktywa, razem		432 449	402 129

Kapitały i zobowiązania	Nota	30 września 2022	31 grudnia 2021
Kapitały			
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej		15 575	17 080
Kapitał podstawowy	9.30	86	86
Pozostałe kapitały		13 983	14 343
Niepodzielony wynik		1 506	2 651
Wynik z lat ubiegłych		(634)	(685)
Zysk netto		2 140	3 336
Udziały niekontrolujące		20 288	22 914
Kapitały, razem		35 863	39 994
Zobowiązania			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	9.31	50 047	50 173
Zobowiązania podporządkowane	9.32	6 189	6 274
Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych	9.33	9 105	5 940
Zobowiązania wobec banków	9.34	8 119	7 470
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	9.35	276 582	265 155
Pochodne instrumenty finansowe	9.23	26 427	11 880
Inne zobowiązania	9.36	18 060	13 203
Rezerwy	9.37	1 417	1 206
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		611	806
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	9.21	29	28
Zobowiązania, razem		396 586	362 135
Kapitały i zobowiązania, razem		432 449	402 129

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej										Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik		Razem		
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Skumulowane inne dochody całkowite			Wynik z lat ubiegłych	Zysk netto			
					Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia					
Nota	9.30										2.4	
Stan na 1 stycznia 2022 roku	86	(5)	14 816	600	(1 140)	3	69	2 651	-	17 080	22 914	39 994
Wycena instrumentów kapitałowych	-	-	-	-	(14)	-	-	-	-	(14)	(54)	(68)
Wycena instrumentów dłużnych	-	-	-	-	(1 489)	-	-	-	-	(1 489)	(758)	(2 247)
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	-	-	(1)	-	-	-	-	(1)	(6)	(7)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	-	(556)	-	-	-	-	(556)	(1 829)	(2 385)
Zyski i straty aktuarialne związane z rezerwami pracowniczymi	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3	11	14
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	86	-	-	86	(1)	85
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	-	(2 060)	3	86	-	-	(1 971)	(2 637)	(4 608)
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	2 140	2 140	914	3 054
Całkowite dochody razem	-	-	-	-	(2 060)	3	86	-	2 140	169	(1 723)	(1 554)
Pozostałe zmiany, w tym:	-	1	499	1 121	(10)	-	-	(3 285)	-	(1 674)	(903)	(2 577)
Podział wyniku finansowego	-	-	1 439	1 121	-	-	-	(2 560)	-	-	(903)	(903)
Dywidenda PZU	-	-	(950)	-	-	-	-	(725)	-	(1 675)	-	(1 675)
Transakcje na akcjach własnych	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości i pozostałe	-	-	10	-	(10)	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 30 września 2022 roku	86	(4)	15 315	1 721	(3 210)	6	155	(634)	2 140	15 575	20 288	35 863

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej									Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik				
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Skumulowane inne dochody całkowite			Wynik z lat ubiegłych	Zysk netto			
					Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia					
Nota	9.30										2.4	
Stan na 1 stycznia 2021 roku	86	(9)	15 848	295	891	3	65	1 598	-	18 777	24 626	43 403
Wycena instrumentów kapitałowych	-	-	-	-	49	-	-	-	-	49	25	74
Wycena instrumentów dłużnych	-	-	-	-	(1 185)	-	-	-	-	(1 185)	(1 044)	(2 229)
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	-	-	(8)	-	-	-	-	(8)	(30)	(38)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	-	(872)	-	-	-	-	(872)	(2 119)	(2 991)
Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	31
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4	1	5
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	-	-	(2 016)	-	4	-	-	(2 012)	(3 136)	(5 148)
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	3 336	3 336	2 098	5 434
Całkowite dochody razem	-	-	-	-	(2 016)	-	4	-	3 336	1 324	(1 038)	286
Pozostałe zmiany, w tym:	-	4	(1 032)	305	(15)	-	-	(2 283)	-	(3 021)	(674)	(3 695)
Podział wyniku finansowego	-	-	1 020	305	-	-	-	(1 325)	-	-	(674)	(674)
Dywidenda PZU	-	-	(2 064)	-	-	-	-	(958)	-	(3 022)	-	(3 022)
Transakcje na akcjach własnych	-	4	(3)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Sprzedaż instrumentów kapitałowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	10	-	(10)	-	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości i pozostałe	-	-	5	-	(5)	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2021 roku	86	(5)	14 816	600	(1 140)	3	69	(685)	3 336	17 080	22 914	39 994

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (kontynuacja)

Sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym (przekształcone) ¹⁾	Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej									Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny, razem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały						Niepodzielony wynik				
		Akcje własne	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Skumulowane inne dochody całkowite			Wynik z lat ubiegłych	Zysk netto			
					Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	Różnice kursowe z przeliczenia					
Nota	9.30										2.4	
Stan na 1 stycznia 2021 roku	86	(9)	15 848	295	891	3	65	1 598	-	18 777	24 626	43 403
Wycena instrumentów kapitałowych	-	-	3	-	9	-	-	-	-	12	31	43
Wycena instrumentów dłużnych	-	-	-	-	(461)	-	-	-	-	(461)	(434)	(895)
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	-	-	(7)	-	-	-	-	(7)	(28)	(35)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	-	(302)	-	-	-	-	(302)	(709)	(1 011)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	19	-	-	19	1	20
Inne całkowite dochody netto, razem	-	-	3	-	(761)	-	19	-	-	(739)	(1 139)	(1 878)
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	-	-	-	-	2 373	2 373	1 464	3 837
Całkowite dochody razem	-	-	3	-	(761)	-	19	-	2 373	1 634	325	1 959
Pozostałe zmiany, w tym:	-	3	(1 048)	305	(5)	-	-	(2 283)	-	(3 028)	(676)	(3 704)
Podział wyniku finansowego	-	-	(1 044)	305	-	-	-	739	-	-	(674)	(674)
Dywidenda PZU	-	-	-	-	-	-	-	(3 022)	-	(3 022)	-	(3 022)
Transakcje na akcjach własnych	-	3	(3)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	(6)	-	-	-	-	-	-	(6)	(2)	(8)
Sprzedaż przeszacowanych nieruchomości i pozostałe	-	-	5	-	(5)	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 30 września 2021 roku	86	(6)	14 803	600	125	3	84	(685)	2 373	17 383	24 275	41 658

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 30 września 2021 roku zaprezentowano w punkcie 5.5.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Nota	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2021 (przekształcone) ¹⁾
Zysk brutto		4 415	5 185
Korekty		530	629
Zmiana stanu należności od klientów z tytułu kredytów		(8 532)	(4 059)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu depozytów		10 227	3 108
Zmiana wyceny aktywów wycenianych w wartości godziwej		(206)	(499)
Przychody i koszty odsetkowe		(2 467)	(1 990)
Zrealizowane zyski/straty z działalności lokacyjnej i odpisy z tytułu utraty wartości		1 976	673
Wynik z tytułu różnic kursowych		617	190
Zmiana stanu odroczonego kosztów akwizycji		(121)	(31)
Amortyzacja wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych		1 011	1 003
Zmiana stanu udziału reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych		155	78
Zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych		(126)	1 082
Zmiana stanu należności		(89)	175
Zmiana stanu zobowiązań		781	318
Przepływy z tytułu kontraktów inwestycyjnych		3	6
Nabycia i odkupienia jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych		(35)	155
Podatek dochodowy zapłacony		(1 087)	(1 235)
Dotacja od BFG związana z nabyciem Idea Banku		-	193
Zwiększenie środków pieniężnych związane z nabyciem Idea Banku		-	1 097
Pozostałe korekty		(1 577)	365
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		4 945	5 814
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy		401 129	478 318
- zbycie nieruchomości inwestycyjnych		7	169
- wpływy z nieruchomości inwestycyjnych		273	218
- zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych		77	94
- zbycie udziałów i akcji		430	926
- realizacja dłużnych papierów wartościowych		91 944	260 324
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży		186 078	152 180
- zamknięcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych		92 078	42 875
- realizacja pozostałych lokat		28 474	20 141
- odsetki otrzymane		1 627	1 314
- dywidendy otrzymane		120	47
- zwiększenie stanu środków pieniężnych z tytułu nabycia jednostek i zmiany zakresu konsolidacji		-	1
- pozostałe wpływy z lokat		21	29

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Nota	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2021 (przekształcone) ¹⁾
Wydanki		(394 657)	(479 042)
- nabycie nieruchomości inwestycyjnych		(96)	(171)
- wydatki na utrzymanie nieruchomości inwestycyjnych		(163)	(100)
- nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowych aktywów trwałych		(578)	(732)
- nabycie udziałów i akcji		(1 214)	(484)
- nabycie udziałów i akcji w jednostkach zależnych		(17)	(4)
- zmniejszenie stanu środków pieniężnych z tytułu sprzedaży jednostek i zmiany zakresu konsolidacji		-	(6)
- nabycie dłużnych papierów wartościowych		(81 305)	(255 482)
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży		(188 246)	(154 722)
- otwarcie lokat terminowych w instytucjach kredytowych		(93 948)	(45 733)
- nabycie pozostałych lokat		(29 073)	(21 585)
- pozostałe wydatki na lokaty		(17)	(23)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		6 472	(724)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy		157 139	72 608
- wpływy z tytułu kredytów i pożyczek	9.38	1 562	751
- wpływy z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych	9.38	16 395	2 871
- otwarcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	9.38	139 182	68 986
Wydanki		(153 735)	(75 582)
- dywidendy wypłacone właścicielom udziałów niekontrolujących		(903)	(674)
- spłata kredytów i pożyczek	9.38	(858)	(1 030)
- wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	9.38	(13 384)	(4 037)
- zamknięcie transakcji z przyrzeczeniem odkupu	9.38	(138 211)	(69 519)
- odsetki od kredytów i pożyczek	9.38	(22)	(21)
- odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	9.38	(135)	(80)
- wydatki z tytułu leasingu	9.38	(222)	(221)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		3 404	(2 974)
Przepływy pieniężne netto, razem		14 821	2 116
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		9 447	7 939
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		407	66
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:		24 675	10 121
- o ograniczonej możliwości dysponowania		52	43

¹⁾ Informacje o przekształceniu danych za okres 1 stycznia – 30 września 2021 roku zaprezentowano w punkcie 5.5.

Informacje uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Wstęp

Oświadczenie o zgodności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej (odpowiednio „skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe” oraz „Grupa PZU”) sporządzono zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” zatwierdzonego przez Komisję Unii Europejskiej oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych. Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy PZU za 2021 rok.

Kwartalna jednostkowa informacja finansowa jednostki dominującej

Zgodnie z §62 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych częścią skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest kwartalna jednostkowa informacja finansowa jednostki dominującej Grupy PZU – PZU.

W myśl art. 45 ust. 1a Ustawy o rachunkowości, sprawozdania finansowe emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na jednym z rynków regulowanych krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą być sporządzane zgodnie z MSSF.

Z uwagi na fakt, że Walne Zgromadzenie PZU nie podjęło decyzji, o której mowa w art. 45 ust. 1c Ustawy o rachunkowości, w sprawie sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF, sprawozdania jednostkowe PZU sporządza się zgodnie z PSR, określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz w wydanych na jej podstawie aktach wykonawczych, m.in.:

- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Dz. U. z 2016 roku, poz. 562);
- Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 277).

W sprawach nieuregulowanych Ustawą o rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie aktami wykonawczymi, stosuje się odpowiednio Krajowe Standardy Rachunkowości lub MSSF.

Okres objęty skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono za okres 9 miesięcy od 1 stycznia do 30 września 2022 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej.

Waluta funkcjonalna i prezentacji

Walutą funkcjonalną i prezentacji PZU jest polski złoty. O ile nie zaznaczono inaczej, wszystkie kwoty przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane są w milionach złotych.

Walutą funkcjonalną spółek z siedzibą na Litwie, Łotwie i w Szwecji jest euro, spółek mających siedzibę na Ukrainie – hrywna ukraińska, a spółki w Wielkiej Brytanii – funt brytyjski.

Kursy walut

Dane finansowe zagranicznych jednostek zależnych przelicza się na polskie złote:

- aktywa i zobowiązania – po średnim kursie ustalonym przez NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego;
- pozycje rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów – po średniej arytmetycznej średnich kursów ustalanych przez NBP na daty kończące każdy miesiąc okresu sprawozdawczego.

Ze względu na obowiązujące w Ukrainie ograniczenia dotyczące wymiany walut i nieregularne kwotowania kursu hrywny ukraińskiej przez NBP, Grupa PZU wyznaczyła kurs do przeliczenia danych spółek ukraińskich z zastosowaniem Postanowienia NBU (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0018500-22#n67>), zgodnie z którym upoważnione instytucje (banki) dokonują na zlecenie klientów operacji kupna oraz sprzedaży bezgotówkowej waluty obcej:

- w dolarach amerykańskich – wg kursu, który może odbiegać nie więcej niż o 1% od oficjalnego kursu NBU obowiązującego w dniu transakcji;
- w innych walutach obcych – wg kursu, który może odbiegać nie więcej niż o 1% od kursu, ustalonego na podstawie oficjalnego kursu hrywny ukraińskiej do dolara amerykańskiego, obowiązującego w dniu transakcji, a także informacje o aktualnych kursach wymiany walut obcych do dolara amerykańskiego (lub dolara amerykańskiego do walut obcych) na międzynarodowych rynkach walutowych, które są otrzymywane za pośrednictwem systemów informacji handlowej w momencie dokonania transakcji.

Oficjalny kurs wymiany hrywny ukraińskiej na dolara amerykańskiego przyjęty przez NBU (od 21 lipca 2022 roku wynoszący 36,5686 UAH/USD) przeliczono na złote za pomocą kursu USD/PLN wyznaczonego przez NBP. Zgodnie z tą metodologią kurs hrywny ukraińskiej wyznaczony na 30 września 2022 roku wyniósł 0,1355 zł/UAH. Kurs średni uzyskano stosując powyższą metodologię na końcu poszczególnych miesięcy w okresie kwiecień – wrzesień 2022 roku (do końca marca 2022 roku Grupa PZU stosowała kurs NBP).

Waluta	1 stycznia – 30 września 2022	1 stycznia – 30 września 2021	30 września 2022	31 grudnia 2021
euro	4,6880	4,5585	4,8698	4,5994
funt brytyjski	5,5216	5,2795	5,5560	5,4846
hrywna ukraińska ¹⁾	0,1412	0,1394	0,1355	0,1487

¹⁾ Kurs hrywny ukraińskiej wyliczony zgodnie z opisem powyżej.

Założenie kontynuowania działalności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę PZU w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. w okresie co najmniej 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego. Na dzień podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdzono istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Grupę PZU w okresie 12 miesięcy po zakończeniu okresu sprawozdawczego na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Przyjmując to założenie, Zarząd PZU uwzględnił w swojej ocenie wpływ czynników obarczonych niepewnością na sytuację makroekonomiczną i własną działalność, w tym trwającego od 24 lutego 2022 roku konfliktu zbrojnego w Ukrainie (dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 24.5).

Działalność zaniechana

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku Grupa PZU nie zaniechała prowadzenia jakiegokolwiek istotnego rodzaju działalności.

Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy PZU nie podlega istotnej sezonowości lub cykliczności.

Słowniczek pojęć

Poniżej wyjaśniono najważniejsze pojęcia i skróty użyte w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Nazwy spółek

Balta – Apdrošināšanas akciju sabiedrība „BALTA”.

Alior Bank – Alior Bank Spółka Akcyjna.

Grupa Kapitałowa Alior Banku – Alior Bank wraz z jednostkami zależnymi wymienionymi w punkcie 2.2.

Grupa Kapitałowa Pekao – Pekao wraz z jednostkami zależnymi wymienionymi w punkcie 2.2.

Idea Bank – Idea Bank Spółka Akcyjna.

LD – Akcinė bendrovė „Lietuvos draudimas”.

Link4 – Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.

Pekao – Bank Pekao Spółka Akcyjna.

PKN Orlen – Polski Koncern Naftowy Orlen Spółka Akcyjna.

PZU, jednostka dominująca – Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna.

PZU Finance AB – PZU Finance AB (publ.) in likvidation.

PZU LT GD – Uždaroji akcinė bendrovė „PZU Lietuva gyvybės draudimas”.

PZU Ukraina – PRJSC IC „PZU Ukraine”.

PZU Ukraina Życie – PRJSC IC „PZU Ukraine Life Insurance”.

PZU Życie – Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna.

TFI Energia – Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Energia Spółka Akcyjna.

TFI PZU – Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU Spółka Akcyjna.

TUW PZUW – Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych.

Pozostałe definicje

BFG – Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

CGU – jednostka generująca przepływy pieniężne (ang. *cash generating unit*).

CIRS – swap walutowo-procentowy (ang. *cross-currency interest rate swap*).

COR – wskaźnik mieszany, liczony dla sektora ubezpieczeń majątkowych i pozostałych ubezpieczeń osobowych (dział II). Jest to stosunek kosztów ubezpieczeniowych związanych z obsługą ubezpieczeń i wypłatą odszkodowań (tj. kosztów odszkodowań, akwizycji i administracji) do składki zarobionej netto przypadającej na dany okres; spadek wartości wskaźnika oznacza poprawę efektywności (ang. *Combined Operating Ratio*).

FRA – umowa forward na stopę procentową (ang. *forward rate agreement*).

GOOZPDO – główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w rozumieniu MSSF 8 – Segmenty operacyjne.

IBNR – ang. *Incurring But Not Reported* lub II rezerwa – rezerwa na szkody i wypadki zaistniałe i niezgłoszone.

IRS – swap stopy procentowej (ang. *interest rate swap*).

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2021 rok – roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za 2021 rok, sporządzone zgodnie z PSR, podpisane przez Zarząd PZU 23 marca 2022 roku.

KNF – Komisja Nadzoru Finansowego.

KSH – ustawa z dnia 15 września 2020 roku Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2022 roku, poz. 1467 z późn. zm.).

Marża wyniku na ubezpieczeniach na życie – rentowność segmentów ubezpieczeń na życie liczona jako stosunek wyniku z działalności operacyjnej do składki przypisanej brutto; wzrost wartości wskaźnika oznacza poprawę efektywności.

MSSF – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Komisję Europejską, które na 30 września 2022 roku zostały opublikowane i weszły w życie.

NBP – Narodowy Bank Polski.

NBU – Narodowy Bank Ukrainy.

POCI – aktywa finansowe nabyte lub udzielone z utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (ang. *purchased or originated credit-impaired financial assets*).

Prawo bankowe – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 roku, poz. 2439 z późn. zm.).

PSR – ustawa z 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2021 roku, poz. 217 z późn. zm.) oraz przepisy wydane na jej podstawie.

ROE przypadający jednostce dominującej – zwrot na kapitałach własnych liczony jako stosunek urocznionego zysku netto przypisanego właścicielom jednostki dominującej do średniej arytmetycznej skonsolidowanego kapitału własnego z wyłączeniem udziału mniejszości na początek i koniec okresu sprawozdawczego; wzrost wartości wskaźnika oznacza poprawę efektywności (ang. *Return on Equity*).

Rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych – rozporządzenie Ministra Finansów z 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz. 757 z późn. zm.).

RMSR – Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Rozporządzenie BMR – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z 8 czerwca 2016 roku w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2021 rok – skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU wg MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku, podpisane przez Zarząd PZU 23 marca 2022 roku.

TSUE – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

UKNF – Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

UOKiK – Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumenta.

Ustawa o działalności ubezpieczeniowej – ustawa z 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2021 roku poz. 1130 z późn. zm.).

Ustawa o finansowaniu społecznościowym – ustawa z 7 lipca 2022 roku o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom (Dz. U. z 2022 roku poz. 1488 z późn. zm.).

Wskaźnik dźwigni finansowej – iloraz długu do sumy długu oraz kapitałów własnych Grupy PZU przypisanych właścicielom jednostki dominującej pomniejszonych o saldo wartości firmy i wartości niematerialnych i prawnych przypisanych właścicielom jednostki dominującej. Wskaźnik kalkulowany na podstawie kategorii wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU z wyłączeniem sektora bankowego.

Wskaźnik kosztów administracyjnych – iloraz kosztów administracyjnych i składki zarobionej netto (dla sektora ubezpieczeń majątkowych i pozostałych ubezpieczeń osobowych) lub składki przypisanej brutto (dla sektora ubezpieczeń na życie); spadek wartości wskaźnika oznacza poprawę efektywności.

Wskaźnik kosztów akwizycji – iloraz kosztów akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych) i składki zarobionej netto (dla sektora ubezpieczeń majątkowych i pozostałych ubezpieczeń osobowych) lub składki przypisanej brutto (dla sektora ubezpieczeń na życie); spadek wartości wskaźnika oznacza poprawę efektywności.

Wskaźnik szkodowości – iloraz odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto i składki zarobionej netto (dla sektora ubezpieczeń majątkowych i pozostałych ubezpieczeń osobowych); spadek wartości wskaźnika oznacza poprawę efektywności.

Wskaźnik Koszty/Dochody (sektor bankowy) – iloraz kosztów administracyjnych i sumy dochodów operacyjnych z wyłączeniem: opłaty BFG, podatku od innych instytucji finansowych i wyniku netto z realizacji i odpisów z tytułu utraty wartości inwestycji; spadek wartości wskaźnika oznacza poprawę efektywności (ang. *C/I Cost/Income*).

ZWZ PZU – Zwyczajne Walne Zgromadzenie Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej.

2. Informacje o PZU i Grupie PZU

2.1 Podstawowe informacje o Grupie PZU

Podstawowe informacje o grupie	
Nazwa jednostki sprawozdawczej	Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna
Zmiana nazwy jednostki sprawozdawczej	nazwa jednostki sprawozdawczej nie uległa zmianie
Forma prawna	Spółka Akcyjna
Siedziba	Rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa
Państwo rejestracji	Polska
Adres rejestracji biura jednostki	Rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa
Podstawowe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej	Polska
Podstawowy przedmiot działalności	pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (65.12 wg Polskiej Klasyfikacji Działalności i Europejskiej Klasyfikacji Działalności)
Krajowy Rejestr Sądowy	Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, rejestr przedsiębiorców - numer 0000009831
Nazwa jednostki dominującej	brak jednostki dominującej
Nazwa jednostki dominującej najwyższego szczebla	brak jednostki dominującej najwyższego szczebla

Zmiana adresu siedziby PZU

Od 19 listopada 2022 roku zmianie uległ adres siedziby PZU. Nowy adres to Rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa. Zmiana adresu PZU wiązała się również ze zmianą właściwości Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego. Po zmianie adresu, właściwy dla PZU jest Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

2.2 Jednostki Grupy PZU oraz jednostki stowarzyszone

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 września 2022	31 grudnia 2021	
Jednostki ubezpieczeniowe objęte konsolidacją						
1	Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA	Warszawa	nd.	nd.	nd.	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-sa
2	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA	Warszawa	18.12.1991	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-zycie
3	Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń SA	Warszawa	15.09.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.link4.pl/
4	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Warszawa	20.11.2015	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. https://www.tuwpzuw.pl/
5	AB „Lietuvos draudimas”	Wilno (Litwa)	31.10.2014	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe. http://www.ld.lt/
6	AAS „BALTA”	Ryga (Łotwa)	30.06.2014	100,00% ¹⁾	100,00% ¹⁾	Ubezpieczenia majątkowe. http://www.balta.lv/
7	PRJSC IC „PZU Ukraine”	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe. http://www.pzu.com.ua/
8	PRJSC IC „PZU Ukraine Life Insurance“	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie. http://www.pzu.com.ua/
9	UAB „PZU Lietuva gyvybes draudimas”	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,34%	99,34%	Ubezpieczenia na życie. https://pzugd.lt/
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Pekao						
10	Bank Pekao SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi bankowe. https://www.pekao.com.pl/
11	Pekao Bank Hipoteczny SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi bankowe. http://www.pekaobh.pl/
12	Pekao Leasing sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi leasingowe. http://www.pekaoleasing.com.pl/
13	Pekao Investment Banking SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi maklerskie. http://pekaoib.pl/
14	Pekao Faktoring sp. z o.o.	Lublin	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi faktoringowe. https://www.pekaofaktoring.pl/
15	Pekao Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	11.12.2017	20,02%	20,02%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. https://pekaotfi.pl/
16	Centrum Kart SA	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi finansowe pomocnicze. http://www.centrumkart.pl/
17	Pekao Financial Services sp. z o.o.	Warszawa	07.06.2017	46,81% ²⁾	46,81% ²⁾	Agent transferowy. http://www.pekao-fs.com.pl/pl/
18	Pekao Direct sp. z o.o.	Kraków	07.06.2017	20,02%	20,02%	Usługi call – center. https://www.pekaodirect.pl/
19	Pekao Property SA w likwidacji	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Działalność deweloperska.
20	FPB – Media sp. z o.o. w upadłości	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Działalność deweloperska.
21	Pekao Fundusz Kapitałowy sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	07.06.2017	20,02%	20,02%	Doradztwo gospodarcze.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 września 2022	31 grudnia 2021	
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Pekao – ciąg dalszy						
22	Pekao Investment Management SA	Warszawa	11.12.2017	20,02%	20,02%	Zarządzanie aktywami. https://pekaotfi.pl/o-nas/pekao-investment-mangament
23	PeUF sp. z o.o.	Warszawa	20.07.2021	20,02%	20,02%	Pomocnicza działalność finansowa.
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Alior Banku						
24	Alior Bank SA	Warszawa	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi bankowe. https://www.aliorbank.pl/
25	Alior Services sp. z o.o.	Warszawa	18.12.2015	31,93%	31,93%	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.
26	Alior Leasing sp. z o.o.	Wrocław	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi leasingowe. https://www.aliorbank.pl/wlasna-dzialalnosc/alior-leasing.html
27	Meritum Services ICB SA	Gdańsk	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi informatyczne.
28	Alior Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	18.12.2015	31,93%	31,93%	Usługi asset management i zarządzanie subfunduszami Alior SFIO. https://www.aliortfi.com/
29	Absource sp. z o.o.	Kraków	04.05.2016	31,93%	31,93%	Działalność usługowa w zakresie informatyki.
30	AL Finance sp. z o.o.	Katowice	30.01.2017	31,93%	31,93%	Działalność brokerska.
31	Corsham sp. z o.o.	Warszawa	04.02.2019	31,93%	31,93%	Doradztwo gospodarcze.
32	RBL_VC sp. z o.o.	Warszawa	07.11.2019	31,93%	31,93%	Działalność związana z zarządzaniem funduszami (venture capital).
33	RBL_VC sp. z o.o. ASI SKA	Warszawa	17.04.2020	31,93%	31,93%	Działalność trustów, funduszy i podobnych instytucji finansowych.
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa PZU Zdrowie						
34	PZU Zdrowie SA	Warszawa	02.09.2011	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-zdrowie
35	Centrum Medyczne Medica sp. z o.o.	Płock	09.05.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://www.plock.pzuzdrowie.pl/
36	Sanatorium Uzdrowskie „Krystynka” sp. z o.o.	Ciechocinek	09.05.2014	99,09%	99,09%	Usługi szpitalne, rehabilitacyjne, sanatoryjne. http://www.sanatoriumkrystynka.pl/
37	Przedsiębiorstwo Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia ELVITA – Jaworzno III sp. z o.o.	Jaworzno	01.12.2014	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://www.jaworzno.pzuzdrowie.pl/
38	Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	Łaziska Górne	01.12.2014	57,00%	57,00%	Usługi medyczne. http://www.proelmed.pl/
39	Centrum Medyczne Gamma sp. z o.o.	Warszawa	08.09.2015	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. http://www.cmgamma.pl/
40	Centrum Medyczne św. Łukasza sp. z o.o.	Częstochowa	09.01.2018	100,00%	100,00%	Usługi medyczne https://www.czestochowa.pzuzdrowie.pl/
41	Starówka sp. z o.o.	Warszawa	03.06.2019	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://www.starowkanzoz.pl/

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 września 2022	31 grudnia 2021	
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa PZU Zdrowie – ciąg dalszy						
42	Tomma Diagnostyka Obrazowa SA	Poznań	09.12.2019	100,00%	100,00%	Usługi medyczne. https://tomma.com.pl/
43	Bonus-Diagnosta sp. z o.o. ³⁾	Poznań	09.12.2019	100,00%	100,00%	Usługi medyczne.
Jednostki objęte konsolidacją – pozostałe jednostki						
44	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA	Warszawa	08.12.1998	100,00%	100,00%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pte-pzu
45	PZU Centrum Operacji SA	Warszawa	30.11.2001	100,00%	100,00%	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-centrumoperacji
46	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA	Warszawa	30.04.1999	100,00%	100,00%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/tfi-pzu
47	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Energia SA	Warszawa	15.07.2022	100,00%	nd.	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi.
48	PZU Pomoc SA	Warszawa	18.03.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-pomoc
49	PZU Finance AB (publ.) in likvidation	Sztokholm (Szwecja)	02.06.2014	100,00%	100,00%	Usługi finansowe.
50	PZU Finanse sp. z o.o.	Warszawa	08.11.2013	100,00%	100,00%	Usługi finansowo-księgowe.
51	Tower Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	27.08.1998	100,00%	100,00%	Działalność deweloperska, eksploatacja i wynajem nieruchomości. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/tower-inwestycje
52	Ogrodowa-Inwestycje sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2004	100,00%	100,00%	Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości. http://www.ogrodowainwestycje.pl/
53	Arm Property sp. z o.o.	Kraków	26.11.2014	100,00%	100,00%	Kupno i sprzedaż nieruchomości.
54	Ipsilon sp. z o.o.	Warszawa	02.04.2009	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance oraz usługi medyczne.
55	PZU Corporate Member Limited	Londyn (Wielka Brytania)	28.09.2017	100,00%	100,00%	Działalność inwestycyjna.
56	PZU LAB SA	Warszawa	13.09.2011	100,00%	100,00%	Usługi konsultingowe, szkoleniowe oraz rozwój innowacji technologicznych w zakresie wsparcia w procesach bezpieczeństwa technicznego i procesowego oraz zarządzania ryzykiem. https://www.pzu.pl/pl/grupa-pzu/spolki/pzu-lab

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 września 2022	31 grudnia 2021	
Jednostki objęte konsolidacją – pozostałe jednostki – ciąg dalszy						
57	Omicron BIS SA	Warszawa	28.08.2014	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
58	LLC SOS Services Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	Usługi assistance.
59	PZU CASH SA	Warszawa	15.09.2017	100,00%	100,00%	Pozostałe pośrednictwo pieniężne. https://www.pzu.pl/grupa-pzu/spolki/pzu-cash-sa
60	Tulare Investments sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2017	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
61	PZU Projekt 01 SA	Warszawa	01.09.2020	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
Jednostki objęte konsolidacją – Grupa Kapitałowa Armatura						
62	Armatura Kraków SA	Kraków	07.10.1999	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż grzejników, baterii sanitarnych oraz administracja i zarządzanie grupą kapitałową. https://www.kfa.pl/
63	AQ SA (dawniej: Aquaform SA) ⁴⁾	Kraków	15.01.2015	100,00%	100,00%	Produkcja i sprzedaż wyposażenia łazienkowego.
64	Aquaform Ukraine TOW	Żytomierz (Ukraina)	15.01.2015	100,00%	100,00%	Nie prowadzi działalności.
Jednostki objęte konsolidacją – fundusze inwestycyjne						
65	PZU SFIO Universum	Warszawa	15.12.2009	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu.
66	PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 ⁵⁾	Warszawa	21.11.2011	nd.	nd.	j.w.
67	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 1	Warszawa	12.12.2012	nd.	nd.	j.w.
68	PZU FIZ Aktywów Niepublicznych BIS 2	Warszawa	19.11.2012	nd.	nd.	j.w.
69	inPZU Inwestycji Ostrożnych	Warszawa	10.04.2018	nd.	nd.	j.w.
70	inPZU Obligacje Polskie	Warszawa	10.04.2018	nd.	nd.	j.w.
71	inPZU Akcje Polskie	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
72	inPZU Akcje Rynków Rozwiniętych	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
73	inPZU Obligacje Rynków Rozwiniętych	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
74	inPZU Obligacje Rynków Wschodzących	Warszawa	10.05.2018	nd.	nd.	j.w.
75	inPZU Akcje Rynków Wschodzących	Warszawa	28.10.2019	nd.	nd.	j.w.
76	inPZU Akcje Amerykańskie	Warszawa	28.10.2019	nd.	nd.	j.w.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego oraz % głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności i adres strony internetowej
				30 września 2022	31 grudnia 2021	
Jednostki objęte konsolidacją – fundusze inwestycyjne – ciąg dalszy						
77	inPZU Akcje CEEplus	Warszawa	28.10.2019	nd.	nd.	j.w.
78	inPZU Puls Życia 2025	Warszawa	22.10.2020	nd.	nd.	j.w.
79	inPZU Puls Życia 2030	Warszawa	22.10.2020	nd.	nd.	j.w.
80	inPZU Puls Życia 2040	Warszawa	22.10.2020	nd.	nd.	j.w.
81	inPZU Puls Życia 2050	Warszawa	22.10.2020	nd.	nd.	j.w.
82	inPZU Puls Życia 2060	Warszawa	22.10.2020	nd.	nd.	j.w.
83	PZU FIZ Legato	Warszawa	11.08.2021	nd.	nd.	j.w.
84	inPZU Akcje Rynku Surowców	Warszawa	15.12.2021	nd.	nd.	j.w.
85	inPZU Akcje Rynku Złota	Warszawa	15.12.2021	nd.	nd.	j.w.
86	inPZU Akcje Sektora Zielonej Energii	Warszawa	15.12.2021	nd.	nd.	j.w.
87	inPZU Akcje Sektora Informatycznego	Warszawa	15.12.2021	nd.	nd.	j.w.
88	inPZU Akcje Sektora Nieruchomości	Warszawa	15.12.2021	nd.	nd.	j.w.
89	inPZU Akcje Europejskie	Warszawa	15.12.2021	nd.	nd.	j.w.
90	inPZU Obligacje Inflacyjne	Warszawa	15.12.2021	nd.	nd.	j.w.
Jednostki stowarzyszone						
91	Sigma BIS SA	Warszawa	03.10.2019	34,00%	34,00%	Działalność reklamowa.
92	RUCH SA	Warszawa	23.12.2020	30,92%	30,92%	Sprzedaż detaliczna gazet i artykułów piśmienniczych prowadzonych w wyspecjalizowanych sklepach. https://ruch.com.pl/
93	Krajowy Integrator Płatności SA ⁶⁾	Poznań	31.03.2021	7,67%	7,67%	Pozostałe pośrednictwo pieniężne. https://tpay.com/

¹⁾ Na 30 września 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku w akcjonariacie Balty pozostawał jeden akcjonariusz mniejszościowy posiadający 1 akcję. Od 31 października 2022 roku PZU jest posiadaczem 100% akcji Balty.

²⁾ PZU posiada bezpośrednio 33,5% akcji Pekao Financial Services sp. z o.o. a Pekao – 66,5%.

³⁾ Informacje o nabyciu spółki Aura Medic Południe sp. z o.o., a następnie jej połączeniu z Bonus-Diagnosta sp. z o.o. zaprezentowano w punkcie 2.3.1.

⁴⁾ Zmianę nazwy i siedziby spółki zarejestrowano 15 lipca 2022 roku.

⁵⁾ Fundusz PZU FIZ Sektora Nieruchomości 2 prowadzi swoją działalność inwestycyjną poprzez 30 zależnych spółek prawa handlowego (objęte konsolidacją).

⁶⁾ Jednostka stowarzyszona z Pekao, w której posiada on 38,33% udziału. W konsekwencji Zarząd PZU uznaje, że Grupa PZU wywiera na tę jednostkę znaczący wpływ.

2.3 Zmiany zakresu konsolidacji i struktury Grupy PZU

Szczegółowe zasady rachunkowości dotyczące rozliczania transakcji przejęcia zaprezentowano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2021 rok.

Zmiany zakresu konsolidacji i struktury Grupy PZU, które miały miejsce w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku zaprezentowano w kolejnych punktach.

2.3.1. Nabycia jednostek

2.3.1.1. Aura Medic Południe sp. z o.o. i połączenie z Bonus-Diagnosta sp. z o.o.

31 marca 2022 roku Bonus-Diagnosta sp. z o.o. nabył 7 677 udziałów w kapitale zakładowym Aura Medic Południe sp. z o.o. stanowiących 100% udziałów w kapitale zakładowym Aura Medic Południe sp. z o.o. i uprawniających łącznie do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników za 13 mln zł oraz 2 mln zł dodatkowej płatności (z której 1 mln zł zapłacono 27 września 2022 roku). Płatność dodatkowa jest uzależniona od warunków określonych w umowie nabycia.

Aura Medic Południe sp. z o.o. objęto konsolidacją od 31 marca 2022 roku.

31 sierpnia 2022 roku nastąpiło połączenie Bonus-Diagnosta sp. z o.o. (spółka przejmująca) z Aura Medic Południe sp. z o.o. (spółka przejmowana) w trybie art. 492 § 1 pkt 1 KSH, tj. poprzez przeniesienie całego majątku Aura Medic Południe sp. z o.o. na Bonus-Diagnosta sp. z o.o. Połączenie nie miało wpływu na skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe Grupy PZU.

2.3.1.2. Nabycie TFI Energia

17 marca 2022 roku PZU podpisał przedwstępną umowę nabycia 100% akcji Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych Energia Spółka Akcyjna („TFI Energia”) od Polskiej Grupy Energetycznej Spółki Akcyjnej. 15 lipca 2022 roku, po uzyskaniu zgód KNF i UOKiK podpisano umowę przyrzeczoną. Od 15 lipca 2022 roku TFI Energia jest jednostką zależną od PZU i została objęta konsolidacją od tego dnia. Cena nabycia pakietu akcji TFI Energia wyniosła 21 mln zł.

29 września 2022 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie TFI PZU podjęło uchwałę w sprawie połączenia TFI PZU z TFI Energia. Połączenie nastąpiło 2 listopada 2022 roku i nie będzie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.

2.3.1.3. Rozliczenie nabycia jednostek

Proces alokacji ceny nabycia udziałów przeprowadzono na podstawie danych księgowych:

- Aura Medic Południe sp. z o.o. – wg stanu na 31 marca 2022 roku;
- TFI Energia – wg stanu na 15 lipca 2022 roku.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera ostateczną wartość godziwą nabytych aktywów i przejętych zobowiązań. W trakcie kalkulacji wartości firmy:

- rozpoznano wartości niematerialne niewykazywane dotąd w sprawozdaniu finansowym TFI Energia;
- dokonano wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań;
- nie zidentyfikowano zobowiązań warunkowych wymagających ujęcia;
- nie zidentyfikowano potencjalnych aktywów z tytułu odszkodowania wymagających ujęcia.

Poniżej zaprezentowano ostateczne rozliczenie transakcji na podstawie wartości godziwej nabytych aktywów i zobowiązań.

W kolejnych tabelach zaprezentowano rozliczenie nabycia spółek medycznych.

Wartość nabytych aktywów netto	Aura Medic Południe sp. z o.o.	TFI Energia
	Rozliczenie ostateczne	Rozliczenie ostateczne
Aktywa	3	27
Wartości niematerialne	-	9
Rzeczowe aktywa trwałe	2	-
Należności	1	-
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	-	18
Zobowiązania	1	3
Inne zobowiązania	1	3
Wartość nabytych aktywów netto	2	24

Wyliczenie wartości firmy / zysku z okazjnego nabycia	Aura Medic Południe sp. z o.o.	TFI Energia
	Rozliczenie ostateczne	Rozliczenie ostateczne
Przekazana zapłata w dacie nabycia	13	21
Dodatkowe zobowiązanie do zapłaty ¹⁾	2	-
Wartość netto możliwych do zidentyfikowania aktywów	(2)	(24)
Wartość firmy / (zysk z okazjnego nabycia)	13	(3)

¹⁾ 27 września 2022 roku Bonus-Diagnosta sp. z o.o. zapłacił 1 mln zł. Pozostała część przypadku do zapłaty w styczniu 2023 roku.

Wartość firmy nie będzie pomniejszała dochodu do opodatkowania.

2.3.2. Zakończenie likwidacji spółek z Grupy Kapitałowej Armatura

5 stycznia 2022 roku spółkę Aquaform Romania SRL wykreślono z rejestru. Decyzja uprawomocniła się 20 stycznia 2022 roku.

9 września 2022 roku spółkę Aquaform Badprodukte GmbH in Liquidation wykreślono z rejestru. Decyzja uprawomocniła się 23 września 2022 roku.

Likwidacja spółek nie miała wpływu na skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.

2.3.3. Sprzedaż akcji GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA

30 sierpnia 2022 roku PZU Pomoc SA zawarł umowę sprzedaży 36 000 akcji (wszystkich posiadanych przez PZU Pomoc akcji) GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA za łączną cenę 649 tys. zł. Wpisu przeniesienia własności akcji w rejestrze akcjonariuszy GSU Pomoc Górniczego Klubu Ubezpieczonych SA dokonano 7 września 2022 roku. Od tego dnia GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA przestał być jednostką stowarzyszoną z Grupą PZU.

2.4 Udziały niekontrolujące

W tabeli poniżej przedstawiono spółki zależne, w których występują lub występowały udziały niekontrolujące:

Nazwa jednostki	30 września 2022	31 grudnia 2021
Pekao ¹⁾	79,98%	79,98%
Alior Bank ²⁾	68,07%	68,07%
Przedsiębiorstwo Usług Medycznych PROELMED sp. z o.o.	43,00%	43,00%
Sanatorium Uzdrowskie „Krystynka” sp. z o.o.	0,91%	0,91%
PZU LT GD	0,66%	0,66%
Balta	0,00% ³⁾	0,00% ³⁾

¹⁾ W konsekwencji PZU posiada także udziały niekontrolujące w jednostkach zależnych Pekao, wymienionych w tabeli w punkcie 2.2.

²⁾ W konsekwencji PZU posiada także udziały niekontrolujące w jednostkach zależnych Alior Banku wymienionych w tabeli w punkcie 2.2.

³⁾ Na 30 września 2022 roku i na 31 grudnia 2021 roku w akcjonariacie Balty pozostawał jeden akcjonariusz mniejszościowy posiadający 1 akcję. Od 31 października 2022 roku PZU jest posiadaczem 100% akcji Balty.

Wartość bilansowa udziałów niekontrolujących	30 września 2022	31 grudnia 2021
Grupa Kapitałowa Pekao	16 708	19 028
Grupa Kapitałowa Alior Banku	3 579	3 885
Pozostałe	1	1
Razem	20 288	22 914

Zarówno Pekao, jak i Alior Bank prowadzą swoją działalność przede wszystkim na terytorium Polski. W kolejnych tabelach przedstawiono skrócone informacje finansowe dotyczące Grupy Kapitałowej Pekao oraz Grupy Kapitałowej Alior Banku ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym (bez uwzględniania wyłączeń konsolidacyjnych). Dane Grupy Kapitałowej Pekao i Grupy Kapitałowej Alior Banku, uwzględniają efekt korekt z tytułu wyceny aktywów i zobowiązań do wartości godziwej na dzień obejmowania kontroli oraz ich późniejszego rozliczenia w czasie.

Aktywa	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	30 września 2022	31 grudnia 2021	30 września 2022	31 grudnia 2021
Wartość firmy	693	693	-	-
Wartości niematerialne	1 933	2 129	390	426
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 079	1 650	1 547	1 352
Inne aktywa	139	52	54	39
Rzeczowe aktywa trwałe	1 707	1 979	723	755
Jednostki wyceniane metodą praw własności	47	44	-	-
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	14	14	-	-
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	2 462	846	240	131
Należności od klientów z tytułu kredytów	163 416	156 692	57 997	57 907
Pochodne instrumenty finansowe	19 125	8 007	634	272
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	63 062	69 781	13 936	15 992
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	44 987	46 736	5 528	6 578
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	16 983	22 372	8 308	9 265
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 092	673	100	149
Należności	6 093	3 653	3 133	2 215
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	18 745	4 967	5 228	3 748
Aktywa, razem	279 515	250 507	83 882	82 837

Kapitały i zobowiązania	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	30 września 2022	31 grudnia 2021	30 września 2022	31 grudnia 2021
Kapitały				
Kapitały przypadające właścicielom jednostki dominującej	20 890	23 791	5 258	5 708
Kapitał podstawowy	263	263	1 306	1 306
Pozostałe kapitały	17 881	19 402	3 865	4 658
Niepodzielony wynik	2 746	4 126	87	(256)
Udziały niekontrolujące	12	12	-	-
Kapitały, razem	20 902	23 803	5 258	5 708
Zobowiązania				
Zobowiązania podporządkowane	2 836	2 761	1 171	1 347
Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych	8 551	5 356	554	584
Zobowiązania wobec banków	7 822	7 040	294	462
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	205 694	194 260	71 698	71 489
Instrumenty pochodne	23 323	10 191	2 368	1 224
Inne zobowiązania	9 316	6 240	2 256	1 732
Rezerwy	1 048	831	282	290
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	23	25	1	1
Zobowiązania, razem	258 613	226 704	78 624	77 129
Kapitały i zobowiązania, razem	279 515	250 507	83 882	82 837

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 30 września 2022 roku	Grupa PZU	Wyłączenie danych Pekao	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolidacyj- nych	Grupa PZU bez Pekao i Alior Banku
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	19 042	-	-	20	19 062
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(679)	-	-	-	(679)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	18 363	-	-	20	18 383
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(442)	-	-	7	(435)
Składki zarobione netto	17 921	-	-	27	17 948
Przychody z tytułu prowizji i opłat	3 865	(2 576)	(1 200)	115	204
Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	11 621	(6 869)	(3 570)	135	1 317
Pozostałe przychody netto z inwestycji	(547)	98	683	(19)	215
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	(404)	(12)	(25)	-	(441)
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(1 849)	919	768	1	(161)
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	206	(27)	(691)	-	(512)
Pozostałe przychody operacyjne	1 269	(196)	(129)	43	987
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(11 400)	-	-	(2)	(11 402)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	355	-	-	-	355
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(11 045)	-	-	(2)	(11 047)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(1 044)	449	602	(8)	(1)
Koszty odsetkowe	(2 847)	1 636	1 090	(25)	(146)
Koszty akwizycji	(2 882)	-	-	(142)	(3 024)
Koszty administracyjne	(5 563)	3 012	1 179	(107)	(1 479)
Pozostałe koszty operacyjne	(4 264)	2 128	725	(18)	(1 429)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	4 437	(1 438)	(568)	-	2 431
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(22)	(4)	-	-	(26)
Zysk (strata) brutto	4 415	(1 442)	(568)	-	2 405
Podatek dochodowy	(1 361)	591	222	-	(548)
Zysk (strata) netto	3 054	(851)	(346)	-	1 857

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 30 września 2021 roku (przekształcone)	Grupa PZU	Wyłączenie danych Pekao	Wyłączenie danych Alior Banku	Eliminacja korekt konsolidacyjnych	Grupa PZU bez Pekao i Alior Banku
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	18 250	-	-	24	18 274
Udział reasekuratorów w składce ubezpieczeniowej przypisanej brutto	(591)	-	-	-	(591)
Składki ubezpieczeniowe przypisane netto	17 659	-	-	24	17 683
Zmiana stanu rezerwy składki ubezpieczeniowej netto	(287)	-	-	(2)	(289)
Składki zarobione netto	17 372	-	-	22	17 394
Przychody z tytułu prowizji i opłat	3 460	(2 380)	(1 009)	119	190
Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	7 073	(4 098)	(2 083)	94	986
Pozostałe przychody netto z inwestycji	290	(295)	144	(4)	135
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	516	(38)	8	-	486
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(1 305)	566	745	-	6
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	499	(67)	(329)	1	104
Pozostałe przychody operacyjne	1 125	(175)	(140)	50	860
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(12 205)	-	-	(4)	(12 209)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	241	-	-	-	241
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(11 964)	-	-	(4)	(11 968)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(865)	396	474	(6)	(1)
Koszty odsetkowe	(283)	136	113	(12)	(46)
Koszty akwizycji	(2 625)	-	-	(160)	(2 785)
Koszty administracyjne	(5 071)	2 725	1 085	(107)	(1 368)
Pozostałe koszty operacyjne	(3 026)	1 185	385	7	(1 449)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	5 196	(2 045)	(607)	-	2 544
Udział w wynikach finansowych netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(11)	(1)	-	-	(12)
Zysk (strata) brutto	5 185	(2 046)	(607)	-	2 532
Podatek dochodowy	(1 348)	564	198	-	(586)
Zysk (strata) netto	3 837	(1 482)	(409)	-	1 946

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 30 września 2022	1 stycznia – 30 września 2021	1 stycznia – 30 września 2022	1 stycznia – 30 września 2021
Zysk netto	851	1 482	346	409
Inne całkowite dochody	(2 621)	(1 135)	(796)	(341)
Podlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat	(2 548)	(1 177)	(802)	(337)
Wycena instrumentów dłużnych	(803)	(529)	(173)	(17)
Wycena należności od klientów z tytułu kredytów	(7)	(35)	-	-
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(1 752)	(613)	(628)	(321)
Zyski aktuarialne dotyczące rezerw pracowniczych	14	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	(1)	1
Niepodlegające późniejszemu przeniesieniu do rachunku zysków i strat	(73)	42	6	(4)
Wycena instrumentów kapitałowych	(73)	42	6	(4)
Dochody całkowite netto, razem	(1 770)	347	(450)	68

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 30 września 2022	1 stycznia – 30 września 2021	1 stycznia – 30 września 2022	1 stycznia – 30 września 2021
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 826	4 421	(286)	(1 012)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	5 750	663	1 815	694
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	4 005	(2 176)	(248)	(662)
Przepływy pieniężne netto, razem	13 581	2 908	1 281	(980)

Informacje o dywidendach	Grupa Kapitałowa Pekao		Grupa Kapitałowa Alior Banku	
	1 stycznia – 30 września 2022	1 stycznia – 30 września 2021	1 stycznia – 30 września 2022	1 stycznia – 30 września 2021
Data uchwalenia dywidendy	15 czerwca 2022	11 czerwca 2021	-	-
Dzień dywidendy	25 lipca 2022	10 września 2021	-	-
Dzień wypłaty dywidendy	4 sierpnia 2022	29 września 2021	-	-
Kwota dywidendy na akcję (w zł)	4,30	3,21	-	-
Wartość dywidendy przypadająca Grupie PZU	226	169	-	-
Wartość dywidendy przypadająca akcjonariuszom niekontrolującym	903	674	-	-

3. Struktura akcjonariatu

Według stanu na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego struktura akcjonariatu PZU z uwzględnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu PZU przedstawiała się następująco:

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów na Walnym Zgromadzeniu	Procent udziału w kapitale podstawowym oraz w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu
1	Skarb Państwa	295 217 300	34,1875%
2	Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ¹⁾	49 223 000	5,7003%
3	Pozostali akcjonariusze	519 082 700	60,1122%
Razem		863 523 000	100,0000%

¹⁾ Liczba akcji posiadana przez fundusz na Nadzwyczajnym WZ PZU, które odbyło się 1 września 2022 roku.

3.1 Wskazanie zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta

W okresie od 1 stycznia 2022 roku do dnia przekazania niniejszego raportu okresowego nie nastąpiły znaczące zmiany w strukturze własności akcji PZU.

3.2 Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU

Zarówno na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego, jak i na dzień przekazania raportu za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2022 roku (tj. 25 sierpnia 2022 roku) Członek Zarządu PZU Tomasz Kulik posiadał 2 847 akcji PZU. Pozostali Członkowie Zarządu, Rady Nadzorczej lub Dyrektorzy Grupy nie posiadali akcji PZU lub uprawnień do nich zarówno na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego, jak i na dzień przekazania raportu za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2022 roku (tj. 25 sierpnia 2022 roku).

4. Skład Zarządu, Rady Nadzorczej i Dyrektorzy Grupy

4.1 Skład Zarządu jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2022 roku w skład Zarządu PZU wchodził:

- Beata Kozłowska – Chyła – Prezes Zarządu PZU;
- Ernest Bejda – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Kot – Członek Zarządu PZU;
- Krzysztof Kozłowski – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Sadurska – Członek Zarządu PZU;
- Krzysztof Szypuła – Członek Zarządu PZU.

4 lutego 2022 roku Krzysztof Szypuła złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu PZU.

27 kwietnia 2022 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę w sprawie powołania Piotra Nowaka w skład Zarządu PZU, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu PZU. Powołanie nastąpiło od 28 kwietnia 2022 roku na okres wspólnej kadencji obejmującej trzy pełne lata obrotowe 2020 – 2022.

Od 28 kwietnia 2022 roku do dnia podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w skład Zarządu PZU wchodził:

- Beata Kozłowska – Chyła – Prezes Zarządu PZU;
- Ernest Bejda – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Kot – Członek Zarządu PZU;
- Krzysztof Kozłowski – Członek Zarządu PZU;
- Tomasz Kulik – Członek Zarządu PZU;
- Piotr Nowak – Członek Zarządu PZU;
- Maciej Rapkiewicz – Członek Zarządu PZU;
- Małgorzata Sadurska – Członek Zarządu PZU.

4.2 Skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Od 1 stycznia 2022 roku w skład Rady Nadzorczej PZU wchodzi:

- Paweł Mucha – Przewodniczący Rady;
- Paweł Górecki – Wiceprzewodniczący Rady;
- Robert Śnitko – Sekretarz Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady;
- Agata Górnicka – Członek Rady;
- Robert Jastrzębski – Członek Rady;
- Elżbieta Mączyńska – Ziemacka – Członek Rady;
- Krzysztof Opolski – Członek Rady;
- Radosław Sierpiński – Członek Rady;
- Józef Wierzbowski – Członek Rady;
- Maciej Zaborowski – Członek Rady.

31 sierpnia 2022 roku Paweł Mucha złożył rezygnację z pełnienia funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej PZU oraz z członkostwa w Radzie Nadzorczej PZU ze skutkiem na koniec dnia 31 sierpnia 2022 roku.

1 września 2022 roku Walne Zgromadzenie PZU powołało Piotra Wachowiaka na członka Rady Nadzorczej PZU.

27 października 2022 roku Rada Nadzorcza PZU wybrała Roberta Jastrzębskiego na Przewodniczącego Rady Nadzorczej PZU.

Od 27 października 2022 roku do dnia podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w skład Rady Nadzorczej PZU wchodzi:

- Robert Jastrzębski – Przewodniczący Rady;
- Paweł Górecki – Wiceprzewodniczący Rady;
- Robert Śnitko – Sekretarz Rady;
- Marcin Chludziński – Członek Rady;
- Agata Górnicka – Członek Rady;
- Elżbieta Mączyńska – Ziemacka – Członek Rady;
- Krzysztof Opolski – Członek Rady;
- Radosław Sierpiński – Członek Rady;
- Piotr Wachowiak – Członek Rady;
- Józef Wierzbowski – Członek Rady;
- Maciej Zaborowski – Członek Rady.

4.3 Dyrektorzy Grupy PZU

Od 1 stycznia 2022 roku Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska (PZU);
- Krzysztof Kozłowski (PZU Życie);
- Bartłomiej Litwińczuk (PZU);
- Dorota Maciejka (PZU).

Z dniem 4 lutego 2022 roku powołano Krzysztofa Szypułę na stanowisko Dyrektora Grupy PZU w PZU.

Z dniem 15 kwietnia 2022 roku na Dyrektora Grupy PZU powołano Małgorzatę Sadurską (w PZU Życie) oraz Andrzeja Jaworskiego w PZU.

Z dniem 28 kwietnia 2022 roku na Dyrektora Grupy PZU w PZU Życie powołano Piotra Nowaka.

Od 28 kwietnia 2022 roku do dnia podpisania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Aleksandra Agatowska (PZU);
- Andrzej Jaworski (PZU);
- Krzysztof Kozłowski (PZU Życie);
- Bartłomiej Litwińczuk (PZU);
- Dorota Macieja (PZU);
- Piotr Nowak (PZU Życie);
- Małgorzata Sadurska (PZU Życie);
- Krzysztof Szypuła (PZU).

5. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości i kluczowe szacunki i osądy

Szczegółowe zasady (politykę) rachunkowości oraz kluczowe szacunki i osądy zaprezentowano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2021 rok.

W skróconym śródrocznym sprawozdaniu finansowym zastosowano te same zasady (politykę) rachunkowości i metody obliczeniowe, co w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2021 rok.

5.1 Zmiany w stosowanych MSSF

5.1.1. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wchodzące w życie od 1 stycznia 2022 roku

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano następujące zmiany w standardach:

Nazwa standardu/interpretacji	Rozporządzenie zatwierdzające	Komentarz
Zmiana do MSR 16 – Rzeczowe aktywa trwałe: przychody osiągnięte przed oddaniem do użytkowania	2021/1080	Zmiana zabrania odliczania od wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów, wytworzonych w trakcie doprowadzania składnika aktywów do stanu zdadności do użytkowania zgodnie z przeznaczeniem (z produkcji testowej). Takie wpływy ze sprzedaży i związane z nimi koszty będą ujmowane w wyniku finansowym. Zmiana nie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.
Zmiana do MSR 37 – Umowy rodzące obciążenia – koszty wypełnienia obowiązków umownych	2021/1080	Zmiany określają, jakie koszty należy uwzględnić przy ocenie, czy dana umowa jest umową rodzącą obciążenia. W zmianach sprecyzowano, że „koszty wykonania umowy” to koszty bezpośrednio związane z umową i obejmują: <ul style="list-style-type: none"> • przyrostowe koszty wykonania umowy, np. koszty materiałów bezpośrednich, robocizna bezpośrednia oraz • alokację innych kosztów, które są bezpośrednio związane z wykonaniem umowy, np. alokacja odpisu amortyzacyjnego od pozycji rzeczowych aktywów trwałych wykorzystywanych do wykonania umowy.
Zmiany do MSSF 3	2021/1080	Zmiana nie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU. Zmiany obejmują: <ul style="list-style-type: none"> • aktualizacja odniesień do Założeń koncepcyjnych (z 2018 roku zamiast 1989 roku); • dodanie konieczności stosowania MSR 37 lub KIMSF 21 zamiast założeń koncepcyjnych – w przypadku transakcji i zdarzeń objętych zakresem tego standardu i interpretacji na potrzeby identyfikacji zobowiązań przejętych w transakcji połączenia jednostek; • jednoznaczny zakaz ujmowania aktywów warunkowych nabytych w ramach połączenia jednostek.

Nazwa standardu/interpretacji	Rozporządzenie zatwierdzające	Komentarz
Zmiany do MSSF 2018 – 2020	2021/1080	<p>Zmiany dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> MSSF 1 – zmiana zezwala jednostce zależnej, która przyjmuje MSSF do stosowania później niż jej jednostka dominująca i stosuje paragraf D16(a) MSSF 1, na wycenę skumulowanych różnic kursowych przy użyciu kwot zaraportowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej na podstawie daty przejścia jednostki dominującej na MSSF; MSSF 9 – zmiana wyjaśnia, że na potrzeby testu „10 procent” do oceny, czy należy zaprzestać ujmowania zobowiązania finansowego należy uwzględniać jedynie opłaty zapłacone lub otrzymane między pożyczkobiorcą a pożyczkodawcą, w tym opłaty zapłacone lub otrzymane przez pożyczkobiorcę lub pożyczkodawcę w imieniu drugiej strony; MSSF 16 – zmiana usuwa przykład dotyczący zwrotu kosztów ulepszeń leasingu przez leasingodawcę (ze względu na niejasności z nim związane); MSR 41 – w celu zapewnienia spójności z MSSF 13, zmiana usuwa wymóg z paragrafu 22 MSR 41, zgodnie z którym jednostki powinny wyłączać przepływy pieniężne z opodatkowania przy wycenie wartości godziwej składnika aktywów biologicznych metodą wartości bieżącej. <p>Zmiany nie miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.</p>

5.1.2. Standardy i interpretacje oraz zmiany standardów wydane, jeszcze nieobowiązujące

- Zatwierdzone rozporządzeniem Komisji Europejskiej:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie	Rozporządzenie zatwierdzające	Komentarz
MSSF 17 – Umowy ubezpieczenia	1 stycznia 2023	2021/2036	<p>Celem standardu jest określenie jednolitych zasad rachunkowości dla wszystkich typów umów ubezpieczenia, z uwzględnieniem posiadanych przez ubezpieczyciela umów reasekuracyjnych. Wprowadzenie spójnych zasad wyceny powinno zapewnić porównywalność raportów finansowych pomiędzy jednostkami, państwami i rynkami kapitałowymi.</p> <p>Nowy standard definiuje jako umowę ubezpieczenia umowę, w której jedna strona przyjmuje znaczące ryzyko ubezpieczeniowe od posiadacza polisy i zobowiązuje się do zrekompensowania posiadaczowi polisy niekorzystnego efektu określonego, niepewnego przyszłego zdarzenia. Definicja ta jest co do zasady spójna z definicją obowiązującą w MSSF 4. Poza zakresem standardu pozostaną m.in. umowy inwestycyjne, gwarancje na produkt, gwarancje kredytowe, obligacje katastroficzne i tzw. pogodowe instrumenty pochodne (umowy, które wymagają płatności w oparciu o czynnik klimatyczny, geologiczny lub inną zmienną fizyczną, która nie jest specyficzna dla strony umowy).</p> <p>Największy wpływ na wystąpienie różnic względem obowiązującego standardu będą miały:</p> <ul style="list-style-type: none"> wycena zobowiązań i aktywów z tytułu umów ubezpieczenia, która będzie: <ul style="list-style-type: none"> oparta o wartość najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych; uwzględniała wartość pieniądza w czasie; obejmowała korektę ryzyka z tytułu ryzyka niefinansowego; rozpoznanie spodziewanych zysków dla grupy umów ubezpieczenia w czasie, proporcjonalnie do tzw. jednostek świadczonych usług, odpowiadających poziomowi świadczenia przez zakład ubezpieczeń w poszczególnych okresach sprawozdawczych; rozpoznanie całej spodziewanej straty z tytułu umów ubezpieczenia w momencie, w którym jednostka oceni, że zawarta umowa rodzi obciążenie, co może mieć miejsce na dzień początkowego ujęcia tej umowy lub przy późniejszej wycenie; odrębna (od umów z działalności bezpośredniej) wycena zobowiązań i aktywów z tytułu reasekuracji biernej.

Nazwa standardu/ interpretacji	Data wejścia w życie	Rozporządzenie zatwierdzające	Komentarz
			<p>Nowy standard wprowadza nowe zasady wyceny, prezentacji i ujawnień dla umów ubezpieczenia, które wpłyną na kształt sprawozdania Grupy PZU.</p> <p>W ramach nowego standardu wymagana jest odrębna prezentacja umów reasekuracji biernej oraz umów ubezpieczenia i reasekuracji czynnej. W ramach każdej z tych dwóch grup wymagana jest odrębna prezentacja po stronie aktywów i zobowiązań portfeli w zależności od tego czy suma pozycji bilansowych składających się na wycenę portfela jest aktywem bądź zobowiązaniem netto. Dodatkowo na bilansie prezentowana będzie jedynie zagregowana pozycja aktywów i pasywów z tytułu umów ubezpieczenia bez wyodrębnienia takich pozycji jak należności i zobowiązania składkowe, DAC czy rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. W rachunku wyników wynik z tytułu ubezpieczeń będzie widoczny w podziale na przychód z tytułu umów ubezpieczenia i koszt z tytułu umów ubezpieczenia oraz wynik z tytułu umów reasekuracji biernej. Elementy takie jak składka przypisana nie będą prezentowane. Standard wymaga także ujawnień ilościowych i jakościowych, ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych ocen eksperckich i profilu ryzyka jednostki. Bardziej szczegółowe informacje dotyczące wdrożenia MSSF 17 w Grupie PZU zaprezentowano w punkcie 5.2.</p>
Zmiana do MSSF 17 – Umowy ubezpieczenia	1 stycznia 2023	2022/1491	<p>9 grudnia 2021 roku RMSR wydała zmianę do MSSF 17 dotyczącą informacji porównywalnych o aktywach finansowych prezentowanych w momencie pierwszego zastosowania MSSF 17. Zmiana ma pomóc uniknąć przejściowych niedopasowań księgowych pomiędzy aktywami finansowymi a zobowiązaniami z tytułu umów ubezpieczeniowych wynikających z różnych wymogów dotyczących prezentacji danych porównywalnych pomiędzy MSSF 9 i MSSF 17.</p> <p>Zmiana nie będzie miała znaczenia dla Grupy PZU, która zaimplementowała MSSF 9 od 1 stycznia 2018 roku.</p>
Zmiany do MSR 1 – Prezentacja sprawozdań finansowych	1 stycznia 2023	2022/357	<p>Zgodnie ze zmianami jednostka będzie zobowiązana do ujawnienia istotnych zamiast znaczących (jak do tej pory) zasad rachunkowości. Zmiana zawiera przykłady identyfikacji istotnych zasad rachunkowości i precyzuje, że zasada rachunkowości może być istotna ze względu na swoją naturę, nawet jeżeli wartości liczbowe są nieistotne. Zasada rachunkowości jest istotna, jeżeli użytkownicy sprawozdania finansowego potrzebują jej do zrozumienia innych istotnych informacji w tym sprawozdaniu. Ujawnianie nieistotnych zasad rachunkowości nie może przesłaniać istotnych zasad rachunkowości.</p> <p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie Grupy PZU.</p>
Zmiany do MSR 8 – Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów	1 stycznia 2023	2022/357	<p>Zmiany do MSR 8 obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zastąpienie definicji zmiany wartości szacunkowych definicją wartości szacunkowych. Zgodnie z nową definicją wartości szacunkowe to „kwoty pieniężne w sprawozdaniach finansowych, które są objęte niepewnością wyceny”; • wyjaśnienie, że zmiana wartości szacunkowej wynikająca z nowych informacji lub nowych wydarzeń nie stanowi korekty błędów. Ponadto skutki zmiany danych wejściowych lub techniki wyceny zastosowanej do ustalenia wartości szacunkowej stanowią zmiany wartości szacunkowych, o ile nie wynikają one z korekty błędów poprzednich okresów; • wyjaśnienie, że zmiana wartości szacunkowej może wpłynąć tylko na zysk lub stratę bieżącego okresu lub zysk lub stratę zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych. Skutek zmiany dotyczący bieżącego okresu ujmuje się jako przychód lub koszt bieżącego okresu. Ewentualny wpływ na przyszłe okresy ujmuje się jako przychód lub koszt w przyszłych okresach. <p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie Grupy PZU.</p>

Nazwa standardu/interpretacji	Data wejścia w życie	Rozporządzenie zatwierdzające	Komentarz
Zmiana do MSR 12 – Podatek dochodowy	1 stycznia 2023	2022/1392	Zgodnie ze zmianą zwolnienie określone w MSR 12.15b) dotyczące początkowego rozpoznania aktywa bądź rezerwy z tytułu podatku odroczonego nie będzie dotyczyło transakcji, w których powstają zarówno dodatnie, jak i ujemne różnice przejściowe, skutkujące koniecznością rozpoznania jednocześnie aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego (np. w przypadku transakcji leasingu). Zmiana ma zastosowanie do transakcji, które mają miejsce w dniu lub po dniu rozpoczynającym najwcześniejszy okres porównywalny prezentowany w sprawozdaniu finansowym. Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie Grupy PZU.

- Niezatwierdzone przez Komisję Europejską:

Nazwa standardu/interpretacji	Data wydania przez RMSR	Data wejścia w życie (wg RMSR)	Komentarz
Zmiana do MSR 1 – klasyfikacja zobowiązań jako krótko i długoterminowe	23 stycznia 2020	1 stycznia 2023	Zmiana precyzuje, że przy określaniu prawa do odroczenia realizacji zobowiązania bierze się pod uwagę warunki istniejące na koniec okresu sprawozdawczego, a także, że klasyfikacja nie zależy od intencji lub oczekiwań jednostki co do chęci skorzystania z możliwości odroczenia realizacji zobowiązania. Zmiany nie będą miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.
Zmiana do MSSF 16 – Leasing	22 września 2022	1 stycznia 2024	Zmiana wymaga, aby w przypadku wyceny zobowiązań z tytułu leasingu wynikających z leasingu zwrotnego sprzedawca (leasingobiorca) nie ujmował żadnego zysku lub straty związanej z zachowanym prawem do użytkowania. Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PZU.

Podsumowując, Grupa PZU nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji (z wyjątkiem MSSF 17) miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę PZU zasady rachunkowości.

5.2 Wdrożenie MSSF 17 w Grupie PZU

18 maja 2017 roku RMSR opublikowała standard MSSF 17 Umowy ubezpieczenia, który od 1 stycznia 2023 roku zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4 - Umowy ubezpieczeniowe.

Celem nowego standardu jest wprowadzenie zupełnie nowych, jednolitych zasad wyceny umów ubezpieczenia, zapewniających większą porównywalność sprawozdań pomiędzy różnymi ubezpieczycielami, a także dostarczenie szeregu nowych ujawnień na użytek odbiorców sprawozdań finansowych.

13 maja 2022 roku Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ang. *European Securities and Markets Authority - ESMA*) opublikował oświadczenie publiczne, którego celem jest promowanie spójnego i prawidłowego zastosowania MSSF 17. ESMA zwraca uwagę na istotność przedstawienia w sprawozdaniach finansowych właściwej i porównywalnej informacji dotyczącej możliwych wpływów wdrożenia standardu na datę, kiedy MSSF 17 zostanie zastosowany po raz pierwszy.

Grupa PZU jest w trakcie zaawansowanych prac projektowych dotyczących wdrożenia standardu we wszystkich jednostkach ubezpieczeniowych. W ramach projektu Grupa PZU pracuje m.in. nad:

- opracowaniem szczegółów metodologii wyceny poszczególnych typów umów oraz sposobu prezentacji informacji finansowych wymaganych przez MSSF 17 w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym;
- budową docelowego procesu raportowego;
- wprowadzeniem zmian koniecznych do zaimplementowania w systemach IT, procesach i obszarach, na który istotny wpływ ma wdrożenie MSSF 17;

- wdrożeniem systemu IT wspierającego proces raportowania finansowego zgodnie z wymogami MSSF 17;
- budową repozytoriów danych wejściowych i wyjściowych ułatwiających automatyzację przeliczeń.

Na obecnym etapie prac nad wdrożeniem nowego standardu MSSF 17 nie zostały jeszcze podjęte niektóre decyzje w zakresie praktycznego zastosowania MSSF 17, przyjętych zasad rachunkowości oraz istotnych osądów. Z tego powodu Grupa PZU odstępuje od ujawnienia na tym etapie oszacowania faktycznego wpływu zastosowania MSSF 17 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

5.2.1. Zasady wyceny

Zgodnie z MSSF 17 umowy będą wyceniane zgodnie z poniższymi metodami:

- GMM – Model ogólny (ang. *general measurement model*) – podstawowy model wyceny, gdzie łączną wartość zobowiązania ubezpieczeniowego kalkuluje się jako sumę:
 - zdyskontowanej wartości najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych – oczekiwanych (ważonych prawdopodobieństwem) przepływów pieniężnych ze składek, rozszczeń, świadczeń, wydatków i kosztów akwizycji;
 - korekty ryzyka z tytułu ryzyka niefinansowego (ang. *risk adjustment for non-financial risk* – „RA”) – indywidualnego oszacowania wartości finansowej kompensaty z tytułu niepewności związanej z ilością oraz czasem przyszłych przepływów pieniężnych oraz
 - marży kontraktowej (ang. *contractual service margin* – „CSM”) – reprezentującej oszacowanie przyszłych zysków rozpoznawanych w czasie trwania polisy. Wartość CSM jest wrażliwa na zmiany oszacowań przepływów pieniężnych, wynikających np. ze zmian założeń nieekonomicznych. CSM nie może być wartością ujemną – wszelkie straty z umowy rozpoznaje się natychmiast w rachunku zysków i strat;
- PAA - Metoda wyceny oparta na alokacji składki
 Podejście oparte na alokacji składki (ang. *premium allocation approach* – „PAA”) jest podejściem uproszczonym, gdzie wycena zobowiązania z tytułu pozostałego okresu świadczenia usług (ang. *liability for remaining coverage* – „LRC”) jest analogiczna do mechanizmu rezerwy składki (bez oddzielnej prezentacji RA i CSM). Metodę PAA stosuje się dla umów krótkoterminowych do 1 roku oraz dłuższych, o ile spełnione są odpowiednie kryteria kwalifikacyjne pozwalające na stosowanie uproszczenia, określone w pkt. 53 lub 69 MSSF 17. Wycenę zobowiązania z tytułu zaistniałych szkód (ang. *liability for incurred claims* – „LIC”) przeprowadza się za pomocą modelu GMM (bez kalkulacji CSM);
- Metoda zmiennej opłaty (ang. *variable fee approach* – „VFA”)
 Metoda wyceny zobowiązań stosowana na potrzeby raportowania wg MSSF 17 umów ubezpieczenia z bezpośrednim udziałem w zysku, gdzie wycena zobowiązań dokonywana jest analogicznie jak w podejściu GMM z tą różnicą, że zmiany składnika marży kontraktowej CSM w kolejnych okresach obejmują również wpływ zmian czynników ekonomicznych, a nie tylko ubezpieczeniowych. Grupa PZU stosuje podejście VFA do produktów typu unit-linked.

W Grupie PZU większość umów ubezpieczenia i reasekuracji w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych spełnia na dzień przejścia kryteria zastosowania uproszczonej metody wyceny opartej na alokacji składki – PAA. Umowy ubezpieczeń na życie wyceniane będą modelem ogólnym – GMM, a dla umów ubezpieczenia z bezpośrednim udziałem w zysku Grupa PZU stosować będzie model VFA.

5.2.2. Identyfikacja oraz agregacja umów ubezpieczenia

W celu identyfikacji umów ubezpieczenia oraz reasekuracji czynnej będących w zakresie MSSF 17 Grupa PZU weryfikuje, czy w ramach danej umowy jednostka przyjmuje znaczące ryzyko ubezpieczeniowe od posiadacza polisy i zobowiązuje się do zrekompensowania posiadaczowi polisy niekorzystnego efektu określonego jako niepewne przyszłe zdarzenie ubezpieczeniowe. Definicja znaczącego ryzyka ubezpieczeniowego jest co do zasady spójna z obowiązującą w MSSF 4.

Na potrzeby wyceny, umowy ubezpieczenia będą agregowane do tzw. grup umów ubezpieczenia. Celem tej agregacji jest zapewnienie, aby zyski były rozpoznawane w czasie proporcjonalnie do świadczonych usług ubezpieczeniowych, a straty były ujmowane niezwłocznie w momencie, w którym jednostka oceni, że zawarta umowa rodzi obciążenie. Kompensowanie zysków

i strat pomiędzy zidentyfikowanymi grupami umów ubezpieczenia będzie niedozwolone. Grupowanie umów ubezpieczenia będzie następować w momencie początkowego ujęcia i Grupa PZU nie będzie dokonywać ponownej oceny grup w kolejnych okresach, chyba że zajdą przesłanki do zaprzestania ujmowania określone w MSSF 17. Grupowanie umów dokonywane będzie z uwzględnieniem następujących trzech wymiarów:

- wymiar portfela – umowy o podobnej charakterystyce ryzyka i zarządzane wspólnie;
- wymiar rentowności – umowy przynależące do tej samej grupy rentowności (jednej z trzech zdefiniowanych przez standard);
- wymiar kohorty – umowy wystawione w odstępie nie dłuższym niż jeden rok.

W Grupie PZU podział portfela na grupy umów ubezpieczenia ustalony zostanie z uwzględnieniem powyższych wymiarów:

- wymiar portfela – na podstawie charakterystyki ryzyka poszczególnych umów ubezpieczenia oraz na podstawie istniejących procesów zarządzania portfelem ubezpieczeniowym;
- wymiar rentowności:
 - dla ubezpieczeń życiowych – na poziomie pojedynczej umowy poprzez dokonanie wyceny danej umowy ubezpieczenia;
 - dla ubezpieczeń majątkowych i osobowych – wszystkie umowy będą traktowane jako zyskowe, chyba że zaistnieją fakty lub okoliczności, które będą wskazywały na ich nierentowność. Ocena rentowności będzie dokonywana na poziomie portfela MSSF 17, przy czym dopuszczane jest przeniesienie oceny na poziom kohort z danego kwartału lub roku;
- wymiar kohorty – Grupa PZU podjęła decyzję o zastosowaniu kohort rocznych dla ubezpieczeń życiowych oraz kohort kwartalnych dla ubezpieczeń majątkowych, co umożliwi dokładniejsze przyporządkowanie umów ubezpieczeniowych do kategorii rentowności na potrzeby wyceny zobowiązań.

Grupa PZU nie przewiduje stosowania zwolnienia z obowiązku raportowania zgodnie z wymogiem odnośnie kohort rocznych.

5.2.3. Główne elementy wyceny wg MSSF 17

Poniżej przedstawiono najistotniejsze elementy wyceny zgodnej z MSSF 17 oraz główne decyzje metodologiczne podjęte przez Grupę PZU.

5.2.3.1. Granice umowy

Na potrzeby wyceny zobowiązań szacuje się wartość przepływów finansowych w granicach umów. Grupa PZU opiera definicję granicy umowy na bazie oceny, czy istnieją realne możliwości zmiany taryf w ofercie ubezpieczeniowej. Jeśli nie istnieje taka praktyczna możliwość, to w wycenie zobowiązań uwzględnione są wszystkie przyszłe spodziewane składki. Zgodnie z wymogami dla granicy umowy, umowy ubezpieczeniowe traktuje się jako całość, bez wydzielania i odrębnego traktowania poszczególnych komponentów. W Grupie PZU podejście do granicy umowy jest w znacznej mierze spójne z dotychczas stosowanym do wyceny wg Wypłacalności II. Wyjątkiem są granice umowy zastosowane w ubezpieczeniach na życie dla umów dodatkowych oraz części produktów typu *unit-linked*. Na potrzeby MSSF 17 umowy dodatkowe traktowane są jako całość z umową główną, tj. granice umowy dla umów dodatkowych korespondują z granicą umowy głównej. W przypadku ubezpieczeń typu *unit-linked* do wyceny na potrzeby Wypłacalności II stosowane są wytyczne dotyczące przyszłych przepływów wynikające ze „Stanowiska UKNF dotyczącego granicy umowy dla celów wyznaczania zobowiązań ubezpieczeniowych lub reasekuracyjnych”. Natomiast na potrzeby MSSF 17 w produktach typu *unit-linked* ze składką regularną przyszła składka modelowana jest zgodnie ze zobowiązaniami ubezpieczającego opisanymi w ogólnych warunkach ubezpieczenia oraz na polisie.

5.2.3.2. Dyskontowanie i korekta z tytułu ryzyka niefinansowego

Grupa PZU używa krzywych stóp dyskontowych wyznaczonych w podejściu oddolnym (MSSF 17 pkt B80), które zakłada, że krzywe dyskontowe zostaną wyznaczone jako płynne krzywe stóp wolnych od ryzyka, skorygowane o premię za niepłynność, wynikającą z różnicy w charakterystyce płynnościowej instrumentów finansowych służących do wyznaczenia krzywych i charakterystyce

płynnościowej umów ubezpieczenia. Dla krzywych definiowanych od końca 2015 roku, Grupa PZU wykorzystuje stopy dyskontowe wolne od ryzyka publikowane przez EIOPA, natomiast dla lat poprzedzających wdrożenie dyrektywy Wypłacalność II Grupa PZU wyznaczyła historyczne krzywe stóp dyskontowych na podstawie danych rynkowych. Premia za niepłynność jest wyznaczana na podstawie danych rynkowych i charakterystyk płynnościowych poszczególnych grup umów ubezpieczenia.

Grupa PZU uwzględniła w wycenie umów ubezpieczenia korektę ryzyka z tytułu ryzyka niefinansowego. Ze względu na różne charakterystyki ryzyka dla przyszłych przepływów wynikających z zobowiązań z tytułu należnych odszkodowań oraz zobowiązań wynikających z pozostałego okresu ubezpieczeniowego, korekta z tytułu ryzyka niefinansowego dla tych zobowiązań szacowana jest niezależnie. Dla ubezpieczeń majątkowych i osobowych korekta wyznaczana jest przy zastosowaniu metody wartości narażonej na ryzyko (VaR). Dla ubezpieczeń życiowych, w zakresie zobowiązań wynikających z pozostałego okresu ubezpieczeniowego przy zastosowaniu metody kosztu kapitału (CoC), a w zakresie zobowiązań z tytułu należnych odszkodowań przy zastosowaniu metody VaR. Korekta ryzyka z tytułu ryzyka niefinansowego na poziomie jednostki jest wyznaczana jako prosta suma korekt wyznaczonych na poziomie pojedynczych grup umów lub linii biznesowych, a dywersyfikacja jest uwzględniana przy wyznaczaniu poziomu istotności na poziomie jednostki (podejście *bottom-up*). Na poziomie Grupy PZU korekta z tytułu ryzyka niefinansowego jest wyznaczana jako suma prosta korekt dla poszczególnych jednostek, a dywersyfikacja pomiędzy jednostkami nie jest uwzględniana.

5.2.3.3. Marża kontraktowa

Marża kontraktowa stanowi część zobowiązań z tytułu umów ubezpieczenia. Marża kontraktowa odzwierciedla nierozliczony zysk dla grupy umów ubezpieczenia i z tego powodu jest uwalniana jako przychód w rachunku zysków i strat. Dla potrzeb rozliczania CSM w ciągu roku przyjęto szereg nośników tzw. jednostek świadczonych usług (ang. *coverage units*), które określają wielkość świadczonej usługi ubezpieczeniowej w poszczególnych okresach. W Grupie PZU oparto się na sumach ubezpieczeń, do których nawiązują wszelkie gwarantowane świadczenia.

5.2.3.4. Koszty finansowe działalności ubezpieczeniowej

Zgodnie z MSSF 17 Grupa PZU ma możliwość dokonania podziału kosztów finansowych działalności ubezpieczeniowej na części ujmowane w rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodach. Grupa PZU planuje skorzystać z tej możliwości dla wszystkich portfeli MSSF 17. Zgodnie z MSSF 4 rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe nie były wyliczane w oparciu o bieżące założenia ekonomiczne. Jest to więc nowy element wprowadzony przez MSSF 17.

Grupa PZU wdrożyła MSSF 9 od 1 stycznia 2018 roku i nie planuje korzystać z możliwości przekształcenia pozycji finansowych wycenianych zgodnie z MSSF 9.

5.2.4. Dzień przejścia

Grupa PZU zastosuje MSSF 17 po raz pierwszy w okresie zaczynającym się 1 stycznia 2023 roku. Ze względu na konieczność przygotowania danych porównawczych, przyjmuje się jako dzień przejścia na nowy standard 1 stycznia 2022 roku.

Standard umożliwia zastosowanie 3 metod na potrzeby dokonania wycen pozycji finansowych na dzień przejścia:

- pełne podejście retrospektywne (ang. *full retrospective approach* – „FRA”) – metoda, w której jednostka dokonuje wyceny grup umów ubezpieczenia tak, jakby standard był stosowany od początku dla tych umów;
- zmodyfikowane podejście retrospektywne (ang. *modified retrospective approach* – „MRA”) – metoda, która pozwala stosować uproszczenia w metodzie FRA, jeśli pełne jej zastosowanie jest niewykonalne w praktyce;
- podejście oparte na wartości godziwej (ang. *fair value approach*) – metoda, która jest dozwolona, jeśli niewykonalna w praktyce jest metoda MRA lub gdy jednostka podjęła decyzję, że nie będzie stosowała metody MRA.

Grupa PZU SA planuje wykorzystać wszystkie trzy metody w zależności od dostępności danych historycznych.

Zgodnie z zapisami MSSF17 pkt C3, o ile nie jest to niewykonalne w praktyce, Grupa PZU stosuje do wyceny umów ubezpieczeniowych pełne podejście retrospektywne. W przypadkach, gdy zastosowanie pełnego podejścia retrospektywnego

zostało ocenione jako niewykonalne w praktyce, Grupa PZU wykorzystuje zmodyfikowane podejście retrospektywne lub podejście oparte na wartości godziwej, a wybór podejścia dokonywany jest indywidualnie dla każdej grupy umów. Przy wyborze brane pod uwagę są takie czynniki jak charakterystyka grupy, dostępność danych historycznych, materialność oraz to czy grupa umów należy do portfela oferowanego w sprzedaży przez Grupę PZU na dzień przejścia.

W tabeli poniżej zaprezentowano uproszczenia dozwolone przez standard, które zastosuje Grupa PZU wraz z referencją do odpowiednich zapisów MSSF 17 w zależności od przyjętego podejścia:

Opis uproszczenia	Zmodyfikowane podejście retrospektywne	Podejście oparte na wartości godziwej
Ocena grup umów przy wykorzystaniu informacji dostępnych na moment daty przejścia, zamiast na moment zawarcia umowy	C9	C21-22
Niestosowanie przepisów pkt. 22 w celu dokonania podziału grup na te, które nie uwzględniają umów zawartych w odstępach większych niż roczne	C10	C23
Wykorzystanie historycznych przepływów pieniężnych przy określeniu marży kontraktowej	C12	nd.
Uproszczone wyliczenie korekty ryzyka z tytułu ryzyka niefinansowego w dniu początkowego ujęcia grupy umów ubezpieczenia	C14	nd.
Podział przychodów lub kosztów finansowych na kwoty uwzględnione w wyniku finansowym i na kwoty uwzględnione w innych całkowitych dochodach	C18-19	C24

5.3 Inne oczekiwane zmiany w przepisach – zmiana wskaźnika referencyjnego stopy WIBOR

Ustawa o finansowaniu społecznościowym przewiduje prace nad procesem wyznaczenia zamiennika stopy WIBOR w postaci nowych stawek wolnych od ryzyka opartych o transakcje O/N (overnight). Powołana została narodowa grupa robocza, której celem jest przygotowanie harmonogramu działań służących sprawnemu i bezpiecznemu wdrożeniu poszczególnych elementów procesu prowadzącego do zastąpienia wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR nowym wskaźnikiem referencyjnym. Komitet sterujący narodowej grupy roboczej, na posiedzeniach 25 sierpnia oraz 1 września 2022 roku przeprowadził dyskusję oraz podjął decyzję o wyborze indeksu WIRON (ang. *Warsaw Interest Rate Overnight*) jako alternatywnego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, którego danymi wejściowymi są informacje reprezentujące transakcje O/N (*overnight*). Docelowo WIRON ma się stać kluczowym wskaźnikiem referencyjnym stopy procentowej w rozumieniu rozporządzenia BMR, który stosowany jest w umowach finansowych (np. umowach kredytu), instrumentach finansowych (np. papierach dłużnych lub instrumentach pochodnych) oraz przez fundusze inwestycyjne (np. w ustalaniu opłat za zarządzanie). Administratorem WIRON w rozumieniu rozporządzenia BMR jest spółka GPW Benchmark SA, wpisana do rejestru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA).

Kolejnym krokiem komitetu sterującego narodowej grupy roboczej było przyjęcie tzw. mapy drogowej, określającej harmonogram działań mających na celu zastąpienie wskaźnika WIBOR wskaźnikiem WIRON. Ogłoszona przez KNF mapa drogowa pokazuje, że już od grudnia 2022 roku na rynku polskim będzie można zacząć stosować WIRON w nowych instrumentach finansowych. Zaprzestanie opracowywania i publikowania wskaźnika WIBOR (oraz drugiego z obecnie używanych – WIBID) ma nastąpić od początku 2025 roku.

Do dnia podpisania skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego Grupa PZU nie była w stanie oszacować potencjalnego wpływu na wynik Grupy PZU z tego tytułu.

5.4 Zastosowanie szacunków i założeń

Grupa PZU dokonała oceny przyjętych szacunków i założeń mających wpływ na wartość poszczególnych aktywów i zobowiązań Grupy PZU oraz przychodów i kosztów prezentowanych w skróconym śródrocznym sprawozdaniu finansowym. Biorąc pod uwagę niepewność co do dalszego rozwoju sytuacji ekonomicznej, w szczególności w związku z trwającym konfliktem zbrojnym w Ukrainie, wykonane szacunki mogą ulec zmianie w przyszłości. Niepewność dotyczy przede wszystkim prognoz dotyczących założeń makroekonomicznych, w szczególności odnoszących się do kluczowych wskaźników gospodarczych (poziom oczekiwanego spowolnienia gospodarczego, PKB, zatrudnienie, ceny mieszkań, inflacja, poziomy rynkowych stóp procentowych,

możliwe zakłócenia na rynkach kapitałowych), możliwych zakłóceń w działalności wynikających z decyzji podejmowanych przez instytucje państwowe, przedsiębiorstwa i konsumentów, skuteczności programów pomocowych, opracowanych w celu wspierania przedsiębiorstw i konsumentów oraz kształtowania się poziomu śmiertelności.

Przy ustalaniu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia uwzględnia się niepewność związaną z zadośćuczynieniami w szkodach osobowych. W przypadku tego typu roszczeń zmiany w otoczeniu prawnym i nieugruntowane orzecznictwo mogą wpływać na ostateczną wartość wypłaconych świadczeń.

Przy wyliczaniu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent, przyszły wzrost średniej renty szacuje się na podstawie danych historycznych z uwzględnieniem innych informacji mogących mieć wpływ na przyszły wzrost rent (przykładowo wzrost świadomości ubezpieczeniowej, zmiany legislacyjne, itp.).

Dla rent dożywotnich okres, przez jaki renta będzie wypłacana ustala się na podstawie publicznie dostępnych statystyk (w Polsce – PTTŻ). Dodatkowo, przy ustalaniu rezerwy na skapitalizowaną wartość rent uwzględnia się koszt przyszłej ich obsługi w wysokości 3% wartości wypłacanych świadczeń.

Przy ustalaniu wartości rezerwy ubezpieczeń na życie przyjmuje się założenia dotyczące częstotliwości występowania zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową, tj. śmiertelności, zachorowalności i wypadkowości – na podstawie publicznie dostępnych statystyk, w Polsce przykładowo PTTŻ lub w oparciu o statystyki własne opracowane na podstawie danych historycznych z poszczególnych grup produktów znajdujących się w portfelu.

Założenia te obarczone są naturalną niepewnością wynikającą z długiego horyzontu czasowego. Jednocześnie, co roku poszczególne założenia są weryfikowane pod względem ich adekwatności. Analizie poddawane są dane w szczególności pod kątem zachowania całego portfela, a nie pojedynczych przypadków. W przypadku stwierdzenia nieadekwatności danego założenia, jest ono weryfikowane i zmieniane, co bezpośrednio prowadzi do zmiany wysokości zobowiązań prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

W kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Grupa PZU wykorzystuje m. in. PTTŻ lub inne, dostępne publicznie statystyki. Dla portfela ubezpieczeń grupowych i kontynuowanych w kalkulacji rezerw przyjmowane są również założenia dotyczące prawdopodobieństw posiadania współubezpieczonych (małżonka, rodziców i teściów). Założenia te, z uwagi na ich długoterminowy charakter, obarczone są naturalną niepewnością, co do faktycznego rozwoju portfela. Dla starszych wersji produktów indywidualnie kontynuowanych w kalkulacji rezerw uwzględnia się prognozowany wskaźnik inflacji, celem rozpoznania spodziewanego efektu wyższych indeksacji w kolejnych latach.

5.4.1. Utrata wartości i oczekiwane straty kredytowe

5.4.1.1. Należności od klientów z tytułu kredytów

Grupa PZU uwzględnia przyszłe czynniki makroekonomiczne we wszystkich istotnych komponentach oszacowania oczekiwanych strat kredytowych, co zapewnia, że ich bieżąca wycena odzwierciedla spodziewaną skalę pogorszenia jakości kredytowej portfela na skutek trudnego otoczenia makroekonomicznego.

W związku z ryzykiem:

- związanym z konfliktem zbrojnym w Ukrainie, jego potencjalnymi konsekwencjami dla sytuacji przedsiębiorstw i nastrojów konsumentów;
- większego niż oczekiwany wzrostu stóp procentowych, które może przełożyć się na wzrost obciążenia niektórych klientów;
- większego niż spodziewane spowolnienia gospodarczego z tytułu rosnącej presji kosztowej na przedsiębiorców oraz
- kolejnych mutacji COVID-19 i kolejnych fal pandemii.

Grupa PZU identyfikuje podwyższone ryzyko kredytowe, które uwzględniono w szacunku oczekiwanych strat kredytowych. Do kluczowych ustawowych narzędzi wsparcia klientów dostępnych między innymi ze względu na sytuację makroekonomiczną, Grupa PZU zalicza Fundusz Wsparcia Kredytobiorców. Grupa PZU klasyfikuje ekspozycje objęte Funduszem Wsparcia Kredytobiorców do Koszyka 2 (o ile nie spełniają przesłanek utraty wartości / default).

Informacje o zmianach odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych zaprezentowano w punkcie 9.27.

5.4.1.2. Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe i należności

Sporządzając skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe Grupa PZU uwzględniła warunki ekonomiczne (takie jak ceny rynkowe, stopy procentowe czy kursy wymiany walut), które obowiązywały na dzień bilansowy.

Wartość odpisów utworzonych na inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe oraz na należności wyniosła w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku 157 mln zł (4 mln zł rozwiązanych odpisów w analogicznym okresie 2021 roku).

Szczegółowe informacje o zmianach wartości odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych zaprezentowano w punktach 9.6 i 9.27.

5.4.1.3. Wartość firmy

Na 30 czerwca 2022 roku Grupa PZU dokonała analizy przesłanek utraty wartości, uwzględniając m. in zmiany stopy dyskontowej oraz planów finansowych i przeprowadziła testy na utratę wartości dla wszystkich CGU, dla których zaalokowano wartość firmy, z wyjątkiem segmentu ubezpieczeń masowych w ubezpieczeniach majątkowych. W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku Grupa PZU nie dokonała odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości wartości firmy.

5.4.2. Rezerwa na potencjalne zwroty kosztów kredytu

Grupa PZU na bieżąco monitoruje wartość szacunku kwot wynikających z przedpłat kredytów konsumenckich i w kalkulacji wartości rezerwy na potencjalne zwroty kosztów kredytu uwzględnia najbardziej aktualne dane dotyczące napływających reklamacji oraz kwot zwrotu. Szczegółowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 9.37.

5.4.3. Rezerwa na ryzyko prawne dotyczące walutowych kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich

Na 30 września 2022 roku Grupa PZU dokonała oceny prawdopodobieństwa wpływu ryzyka prawnego dotyczącego walutowych kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich na przyszłe oczekiwane przepływy pieniężne z ekspozycji kredytowych oraz na prawdopodobieństwo wypływu środków pieniężnych.

Biorąc pod uwagę niejednolite orzecznictwo sądowe oraz krótki okres danych historycznych dotyczących pozwów sądowych oszacowanie rezerwy wiąże się z przyjęciem eksperckich założeń i obarczone jest istotną niepewnością.

Dodatkowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 9.37.

5.4.4. Wakacje kredytowe

14 lipca 2022 roku Prezydent RP podpisał ustawę o finansowaniu społecznościowym.

Zgodnie z art. 73 tej ustawy, bank jest zobowiązany na wniosek kredytobiorcy zawiesić spłatę kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej, z wyłączeniem kredytów indeksowanych lub denominowanych do waluty innej niż waluta polska. Zawieszenie spłaty kredytu przysługuje tylko w stosunku do jednej umowy, zawartej w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych. Zawieszenie spłaty kredytu przysługuje w następujących okresach:

- od 1 sierpnia do 30 września 2022 roku – w wymiarze dwóch miesięcy;
- od 1 października do 31 grudnia 2022 roku – w wymiarze dwóch miesięcy;
- od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku – w wymiarze miesiąca w każdym kwartale.

W okresie zawieszenia spłaty kredytu, kredytobiorca nie jest zobowiązany do dokonywania płatności wynikających z umowy kredytowej, z wyjątkiem opłat z tytułu ubezpieczeń powiązanych z tą umową.

Zgodnie z zapisami MSSF 9 wprowadzone przepisami ustawy uprawnienie dla klientów do skorzystania z zawieszenia przez nich spłat kredytu wymaga skorygowania wartości bilansowej brutto takich kredytów poprzez wyznaczenie i ujęcie w wyniku finansowym Grupy PZU szacowanego kosztu wynikającego z tego uprawnienia jako różnicy pomiędzy:

- wartością bieżącą oczekiwanych przepływów pieniężnych z portfela kredytowego spełniającego kryteria ustawy (wartość bilansowa brutto tego portfela) a
- wartością bieżącą oczekiwanych przepływów pieniężnych z tego portfela wyznaczoną w oparciu o zmodyfikowane przepływy pieniężne uwzględniające postanowienia ustawy, zdyskontowane aktualną efektywną stopą procentową,

z uwzględnieniem szacowanego poziomu partycypacji klientów uprawnionych, którzy w ocenie Grupy PZU z tego prawa skorzystają.

Strata rozpoznana z tego tytułu w wyniku finansowym Grupy PZU w III kwartale 2022 roku wyniosła 2 931 mln zł i została ujęta jako pomniejszenie przychodów odsetkowych obliczonych przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Istotne założenie wymagające osądu w zakresie wysokości tej straty to liczba klientów ubiegających się o wakacje kredytowe. Ze względu na fakt, że szacunek ten stanowi oczekiwane wykorzystanie przez klientów uprawnień wynikających z ustawy, a faktyczna realizacja będzie miała miejsce w okresie obowiązywania ustawy, konieczne będzie cykliczne aktualizowanie szacunku i ujmowanie efektów tych przeszacowań w bieżących wynikach Grupy PZU. Gdyby przyjąć wskaźnik partycypacji na poziomie 100%, to maksymalna strata wyniosłaby 3 585 mln zł.

5.5 Korekta danych porównawczych

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy PZU za 2021 rok poddano ponownej ocenie metodykę, założenia oraz dane wejściowe do szacowania kosztów ponoszonych przez banki z Grupy PZU związane ze sprzedażą produktów ubezpieczeniowych. W wyniku powyższej analizy Grupa PZU przeniosła część kosztów uprzednio ujmowanych jako koszty administracyjne do kosztów akwizycji oraz zmniejszyła kwotę odroczonego kosztów akwizycji ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w korespondencji z kosztami akwizycji ujętymi w skonsolidowanym rachunku zysków i strat. W celu doprowadzenia do porównywalności danych porównawczych w niniejszym skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano korekty danych za okresy porównawcze, t. j. 1 lipca – 30 września 2021 roku oraz 1 stycznia – 30 września 2021 roku, jak zaprezentowano poniżej.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	1 lipca - 30 września 2021 (przed przekształce- niem)	Korekta	1 lipca - 30 września 2021 (przekształco- ne)	1 stycznia - 30 września 2021 (przed przekształce- niem)	Korekta	1 stycznia - 30 września 2021 (przekształco- ne)
Koszty akwizycji	(875)	(46)	(921)	(2 498)	(127)	(2 625)
Koszty administracyjne	(1 685)	26	(1 659)	(5 141)	70	(5 071)
Zysk netto, w tym:	1 370	(20)	1 350	3 894	(57)	3 837
- zysk przypisywany właścicielom jednostki dominującej	759	(20)	739	2 430	(57)	2 373
- zyski (straty) przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących	611	-	611	1 464	-	1 464

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	1 lipca - 30 września 2021 (przed przekształceniem)	Korekta	1 lipca - 30 września 2021 (przekształczone)	1 stycznia - 30 września 2021 (przed przekształceniem)	Korekta	1 stycznia - 30 września 2021 (przekształczone)
Zysk netto	1 370	(20)	1 350	3 894	(57)	3 837
Inne całkowite dochody	(605)	-	(605)	(1 878)	-	(1 878)
Dochody całkowite netto, w tym:	765	(20)	745	2 016	(57)	1 959
- dochody całkowite przypisywane właścicielom jednostki dominującej	526	(20)	506	1 691	(57)	1 634
- dochody całkowite przypisywane właścicielom udziałów niekontrolujących	239	-	239	325	-	325

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2021 (przed przekształceniem)	Korekta	1 stycznia - 30 września 2021 (przekształczone)
Zysk brutto	5 242	(57)	5 185
Korekty	572	57	629
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	(88)	57	(31)
Przepływy z działalności operacyjnej:	5 814	-	5 814

6. Znaczące zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku nie wystąpiły zdarzenia mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji sprawozdania finansowego.

7. Korekty błędów lat ubiegłych

W okresie 9 miesięcy od 1 stycznia do 30 września 2022 roku nie dokonano korekt błędów lat ubiegłych.

8. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.

9. Noty uzupełniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

9.1 Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto

Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	4 174	12 644	3 671	11 487
W ubezpieczeniach bezpośrednich	4 167	12 626	3 668	11 478
W ubezpieczeniach pośrednich	7	18	3	9
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto w ubezpieczeniach na życie	2 221	6 398	2 237	6 763
Składki ubezpieczeń indywidualnych	427	1 036	479	1 494
Składki ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych	519	1 553	514	1 542
Składki ubezpieczeń grupowych	1 275	3 809	1 244	3 727
Składki przypisane brutto, razem	6 395	19 042	5 908	18 250

Składki przypisane brutto w bezpośrednich ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (wg klas rachunkowych określonych w dziale II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej)	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Następstwa wypadków i choroba (grupa 1 i 2)	252	741	285	839
Komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna (grupa 10)	1 397	4 081	1 329	3 977
Komunikacyjne pozostałe (grupa 3)	1 144	3 336	953	2 887
Morskie, lotnicze i transportowe (grupy 4, 5, 6, 7)	46	125	22	80
Od ognia i innych szkód majątkowych (grupy 8 i 9)	814	2 787	654	2 356
Odpowiedzialność cywilna (grupy 11,12,13)	203	709	173	656
Kredyt i gwarancje (grupy 14,15)	22	61	13	46
Świadczenie pomocy (grupa 18)	187	512	156	423
Ochrona prawna (grupa 17)	4	11	3	10
Pozostałe (grupa 16)	98	263	80	204
Razem	4 167	12 626	3 668	11 478

9.2 Przychody z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Działalność bankowa	1 188	3 463	1 076	2 990
Marża na transakcjach walutowych z klientami	274	799	233	603
Prowizje maklerskie	45	145	52	164
Działalność powiernicza	19	59	20	57
Obsługa kart płatniczych, kredytowych	371	1 026	298	803
Wynagrodzenia z tytułu pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	5	18	8	26
Kredyty i pożyczki	126	363	126	352
Obsługa rachunków bankowych	117	388	137	402
Przelewy	77	229	73	210
Operacje kasowe	32	91	29	75
Skupione wierzytelności	21	60	16	48
Gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	26	75	24	68
Prowizje z działalności leasingowej	23	69	22	63
Pozostałe prowizje	52	141	38	119
Przychody i opłaty od funduszy oraz towarzystw funduszy inwestycyjnych	88	269	122	362
Ubezpieczenia emerytalne	39	130	36	105
Pozostałe	1	3	-	3
Przychody z tytułu prowizji i opłat, razem	1 316	3 865	1 234	3 460

9.3 Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej

Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Należności od klientów z tytułu kredytów	1 442 ¹⁾	7 626 ¹⁾	1 766	5 199
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	402	905	166	555
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	656	1 665	373	1 075
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	127	252	-	1
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	54	97	4	12
Pożyczki	91	187	42	90
Skupione wierzytelności	175	409	46	138
Należności	29	59	-	-
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	211	421	1	3
Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, razem	3 187	11 621	2 398	7 073

¹⁾ W tym pomniejszenie przychodu w III kwartale 2022 roku o 2 931 mln z tytułu wakacji kredytowych. Szczegółowe informacje na ten temat zaprezentowano w punkcie 5.4.4.

9.4 Pozostałe przychody netto z inwestycji

Pozostałe przychody netto z inwestycji	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Pochodne instrumenty zabezpieczające	(149)	(101)	119	334
Przychody z dywidend, w tym:	11	47	14	49
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11	20	14	23
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	27	-	26
Różnice kursowe	(253)	(617)	(136)	(190)
Przychody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	75	226	61	178
Koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	(33)	(95)	(23)	(74)
Koszty działalności inwestycyjnej	(7)	(21)	(7)	(26)
Pozostałe	5	14	8	19
Pozostałe przychody netto z inwestycji, razem	(351)	(547)	36	290

9.5 Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	(38)	(141)	24	659
Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	(11)	2	28
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(41)	(136)	15	619
Instrumenty kapitałowe	(8)	(18)	(4)	583
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	(52)	(101)	13	26
Instrumenty dłużne	19	(17)	6	10
Instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	3	6	7	12
Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	12	(1)	(1)	(10)
Instrumenty pochodne	(116)	(179)	(9)	(58)
Krótką sprzedaż	(12)	(8)	-	2
Należności	(23)	(75)	(24)	(83)
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	6
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji, razem	(177)	(404)	(10)	516

9.6 Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych

Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	15	(43)	(34)	(1)
Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	12	12	(17)	5
Instrumenty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	3	(55)	(17)	(6)
- instrumenty dłużne	(3)	(28)	(20)	(11)
- lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	12	(16)	-	-
- pożyczki	(6)	(11)	3	5
Należności od klientów z tytułu kredytów	(576)	(1 690)	(396)	(1 363)
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	(576)	(1 690)	(396)	(1 385)
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	-	22
Udzielone gwarancje i poręczenia	15	10	-	54
Należności	(22)	(114)	7	5
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	(5)	(12)	1	-
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych, razem	(573)	(1 849)	(422)	(1 305)

9.7 Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej

Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Inwestycyjne (lokacyjne) instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	198	(258)	129	337
Instrumenty kapitałowe	(67)	(198)	(19)	51
Dłużne papiery wartościowe	282	386	130	132
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	(17)	(446)	18	154
Instrumenty pochodne	49	331	4	248
Wycena zobowiązań wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	11	63	-	(7)
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	9	52	-	(7)
Nieruchomości inwestycyjne	(24)	8	(15)	(74)
Należności od klientów z tytułu kredytów	6	10	1	2
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej, razem	249	206	119	499

9.8 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów i usług przez spółki nieubezpieczeniowe	258	771	226	651
Przychody z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	41	121	42	123
Rozwiązanie rezerw	13	25	1	21
Zwrot kosztów dochodzenia roszczeń	14	47	8	24
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	29	86	21	77
Odsetki za nieterminowe uregulowanie należności z ubezpieczeń bezpośrednich i reasekuracji biernej	14	41	12	36
Pozostałe	63	178	63	193
Pozostałe przychody operacyjne, razem	432	1 269	373	1 125

9.9 Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Odszkodowania, świadczenia oraz zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	4 008	11 400	4 019	12 205
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	2 520	7 349	2 487	6 808
- odszkodowania i świadczenia	2 186	6 193	2 053	5 450
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	113	481	209	701
- koszty likwidacji szkód	221	675	225	657
W ubezpieczeniach na życie	1 488	4 051	1 532	5 397
- odszkodowania i świadczenia	1 511	4 869	1 475	5 033
- zmiana stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(56)	(916)	26	272
- koszty obsługi świadczeń	33	98	31	92
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach, świadczeniach oraz zmianie stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	(79)	(355)	(125)	(241)
W ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	(79)	(355)	(125)	(241)
Odszkodowania, świadczenia ubezpieczeniowe netto, razem	3 929	11 045	3 894	11 964

9.10 Koszty z tytułu prowizji i opłat

Koszty z tytułu prowizji i opłat	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Koszty transakcji kartowych i bankomatowych, w tym koszty wydanych kart	293	779	231	585
Prowizje z tytułu pozyskania klientów bankowych	23	64	30	85
Prowizje za udostępnianie bankomatów	7	29	12	33
Koszty nagród dla klientów bankowych	4	13	4	12
Koszty przelewów i przekazów	12	36	11	31
Usługi dodatkowe do produktów bankowych	7	18	6	17
Prowizje maklerskie	6	20	4	20
Koszty obsługi rachunków bankowych	1	4	2	4
Koszty operacji banknotowych	7	20	5	17
Koszty działalności powierniczej	6	20	7	21
Pozostałe prowizje	15	41	14	40
Koszty z tytułu prowizji i opłat, razem	381	1 044	326	865

9.11 Koszty odsetkowe

Koszty odsetkowe	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Depozyty terminowe	576	813	7	33
Depozyty bieżące	313	607	8	32
Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe	248	502	49	151
Pochodne instrumenty zabezpieczające	242	473	6	21
Pożyczki	26	59	(1)	(1)
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	119	246	-	-
Kredyty bankowe zaciągnięte przez spółki z Grupy PZU	30	68	7	19
Leasing	30	52	6	17
Pozostałe	12	27	4	11
Koszty odsetkowe, razem	1 596	2 847	86	283

9.12 Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód według rodzaju

Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji według rodzaju	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021 (przekształcone)	1 stycznia - 30 września 2021 (przekształcone)
Zużycie materiałów i energii	53	152	34	117
Usługi obce	458	1 395	397	1 201
Podatki i opłaty	31	91	35	107
Koszty pracownicze	1 327	4 054	1 219	3 778
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	165	488	174	474
Amortyzacja wartości niematerialnych	132	379	126	366
Inne, w tym:	948	2 779	836	2 434
- prowizje w działalności ubezpieczeniowej	742	2 173	646	1 906
- reklama	78	224	74	178
- wynagrodzenia osób obsługujących ubezpieczenia grupowe w zakładach pracy	51	153	50	152
- pozostałe	77	229	66	198
Zmiana stanu odroczonej kosztów akwizycji	(10)	(120)	15	(32)
Koszty administracyjne, akwizycji i likwidacji szkód, razem	3 104	9 218	2 836	8 445

9.13 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Podatek od instytucji finansowych	370	1 079	323	960
Koszty podstawowej działalności spółek nieprowadzących działalności ubezpieczeniowej, ani bankowej	272	831	245	723
Koszty z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	40	123	44	129
Obowiązkowe opłaty na rzecz instytucji rynku ubezpieczeniowego i bankowego	31	124	28	117
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(57)	364	41	351
Koszty opłaty z tytułu bankowego systemu ochrony ¹⁾	60	696	-	-
Koszty opłaty z tytułu Funduszu Wsparcia Kredytobiorców	219	219	-	-
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	16	46	15	46
Opłata na rzecz Komendy Głównej Straży Pożarnej oraz Związku Ochotniczych Straży Pożarnych	2	16	1	17
Wydatki z tytułu działalności prewencyjnej	8	26	9	33
Utworzenie rezerw	165	341	45	283
Amortyzacja wartości niematerialnych nabytych w transakcjach przejęcia spółek	25	74	33	96
Utworzenie odpisów na aktywa niefinansowe	3	107	1	4
Darowizny	2	37	-	22
Koszty dochodzenia roszczeń	20	62	25	71
Pozostałe	40	119	60	174
Pozostałe koszty operacyjne, razem	1 216	4 264	870	3 026

¹⁾ Dodatkowe informacje na temat bankowego systemu ochrony i kosztów poniesionych przez Grupę PZU na jego utworzenie zaprezentowano w punkcie 24.7.

Fundusz Wsparcia Kredytobiorców

Ustawa o finansowaniu społecznościowym wprowadza obowiązek dodatkowych wpłat do Funduszu Wsparcia Kredytobiorców (FWK). Zgodnie z nią środki funduszu do końca 2022 roku zwiększą się o 1,4 mld zł i wyniosą w sumie ponad 2 mld zł. Wysokość dodatkowych wpłat przypadająca na poszczególne banki została ustalona przez Radę FWK w drodze uchwały, na podstawie informacji Przewodniczącego KNF. Z dopłat z FWK mogą korzystać zarówno kredytobiorcy, którzy zaciągnęli kredyty w walucie polskiej, jak i obcej. Wsparcie ma charakter zwrotny, ale część wsparcia może zostać umorzona pod określonymi warunkami.

Na ustalenie poziomu składki przypadającej na dany bank wpływ będą miały przede wszystkim następujące czynniki:

- udział danego banku w wartości bilansowej brutto portfela kredytów mieszkaniowych, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 90 dni na tle całego sektora bankowego w Polsce;
- możliwe wyłączenie z obowiązku dokonywania wpłat na FWK części kredytodawców niespełniających regulacyjnych wymogów kapitałowych i płynnościowych.

Na podstawie informacji otrzymanych od Rady FWK, składka dla Grupy PZU, która obciążyla wyniki III kwartału 2022 roku wyniosła 219 mln zł.

9.14 Podatek dochodowy

Łączna kwota podatku bieżącego i odroczonego	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Ujętego w rachunku zysków i strat, w tym:	(158)	(1 361)	(474)	(1 348)
- podatek bieżący	(615)	(1 161)	(539)	(1 204)
- podatek odroczony	457	(200)	65	(144)
Ujętego w innych całkowitych dochodach (podatek odroczony)	(5)	1 080	155	448
Razem	(163)	(281)	(319)	(900)

Podatek dochodowy dotyczący składników innych całkowitych dochodów	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Inne całkowite dochody brutto	54	(5 688)	(760)	(2 326)
Podatek dochodowy	(5)	1 080	155	448
Instrumenty dłużne	53	506	46	210
Należności od klientów z tytułu kredytów	1	2	(1)	8
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	(75)	559	94	237
Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	16	16	16	(7)
Zyski i straty aktuarialne związane z rezerwami pracowniczymi	-	(3)	-	-
Inne całkowite dochody netto	49	(4 608)	(605)	(1 878)

W skład Grupy PZU wchodzi jednostki funkcjonujące w różnych krajach i podlegające odrębnym przepisom podatkowym. Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, fizycznych czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają stosunkowo częstym zmianom. Obowiązujące w krajach, w których działa Grupa PZU przepisy, zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych między organami państwowymi i przedsiębiorstwami. Rozliczenia podatkowe oraz inne (na przykład celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów (w Polsce – przez okres pięciu lat), które uprawnione są do nakładania wysokich kar, a ustalone w wyniku kontroli dodatkowe kwoty zobowiązań muszą zostać wpłacone wraz z wysokimi odsetkami. Zjawiska te generują ryzyko podatkowe, w wyniku którego kwoty wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organy skarbowe.

9.15 Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021 (przekształcone)	1 stycznia - 30 września 2021 (przekształcone)
Zysk netto przypisywany właścicielom jednostki dominującej	660	2 140	739	2 373
Podstawowa i rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	863 400 190	863 389 553	863 340 728	863 341 351
Liczba akcji wyemitowanych	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Średnia ważona liczba akcji własnych (w posiadaniu jednostek objętych konsolidacją)	(122 810)	(133 447)	(182 272)	(181 649)
Podstawowy i rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w złotych)	0,76	2,48	0,86	2,75

W okresach 9 miesięcy zakończonych odpowiednio 30 września 2022 roku, jak i 30 września 2021 roku nie wystąpiły transakcje ani zdarzenia powodujące rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

9.16 Wartość firmy

Wartość firmy	30 września 2022	31 grudnia 2021
Pekao ¹⁾	1 715	1 715
LD ²⁾	537	508
Spółki medyczne	300	288
Segment ubezpieczeń masowych w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych (Link4)	221	221
Balta	44	41
Pozostałe	5	5
Wartość firmy, razem	2 822	2 778

¹⁾ Obejmuje wartość firmy z tytułu nabycia Pekao Investment Management SA oraz przejęcia Idea Banku.

²⁾ Obejmuje wartość firmy z tytułu nabycia oddziału LD w Estonii.

9.17 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wg grup rodzajowych	30 września 2022	31 grudnia 2021
Oprogramowanie, licencje i podobne	1 575	1 738
Znaki towarowe	529	522
- Pekao	340	340
- pozostałe	189	182
Relacje z klientami	372	437
- Pekao	303	366
- pozostałe	69	71
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	680	686
Inne wartości niematerialne	21	20
Wartości niematerialne, razem	3 177	3 403

9.18 Inne aktywa

Inne aktywa	30 września 2022	31 grudnia 2021
Rozliczenia z tytułu reasekuracji	89	90
Szacowane regresy i odzyski	206	198
Odroczone koszty informatyczne	215	110
Zarachowane należności z bezpośredniej likwidacji szkód	46	53
Koszty do rozliczenia w czasie	109	74
Zapasy	53	57
Rozliczenia z tytułu podatków od nieruchomości, środków transportu i gruntowego	9	-
Rozliczenia z tytułu kosztów odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	13	-
Zarachowane prowizje	14	18
Pozostałe składniki aktywów	39	33
Inne aktywa, razem	793	633

9.19 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wg grup rodzajowych	30 września 2022	31 grudnia 2021
Urządzenia techniczne i maszyny	613	647
Środki transportu	222	246
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	265	283
Nieruchomości	2 762	2 587
Inne rzeczowe aktywa trwałe	376	381
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	4 238	4 144

9.20 Jednostki wyceniane metodą praw własności

Jednostki stowarzyszone	30 września 2022	31 grudnia 2021
RUCH SA	23	48
Krajowy Integrator Płatności SA	47	44
Sigma BIS SA	3	-
GSU Pomoc Górniczy Klub Ubezpieczonych SA	-	1
Jednostki stowarzyszone, razem	73	93

9.21 Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

Aktywa przeznaczone do sprzedaży wg klasyfikacji przed przeniesieniem	30 września 2022	31 grudnia 2021
Grupy przeznaczone do sprzedaży	289	297
Aktywa	318	325
Nieruchomości inwestycyjne	303	298
Należności	4	7
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	10	20
Inne aktywa	1	-
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	29	28
Inne zobowiązania	13	14
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16	14
Inne aktywa przeznaczone do sprzedaży	301	318
Rzeczowe aktywa trwałe	17	18
Nieruchomości inwestycyjne	284	300
Aktywa i grupy aktywów przeznaczone do sprzedaży	619	643
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	29	28

W pozycji „Nieruchomości inwestycyjne” i w sekcji „Grupy przeznaczone do sprzedaży” zaprezentowano przede wszystkim nieruchomości przeznaczone do sprzedaży przez fundusz inwestycyjny sektora nieruchomości.

9.22 Należności od klientów z tytułu kredytów

Należności od klientów z tytułu kredytów	30 września 2022	31 grudnia 2021
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	221 438	214 602
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	263	246
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	151	160
Należności od klientów z tytułu kredytów, razem	221 852	215 008

Należności od klientów z tytułu kredytów	30 września 2022	31 grudnia 2021
Segment detaliczny	110 587	116 523
Kredyty operacyjne	202	214
Kredyty konsumpcyjne	25 540	27 013
Kredyty consumer finance	4 230	4 284
Kredyty na zakup papierów wartościowych	15	32
Kredyty w rachunku karty kredytowej	1 116	1 106
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	78 605	82 923
Pozostałe kredyty hipoteczne	662	717
Pozostałe należności	217	234
Segment biznesowy	111 265	98 485
Kredyty operacyjne	39 914	31 859
Kredyty samochodowe	2	3
Kredyty inwestycyjne	30 463	27 992
Skupione wierzytelności (faktoring)	8 579	7 393
Kredyty w rachunku karty kredytowej	119	157
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	62	76
Pozostałe kredyty hipoteczne	11 131	9 522
Leasing finansowy	14 439	13 694
Pozostałe należności	6 556	7 789
Należności od klientów z tytułu kredytów, razem	221 852	215 008

9.23 Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne	30 września 2022		31 grudnia 2021	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty pochodne związane ze stopą procentową	16 852	23 891	6 706	10 372
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą – transakcje swap	163	6	24	91
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne – transakcje swap	122	7 434	30	3 513
Instrumenty przeznaczone do obrotu, w tym:	16 567	16 451	6 652	6 768
- kontrakty terminowe	9	5	7	13
- transakcje swap	16 454	16 322	6 621	6 729
- opcje call (zakup)	87	109	16	20
- opcje put (sprzedaż)	14	12	6	4
- opcje cap floor	3	3	2	2
Instrumenty pochodne związane z kursami walut	2 253	1 925	797	727
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne – transakcje swap	184	3	63	31
Instrumenty przeznaczone do obrotu, w tym:	2 069	1 922	734	696
- kontakty terminowe	799	1 085	361	393
- transakcje swap	1 109	709	287	254
- opcje call (zakup)	137	69	83	24
- opcje put (sprzedaż)	24	59	3	25
Instrumenty pochodne związane z cenami papierów wartościowych – przeznaczone do obrotu	27	2	69	41
- kontakty terminowe	-	1	-	-
- opcje call (zakup)	27	1	69	41
Instrumenty pochodne związane z cenami towarów – przeznaczone do obrotu	640	609	756	740
- kontakty terminowe	3	8	12	7
- transakcje swap	637	601	729	717
- opcje call (zakup)	-	-	15	14
- opcje put (sprzedaż)	-	-	-	2
Instrumenty pochodne, razem	19 772	26 427	8 328	11 880

9.24 Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	30 września 2022				31 grudnia 2021			
	w zamortyzowanym koszcie	w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem	w zamortyzowanym koszcie	w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Dłużne papiery wartościowe	2 563	141	-	2 704	131	911	48	1 090
Rządowe	2 563	141	-	2 704	131	911	48	1 090
Krajowe	2 563	141	-	2 704	131	911	48	1 090
Oprocentowanie stałe	2 563	141	-	2 704	131	911	2	1 044
Oprocentowanie zmienne	-	-	-	-	-	-	46	46
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	20	-	-	20	246	-	-	246
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań, razem	2 583	141	-	2 724	377	911	48	1 336

9.25 Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe

Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	30 września 2022				31 grudnia 2021			
	w zamortyzowanym koszcie	w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem	w zamortyzowanym koszcie	w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	w wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Instrumenty kapitałowe	nd.	1 444	784	2 228	nd.	768	931	1 699
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	nd.	nd.	4 854	4 854	nd.	nd.	5 816	5 816
Dłużne papiery wartościowe	68 251	36 770	2 460	107 481	74 052	44 128	2 418	120 598
Rządowe	58 273	27 479	2 271	88 023	65 228	31 409	2 135	98 772
Krajowe	58 036	24 829	2 143	85 008	64 958	28 664	1 952	95 574
Oprocentowanie stałe	53 168	16 006	1 548	70 722	59 532	21 233	1 511	82 276
Oprocentowanie zmienne	4 868	8 823	595	14 286	5 426	7 431	441	13 298
Zagraniczne	237	2 650	128	3 015	270	2 745	183	3 198
Oprocentowanie stałe	237	2 650	128	3 015	270	2 745	180	3 195
Oprocentowanie zmienne	-	-	-	-	-	-	3	3
Pozostałe	9 978	9 291	189	19 458	8 824	12 719	283	21 826
Oprocentowanie stałe	3 561	5 225	28	8 814	2 844	7 424	37	10 305
Oprocentowanie zmienne	6 417	4 066	161	10 644	5 980	5 295	246	11 521
Pozostałe, w tym:	13 445	-	-	13 445	8 841	-	-	8 841
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	6 560	-	-	6 560	3 871	-	-	3 871
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	2 673	-	-	2 673	1 384	-	-	1 384
Pożyczki	4 212	-	-	4 212	3 586	-	-	3 586
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe, razem	81 696	38 214	8 098	128 008	82 893	44 896	9 165	136 954

Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	30 września 2022	31 grudnia 2021
PKN Orlen	758	-
Biuro Informacji Kredytowej SA	251	323
Grupa Azoty SA	242	243
PSP sp. z o.o.	101	94
Polimex-Mostostal SA	31	42
Astaldi SFP	16	14
Krajowa Izba Rozliczeniowa SA	14	16
Webuild SpA	10	15
Pozostałe	21	21
Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, razem	1 444	768

29 września 2022 roku PZU nabył od Skarbu Państwa 14 161 080 akcji PKN Orlen, stanowiących 2,26% kapitału zakładowego oraz ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu PKN Orlen, za łączną kwotę 756 mln zł i zaklasyfikował je jako akcje wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Transakcja była zgodna ze strategią lokacyjną na lata 2021-2023 dla portfela na ryzyko własne PZU i PZU Życie. Celem transakcji było osiągnięcie pozytywnego wyniku z transakcji – decyzja o zaangażowaniu została podjęta w momencie, w którym wycena akcji PKN Orlen była pod dużą presją, a analizy rynkowe wskazywały na potencjał wzrostu wartości i tym samym osiągnięcia wysokiego zwrotu z inwestycji. W zależności od sytuacji rynkowej, PZU rozważy sprzedaż całości lub części posiadanego pakietu akcji PKN Orlen w kolejnych kwartałach.

Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez rządy inne niż RP

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez rządy inne niż RP	30 września 2022	31 grudnia 2021
Litwa	706	845
Rumunia	211	227
Łotwa	184	155
Indonezja	170	132
Hiszpania	140	17
Węgry	128	134
Włochy	119	118
Ukraina	98	163
Bułgaria	81	87
Francja	80	14
Kolumbia	79	76
Chorwacja	78	154
Meksyk	76	88
Brazylia	73	70
Panama	70	76
Peru	69	74
Arabia Saudyjska	52	59
Maroko	51	44
Pozostałe	550 ¹⁾	665 ²⁾
Razem	3 015	3 198

¹⁾ Pozycja Pozostałe obejmuje obligacje 52 krajów, wobec których jednostkowe zaangażowanie bilansowe nie przekracza równowartości 50 mln zł.

²⁾ Pozycja Pozostałe obejmuje obligacje 53 krajów.

Zaangażowanie w dłużne papiery emitowane przez korporacje, jednostki samorządu terytorialnego oraz Narodowy Bank Polski

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez korporacje, jednostki samorządu terytorialnego oraz Narodowy Bank Polski	30 września 2022	31 grudnia 2021
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa w tym:	7 108	8 375
Banki zagraniczne	5 421	4 777
Narodowy Bank Polski	28	1 870
Spółki Indeksu WIG - Banki	557	553
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne w tym:	5 268	5 354
Samorządy krajowe	5 263	5 345
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych w tym:	1 982	2 329
Spółki Indeksu WIG - Energia	1 353	1 614
C. Przetwórstwo przemysłowe w tym:	1 788	1 818
Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (w tym WIG-Paliwa)	727	766
H. Transport i gospodarka magazynowa	759	801
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	486	413
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	409	1 006
J. Informacja i komunikacja	374	377
F. Budownictwo	372	305
I. R. Działalność związana z zakwaterowaniem, usługami gastronomicznymi (w tym: WIG - hotele i restauracje), oraz z kulturą, rozrywką i rekreacją	314	335
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	196	285
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	188	196
B. Górnictwo i wydobywanie	184	185
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	30	47
Razem	19 458	21 826

9.26 Należności

Należności - wartość bilansowa	30 września 2022	31 grudnia 2021
Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich, w tym:	2 510	2 694
- należności od ubezpieczających	2 390	2 604
- należności od pośredników ubezpieczeniowych	98	89
- inne należności	22	1
Należności z tytułu reasekuracji	99	63
Inne należności	10 321	6 661
- należności z tytułu sprzedaży papierów wartościowych i depozytów zabezpieczających ¹⁾	8 000	4 516
- należności z tytułu rozliczeń kart płatniczych	841	931
- należności z tytułu dostaw i usług	438	310
- należności od budżetu, inne niż z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	117	98
- należności z tytułu prowizji dotyczących produktów pozabilansowych	158	170
- rozliczenia przewencyjne	39	33
- należności z tytułu likwidacji bezpośredniej w imieniu innych zakładów ubezpieczeń	15	12
- należności z tytułu wykonywania czynności komisarza awaryjnego	7	8
- należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	329	223
- należności z tytułu kaucji i wadium	66	54
- należności międzybankowe i międzyoddziałowe	12	16
- pozostałe	299	290
Należności, razem	12 930	9 418

¹⁾ W pozycji wykazuje się przede wszystkim należności związane z zawartymi, lecz nierozliczonymi transakcjami dotyczącymi instrumentów finansowych.

Zarówno na 30 września 2022 roku, jak i na 31 grudnia 2021 roku wartość godziwa należności nie odbiegała istotnie od ich wartości bilansowej, głównie ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz politykę tworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

9.27 Utrata wartości aktywów finansowych

Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 stycznia – 30 września 2022					1 stycznia - 31 grudnia 2021 (przekształcone)				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto										
Stan na początek okresu	182 578	28 470	11 239	5 307	227 594	163 118	28 238	12 044	5 473	208 873
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	52 210	-	-	15	52 225	58 460	-	-	8	58 468
Zmiana wynikająca z modyfikacji przepływów pieniężnych dotyczących instrumentu	(3)	-	-	-	(3)	(2)	(1)	-	-	(3)
Zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	(37 436)	(2 075)	(1 837)	(289)	(41 637)	(40 618)	(4 955)	(2 570)	(1 132)	(49 275)
Aktywa spisane ze sprawozdania z sytuacji finansowej	-	-	(1 369)	(9)	(1 378)	-	-	(1 678)	(57)	(1 735)
Reklasyfikacja do koszyka 1	11 126	(10 866)	(260)	-	-	7 958	(7 665)	(293)	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	(11 782)	12 151	(369)	-	-	(15 055)	15 127	(72)	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 3	(2 723)	(1 667)	4 390	-	-	(1 374)	(2 167)	3 541	-	-
Zmiana składu grupy	-	-	-	-	-	11 131	-	-	1 058	12 189
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	(1 320)	(284)	301	352	(951)	(1 040)	(107)	267	(43)	(923)
Stan na koniec okresu	192 650	25 729	12 095	5 376	235 850	182 578	28 470	11 239	5 307	227 594
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(1 067)	(1 798)	(6 321)	(3 806)	(12 992)	(909)	(1 876)	(6 413)	(4 048)	(13 246)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(444)	-	-	(5)	(449)	(839)	-	-	(3)	(842)
Zmiany z tytułu wyceny, poziomu ryzyka kredytowego, sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu (z wyłączeniem reklasyfikacji)	565	(470)	(1 306)	(148)	(1 359)	927	(395)	(1 202)	306	(364)
Aktywa spisane ze sprawozdania z sytuacji finansowej	-	-	1 369	9	1 378	-	-	1 678	57	1 735
Reklasyfikacja do koszyka 1	(549)	435	114	-	-	(495)	360	135	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	119	(295)	176	-	-	157	(161)	4	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 3	90	273	(363)	-	-	111	372	(483)	-	-
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	(26)	(297)	(442)	(225)	(990)	(19)	(98)	(40)	(118)	(275)
Stan na koniec okresu	(1 312)	(2 152)	(6 773)	(4 175)	(14 412)	(1 067)	(1 798)	(6 321)	(3 806)	(12 992)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	191 338	23 577	5 322	1 201	221 438	181 511	26 672	4 918	1 501	214 602

W związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2022 roku wydanej przez KNF „Rekomendacji R dotyczącej zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych, szacowania i ujmowania oczekiwanych strat kredytowych oraz zarządzania ryzykiem kredytowym” Grupa PZU zmodyfikowała kryteria identyfikacji aktywów POCI, co skutkowało identyfikacją nowych aktywów POCI i koniecznością przekształcenia danych porównawczych w zakresie wartości brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe dotyczące tych kredytów (zmiany prezentacyjne pomiędzy Koszykiem 3 a aktywami POCI). Zmiana nie miała wpływu na łączną wartość netto należności od klientów z tytułu kredytów.

Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 stycznia – 30 września 2022					1 stycznia - 31 grudnia 2021				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa										
Stan na początek okresu	115	131	-	-	246	720	755	-	-	1 475
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	150	-	-	-	150	-	-	-	-	-
Zmiana wyceny	7	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	(3)	(132)	-	-	(135)	(601)	(622)	-	-	(1 223)
Inne zmiany	(6)	1	-	-	(5)	(4)	(2)	-	-	(6)
Stan na koniec okresu	263	-	-	-	263	115	131	-	-	246
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(2)	(2)	-	-	(4)	(4)	(22)	-	-	(26)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(2)	-	-	-	(2)	-	-	-	-	-
Zmiany z tytułu wyceny lub poziomu ryzyka kredytowego (z wyłączeniem reklasyfikacji)	-	-	-	-	-	(2)	2	-	-	-
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	-	2	-	-	2	4	19	-	-	23
Inne zmiany	-	-	-	-	-	-	(1)	-	-	(1)
Stan na koniec okresu	(4)	-	-	-	(4)	(2)	(2)	-	-	(4)

Odpis dotyczący należności od klientów z tytułu kredytów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny i nie pomniejsza on wartości bilansowej aktywów.

Dłużne inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 stycznia – 30 września 2022					1 stycznia - 31 grudnia 2021				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto										
Stan na początek okresu	73 897	354	35	39	74 325	57 850	73	34	-	57 957
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	7 420	-	-	-	7 420	26 513	-	-	-	26 513
Zmiana wyceny	1 139	-	3	-	1 142	802	-	1	-	803
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	(12 565)	(42)	-	-	(12 607)	(11 476)	(8)	-	-	(11 484)
Aktywa spisane ze sprawozdania z sytuacji finansowej	-	-	-	-	-	-	-	(1)	-	(1)
Reklasyfikacja do koszyka 1	269	(269)	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	(167)	167	-	-	-	(288)	288	-	-	-
Zmiana składu grupy	-	-	-	-	-	15	-	-	40	55
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	712	(4)	-	15	723	481	1	1	(1)	482
Stan na koniec okresu	70 705	206	38	54	71 003	73 897	354	35	39	74 325
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(69)	(8)	(35)	(30)	(142)	(50)	(2)	(34)	-	(86)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(13)	-	-	-	(13)	(39)	-	-	-	(39)
Zmiany z tytułu wyceny lub ryzyka kredytowego (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(26)	8	-	-	(18)	9	1	-	-	10
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	3	-	-	-	3	4	-	-	-	4
Aktywa spisane ze sprawozdania z sytuacji finansowej	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Reklasyfikacja do koszyka 1	(1)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	28	(28)	-	-	-	7	(7)	-	-	-
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	(1)	1	(3)	(16)	(19)	-	-	(2)	(30)	(32)
Stan na koniec okresu	(79)	(26)	(38)	(46)	(189)	(69)	(8)	(35)	(30)	(142)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	70 626	180	-	8	70 814	73 828	346	-	9	74 183

Wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe dotyczące transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży zarówno na 30 września 2022 roku, jak i na 31 grudnia 2021 roku wynosi zero.

Dłużne inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	1 stycznia - 30 września 2022					1 stycznia - 31 grudnia 2021				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa										
Stan na początek okresu	44 788	251	-	-	45 039	63 387	256	-	-	63 643
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	74 002	-	-	-	74 002	297 955	4	-	-	297 959
Zmiana wyceny	(1 254)	17	-	-	(1 237)	(445)	(10)	-	-	(455)
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	(81 723)	(29)	-	-	(81 752)	(315 883)	(93)	-	-	(315 976)
Reklasyfikacja do koszyka 1	26	(26)	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	(27)	27	-	-	-	(94)	94	-	-	-
Zmiana składu grupy	-	-	-	-	-	313	-	-	-	313
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	857	2	-	-	859	(445)	-	-	-	(445)
Stan na koniec okresu	36 669	242	-	-	36 911	44 788	251	-	-	45 039
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(54)	(26)	-	-	(80)	(68)	(13)	-	-	(81)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(1)	-	-	-	(1)	(19)	-	-	-	(19)
Zmiany z tytułu wyceny lub poziomu ryzyka kredytowego (z wyłączeniem reklasyfikacji)	2	4	-	-	6	12	(12)	-	-	-
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	7	-	-	-	7	20	-	-	-	20
Reklasyfikacja do koszyka 2	1	(1)	-	-	-	1	(1)	-	-	-
Stan na koniec okresu	(45)	(23)	-	-	(68)	(54)	(26)	-	-	(80)

Odpis dotyczący dłużnych inwestycyjnych (lokacyjnych) aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny i nie pomniejsza on wartości bilansowej aktywów.

Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	1 stycznia – 30 września 2022					1 stycznia - 31 grudnia 2021				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto										
Stan na początek okresu	1 385	-	-	-	1 385	953	-	-	-	953
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	24 408	-	-	-	24 408	33 091	-	-	-	33 091
Zmiana wyceny	19	(3)	-	-	16	2	-	-	-	2
Zmiana wynikająca z modyfikacji przepływów pieniężnych dotyczących instrumentu	(263)	-	-	-	(263)	(399)	-	-	-	(399)
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	(22 845)	(11)	-	-	(22 856)	(32 411)	-	-	-	(32 411)
Reklasyfikacja do koszyka 2	(181)	181	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 3	(150)	-	150	-	-	-	-	-	-	-
Zmiana składu grupy	-	-	-	-	-	161	-	-	-	161
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	6	(6)	-	-	-	(12)	-	-	-	(12)
Stan na koniec okresu	2 379	161	150	-	2 690	1 385	-	-	-	1 385
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(1)	-	-	-	(1)	(1)	-	-	-	(1)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(2)	-	-	-	(2)	(2)	-	-	-	(2)
Zmiany z tytułu wyceny lub poziomu ryzyka kredytowego (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(25)	10	(1)	-	(16)	(4)	-	-	-	(4)
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 2	27	(27)	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacja do koszyka 3	1	-	(1)	-	-	-	-	-	-	-
Inne zmiany, w tym różnice kursowe	(1)	1	-	-	-	6	-	-	-	6
Stan na koniec okresu	-	(15)	(2)	-	(17)	(1)	-	-	-	(1)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	2 379	146	148	-	2 673	1 384	-	-	-	1 384

Pożyczki	1 stycznia – 30 września 2022					1 stycznia - 31 grudnia 2021				
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	Razem
Wartość bilansowa brutto										
Stan na początek okresu	3 522	75	-	-	3 597	3 318	79	-	-	3 397
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	693	-	-	-	693	1 418	-	-	-	1 418
Zmiana wyceny	91	3	-	-	94	(10)	2	-	-	(8)
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	(147)	(4)	-	-	(151)	(1 204)	(6)	-	-	(1 210)
Reklasyfikacja do koszyka 1	74	(74)	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	4 233	-	-	-	4 233	3 522	75	-	-	3 597
Oczekiwane straty kredytowe										
Stan na początek okresu	(5)	(6)	-	-	(11)	(7)	(6)	-	-	(13)
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	(3)	-	-	-	(3)	(1)	-	-	-	(1)
Zmiany z tytułu wyceny lub poziomu ryzyka kredytowego (z wyłączeniem reklasyfikacji)	(13)	5	-	-	(8)	1	-	-	-	1
Zmiany z tytułu sprzedaży, wyłączenia lub wygaśnięcia instrumentu	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Reklasyfikacja do koszyka 1	(1)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Inne zmiany	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	(21)	-	-	-	(21)	(5)	(6)	-	-	(11)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	4 212	-	-	-	4 212	3 517	69	-	-	3 586

Należności	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 31 grudnia 2021
Wartość bilansowa brutto		
Stan na początek okresu		10 575
Zmiany w okresie		3 555
Stan na koniec okresu		14 130
Oczekiwane straty kredytowe		
Stan na początek okresu		(1 157)
Zmiany w okresie		(43)
Stan na koniec okresu		(1 200)
Wartość bilansowa netto na koniec okresu		12 930

9.28 Wartość godziwa

9.28.1. Opis technik wyceny

9.28.1.1. Dłużne papiery wartościowe i pożyczki

Wartości godziwe dłużnych papierów wartościowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku lub wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, a w przypadku ich braku – przy wykorzystaniu modeli wyceny odnoszonych do publikowanych notowań instrumentów finansowych, stóp procentowych i indeksów giełdowych.

Grupa PZU dokonuje wewnętrznej weryfikacji wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny, porównując je z dostępnymi wycenami z innych źródeł, opierających się na danych obserwowalnych na rynku.

Wartość godziwą pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wyznacza się metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Dla instrumentów dłużnych opartych o zmienną stopę procentową krzywa referencyjna odzwierciedlająca poziom stóp *risk-free* do dyskontowania przyszłych przepływów jest budowana na podstawie odpowiedniej krzywej swapowej dla danej waluty. Natomiast dla instrumentów opartych o stałą stopę procentową – o kwotowania obligacji skarbowych w danej walucie. Dla nienotowanych pożyczek i obligacji oprócz *spreadu* indywidualnego kwantyfikującego ryzyko specyficzne danego instrumentu dłużnego dodawany jest publikowany w serwisach informacyjnych rynkowy *spread* sektorowy, który odzwierciedla wycenę ryzyka dla danego sektora działalności emitenta i jego ratingu.

9.28.1.2. Kapitałowe aktywa finansowe

Wartości godziwe kapitałowych aktywów finansowych określa się na podstawie dostępnych publicznie kwotowań na aktywnym rynku, a w przypadku gdy nie są one dostępne – w oparciu o obecną wartość przyszłych, prognozowanych wyników spółek lub modeli wyceny bazujących na dostępnych danych rynkowych.

9.28.1.3. Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych

Wartości godziwe jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych określa się według wartości jednostki uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych publikowanych przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Wycena ta odzwierciedla udział Grupy PZU w aktywach netto tych funduszy.

9.28.1.4. Instrumenty pochodne

Dla instrumentów pochodnych notowanych na aktywnym rynku za wartość godziwą przyjmuje się cenę zamknięcia notowań na dzień bilansowy.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnym rynku, w tym kontraktów terminowych (ang. *forward*) oraz kontraktów zamiany oprocentowania typu IRS, określana jest metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych używane są stawki z krzywych OIS (ang. *overnight indexed swaps*) uwzględniających walutę, w której denominowany jest depozyt zabezpieczający dla danego instrumentu.

Wartość godziwą opcji określa się za pomocą modelu Blacka-Scholesa (opcje typu „*plain vanilla*”) lub jako zdyskontowaną na dzień wyceny wartość oczekiwaną funkcji wypłaty opcji (opcje azjatyckie oraz koszykowe). Wartość oczekiwana funkcji wypłaty wyznaczana jest w drodze modelowania metodą Monte Carlo.

9.28.1.5. Należności od klientów z tytułu kredytów

W celu ustalenia zmiany wartości godziwej należności od klientów z tytułu kredytów (z pominięciem kredytów w rachunku bieżącym) marże osiąmane na nowo udzielonych kredytach (w miesiącu poprzedzającym datę, na którą sporządza się skonsolidowane sprawozdanie finansowe) porównuje się z marżami na całym portfelu kredytowym. Jeśli marże na nowo przyznawanych kredytach są wyższe niż marże na dotychczasowym portfelu, wartość godziwa portfela kredytów jest niższa od jego wartości bilansowej.

Należności od klientów z tytułu kredytów zostały zaklasyfikowane w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowalnymi danymi wejściowymi, czyli bieżącymi marżami osiąganymi na nowo udzielanych kredytach.

9.28.1.6. Nieruchomości wyceniane w wartości godziwej

W zależności od charakteru danej nieruchomości, wartość godziwą określa się za pomocą metody porównawczej, dochodowej lub pozostałościowej.

Metodą porównawczą wycenia się wolne grunty pod zabudowę i niektóre mniejsze i mniej wartościowe budynki (takie jak lokale mieszkalne, garaże itp.). Metoda porównawcza zakłada ustalenie wartości godziwej poprzez odniesienie do obserwowalnych cen rynkowych, z uwzględnieniem współczynników korygujących. Współczynniki korygujące uwzględniają przykładowo takie czynniki jak upływ czasu i trend zmian cen rynkowych, lokalizacja, ekspozycja, przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego, dostępność komunikacyjna i dojazd, powierzchnia, sąsiedztwo (w tym położenie względem atrakcyjnych obiektów), możliwości inwestycyjne, warunki fizyczne, forma władania itp.

Metoda dochodowa zakłada oszacowanie wartości godziwej nieruchomości na podstawie zdyskontowanej wartości przepływów pieniężnych. W kalkulacji uwzględnia się takie zmienne jak stopa kapitalizacji, poziom czynszów, poziom kosztów eksploatacyjnych, rezerwa z tytułu pustostanów, straty z tytułu zwolnień w płatnościach czynszu i zaległości czynszowych itp. Poziom zmiennych opisanych powyżej różni się w zależności od charakteru i przeznaczenia wycenianej nieruchomości (powierzchnia biurowa, powierzchnia handlowa, powierzchnia logistyczno-magazynowa), jej nowoczesności oraz lokalizacji (dojazd, odległość od centrum, dostępność, ekspozycja itp.), a także parametrów właściwych dla danego rynku lokalnego (m.in. stopy kapitalizacji, stawki czynszu, koszty eksploatacji).

Metodę pozostałościową stosuje się do określenia wartości rynkowej jeżeli nieruchomość ma być objęta pracami budowlanymi. Wartość godziwą nieruchomości określa się jako różnicę wartości nieruchomości po wykonaniu robót budowlanych oraz przeciętnej wartości kosztów tych robót, z uwzględnieniem zysków uzyskiwanych na rynku podobnych nieruchomości.

Nieruchomości wykazywane w wartości godziwej wyceniają licencjonowani rzeczoznawcy majątkowi. Akceptacja każdej z takich wycen jest dodatkowo poprzedzona przeglądem przez pracowników jednostek Grupy PZU w celu eliminacji potencjalnych omyłek i niespójności. Powstające ewentualne wątpliwości wyjaśniane są na bieżąco.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się zgodnie z poniższymi zasadami:

- nieruchomości posiadane przez fundusze inwestycyjne zależne od PZU – wyceniane co 6 miesięcy – na dni kończące każde półrocze i rok obrotowy;
- nieruchomości inwestycyjne posiadane przez spółki Grupy PZU – najbardziej wartościowe pozycje wyceniane są w przypadku stwierdzenia przesłanek o możliwej istotnej zmianie wartości (przeważnie z częstotliwością roczną). Bez względu na wartość, każda nieruchomość inwestycyjna jest wyceniana nie rzadziej niż raz na 5 lat;
- nieruchomości przeznaczone do sprzedaży – wyceniane przed rozpoczęciem ich aktywnej ekspozycji na rynku, zgodnie z wymogami MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana.

9.28.1.7. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane

Wartość godziwą zobowiązań z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych, w tym zobowiązań podporządkowanych, wyznacza się jako wartość bieżącą oczekiwanych płatności w oparciu o bieżące krzywe procentowe oraz indywidualny *spread* kredytowy dla danej emisji. *Spread* indywidualny jest początkowo kalibrowany do ceny emisji i okresowo rekalkulowany w przypadku dostępności danych transakcyjnych.

9.28.1.8. Zobowiązania z tytułu depozytów

Ze względu na fakt, że depozyty przyjmuje się w ramach bieżącej działalności na bazie dziennej, a więc ich warunki są zbliżone do aktualnych warunków rynkowych identycznych transakcji, a czas do zapadalności tych pozycji jest krótki, uznaje się, że dla zobowiązań wobec klientów o zapadalności do 1 roku wartość godziwa nie odbiega istotnie od wartości bilansowej. Dla depozytów powyżej 1 roku wartość godziwą ustala się jako kwotę przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych na daną datę bilansową za pomocą stopy rynkowej wolnej od ryzyka powiększonej o marżę.

9.28.1.9. Inne zobowiązania

Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta

Zobowiązania z tytułu kontraktów inwestycyjnych na rachunek i ryzyko klienta wyceniane są zgodnie z wartością godziwą aktywów stanowiących pokrycie zobowiązań funduszu kapitałowego powiązanego z danym kontraktem inwestycyjnym.

Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych

Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych wyceniane są zgodnie z wartością godziwą składników majątku funduszu inwestycyjnego (wg udziału w aktywach netto funduszu inwestycyjnego).

Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych pożyczonych w celu dokonania krótkiej sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej pożyczonych papierów.

9.28.2. Hierarchia wartości godziwej

W oparciu o dane wejściowe wykorzystywane przy ustalaniu wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów i zobowiązań, dla których zaprezentowano wartość godziwą, sklasyfikowane są do następujących poziomów:

- poziom I – aktywa i zobowiązania wyceniane na bazie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań. Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - płynne notowane dłużne papiery wartościowe;
 - akcje i certyfikaty inwestycyjne notowane na giełdach;
 - instrumenty pochodne notowane na giełdach;
 - zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych notowanych na giełdach (krótka sprzedaż);
- poziom II – aktywa i zobowiązania, których wycena opiera się na danych wejściowych innych niż ceny notowane zaliczane do poziomu I, które są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujący na cenach). Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - notowane dłużne papiery wartościowe wyceniane na podstawie wycen publikowanych przez autoryzowany serwis informacyjny;
 - instrumenty pochodne – m.in. FX Swap, FX Forward, IRS, CIRS, FRA;
 - jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych;
 - nieruchomości inwestycyjne lub nieruchomości przeznaczone do sprzedaży, wycenione przy zastosowaniu metody porównawczej, dla których na badanym rynku występuje wystarczająca liczba transakcji podobnymi nieruchomościami, obejmujące wolne grunty pod zabudowę i niektóre mniejsze i mniej wartościowe budynki (w tym lokale mieszkalne, garaże itp.);
 - zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych;
 - kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta;
- poziom III – aktywa, których wycena opiera się na danych wejściowych niemożliwych do zaobserwowania na rynkach (dane wejściowe nieobserwowalne). Do tego poziomu zaklasyfikowano:
 - nienotowane dłużne papiery wartościowe oraz niepłynne notowane dłużne papiery wartościowe (w tym nieskarbowe papiery dłużne emitowane przez inne podmioty finansowe, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty niefinansowe), wyceniane modelami opartymi na zdyskontowanych przepływach pieniężnych;

- nieruchomości inwestycyjne lub nieruchomości przeznaczone do sprzedaży, wycenione przy zastosowaniu metody dochodowej, metody pozostałościowej lub metody porównawczej (jeżeli brak jest odpowiedniej liczby transakcji podobnymi nieruchomościami);
- należności od klientów z tytułu kredytów oraz zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów;
- opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez spółki Grupy PZU oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych.

W sytuacji, gdy do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań używane są dane wejściowe klasyfikowane do różnych poziomów hierarchii wartości godziwej, wyceniany składnik przypisuje się do najniższego poziomu, z którego pochodzą dane wejściowe, mające istotny wpływ na całość wyceny.

Na wartość wyceny zakwalifikowanych do poziomu III składników aktywów lub zobowiązań istotny wpływ mają dane wejściowe nieobserwowalne.

Wyceniane aktywa	Dane nieobserwowalne	Charakterystyka	Wpływ na wycenę
Należności od klientów z tytułu kredytów	Marża płynności oraz bieżąca marża ze sprzedaży danej grupy produktowej	Wartości godziwe szacuje się przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową pomniejszonych o oczekiwaną stratę kredytową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę płynności oraz bieżącą marżę ze sprzedaży dla danej grupy produktowej kredytu. Marża wyznaczana jest w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. Dla celów szacowania wartości godziwej kredytów walutowych wykorzystywana jest marża płynności dla kredytów w złotych skorygowana o kwotowania transakcji fx swap i basis-swap. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej ponieważ średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku kredytów nieposiadających harmonogramu spłat (kredyty w rachunku bieżącym, overdrafty oraz karty kredytowe) przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest wartości bilansowej.	Korelacja ujemna
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	Marża ze sprzedaży	Wartości godziwe szacuje się przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment przyjęcia depozytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa depozytów terminowych jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę ze sprzedaży. Marża wyznaczana jest na podstawie depozytów przyjętych w ostatnim kwartale w podziale na grupy produktowe i termin do zapadalności. W przypadku depozytów krótkoterminowych (depozytów bieżących, overnight oraz w rachunku oszczędnościowym) za wartość godziwą przyjęto wartość bilansową.	Korelacja ujemna
Opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez spółki Grupy PZU oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych	Parametry modelu	Instrumentami wbudowanymi są proste opcje (<i>plain vanilla</i>) oraz opcje egzotyczne na pojedyncze akcje, indeksy, towary oraz inne wskaźniki rynkowe, w tym indeksy stóp procentowych oraz kursy walutowe i ich koszyki. Wszystkie wydzielone opcje są na bieżąco domykane na rynku międzybankowym. Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka.	
Niepłynne obligacje i pożyczki	Spready kredytowe	Spready obserwuje się na wszystkich obligacjach (ich seriach) lub pożyczkach tego samego emitenta lub emitenta o podobnej charakterystyce. Te <i>spready</i> obserwowane są w dniach emisji nowych serii obligacji, dniach zawierania nowych umów pożyczek oraz w dniach transakcji rynkowych, których przedmiotem są wierzycelności wynikające z tych obligacji i pożyczek.	Korelacja ujemna

Wyceniane aktywa	Dane nieobserwowalne	Charakterystyka	Wpływ na wycenę
Nieruchomości inwestycyjne oraz nieruchomości przeznaczone do sprzedaży	Stopa kapitalizacji	Stopę kapitalizacji ustala się na podstawie analizy stóp zwrotu osiągniętych w transakcjach dla podobnych nieruchomości.	Korelacja ujemna
	Koszty budowy	Wartość kosztów budowy określa się na podstawie rynkowych kosztów budowy pomniejszonych o koszty poniesione na dzień wyceny.	Korelacja dodatnia
	Miesięczna stawka czynszu za 1m ² odpowiedniego rodzaju powierzchni lub za jedno miejsce parkingowe	Stawki czynszu obserwuje się dla podobnych nieruchomości, podobnej jakości, w podobnych lokalizacjach oraz zbliżonej wielkości wynajmowanej powierzchni.	Korelacja dodatnia
Instrumenty pochodne	Parametry modelu	Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Opcje egzotyczne wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka.	
Emisje własne oraz pożyczki podporządkowane	Spread emisji ponad krzywą rynkową	W przypadku zastosowania do wyceny historycznego <i>spreadu</i> emisji ponad krzywą rynkową, emisje takie klasyfikuje się do poziomu III hierarchii wartości godziwej.	Korelacja ujemna
Instrumenty kapitałowe nienotowane na aktywnym rynku		Kwotowania serwisów finansowych, obecna wartość przyszłych, prognozowanych wyników spółek lub modele wyceny bazujące na dostępnych danych rynkowych.	

9.28.3. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej

Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	30 września 2022				31 grudnia 2021			
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa								
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe i aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	22 219	10 330	5 806	38 355	22 733	17 002	6 072	45 807
Instrumenty kapitałowe	1 043	-	401	1 444	297	-	471	768
Dłużne papiery wartościowe	21 176	10 330	5 405	36 911	22 436	17 002	5 601	45 039
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe i aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 789	4 906	403	8 098	2 625	6 142	446	9 213
Instrumenty kapitałowe	512	-	272	784	615	57	259	931
Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne	203	4 630	21	4 854	164	5 631	21	5 816
Dłużne papiery wartościowe	2 074	276	110	2 460	1 846	454	166	2 466
Należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	414	414	-	-	406	406
Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-	-	263	263	-	-	246	246
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	151	151	-	-	160	160
Pochodne instrumenty finansowe	-	19 745	27	19 772	1	8 273	54	8 328
Nieruchomości inwestycyjne	-	161	2 782	2 943	-	166	2 607	2 773
Zobowiązania								
Instrumenty pochodne	-	26 427	-	26 427	-	11 860	20	11 880
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	-	280	-	280	-	380	-	380
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	-	215	-	215	-	267	-	267
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	740	-	-	740	686	-	-	686

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do Poziomu III hierarchii wartości godziwej w okresie zakończonym 30 września 2022	Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe i aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe i aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy			Instrumenty pochodne - aktywa	Instrumenty pochodne - zobowiązania	Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w wartości godziwej		Nieruchomości inwestycyjne
	Kapitałowe	Dłużne	Kapitałowe	Certyfikaty inwestycyjne	Dłużne			przez inne całkowite dochody	przez wynik finansowy	
Stan na początek okresu	471	5 601	259	21	166	54	20	246	160	2 607
Nabycie / otwarcie pozycji/ udzielenie	-	54	2	-	1 060	-	-	154	12	148
Reklasyfikacje z poziomu II ¹⁾	-	1 627	-	-	69	-	-	-	-	7
Reklasyfikacje z nieruchomości własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Reklasyfikacje z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat:	-	70	(4)	-	2	(12)	(9)	7	5	(10)
- przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	-	119	-	-	-	(3)	-	7	5	-
- wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	-	1	-	-	-	-	(8)	-	-	-
- zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	-	(50)	(4)	-	2	(9)	(1)	-	-	(10)
Zyski lub straty ujęte w innych całkowitych dochodach	(70)	(307)	-	-	-	-	-	(9)	-	-
Sprzedaż/rozliczenia/spłaty/konwersja	-	(582)	-	-	(1 101)	(15)	(10)	(135)	(26)	-
Reklasyfikacje do aktywów przeznaczonych do sprzedaży lub nieruchomości własnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)
Reklasyfikacje do poziomu II ¹⁾	-	(1 058)	-	-	(86)	-	(1)	-	-	-
Różnice kursowe	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	401	5 405	272	21	110	27	-	263	151	2 782

¹⁾ Informacje o reklasyfikacjach zaprezentowano w punkcie 9.28.6.

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań zaklasyfikowanych do poziomu III hierarchii wartości godziwej w roku zakończonym 31 grudnia 2021	Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy			Instrumenty pochodne - aktywa	Instrumenty pochodne - zobowiązania	Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w wartości godziwej		Nieruchomości inwestycyjne
	Kapitałowe	Dłużne	Kapitałowe	Certyfikaty inwestycyjne	Dłużne			przez inne całkowite dochody	przez wynik finansowy	
Stan na początek okresu	347	11 431	370	21	94	93	60	1 475	187	2 307
Nabycie / otwarcie pozycji/ udzielenie	-	3 376	-	-	5 938	2	2	53	1	310
Reklasyfikacje z poziomu I ¹⁾	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasyfikacje z poziomu II ¹⁾	-	788	-	-	36	-	-	-	-	142
Reklasyfikacje z aktywów przeznaczonych do sprzedaży do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	157
Zyski lub straty ujęte w rachunku zysków i strat:	-	68	604	(2)	(17)	19	10	44	(4)	160
- przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej	-	113	-	-	2	7	-	44	(4)	-
- wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji	-	2	586	-	1	-	-	-	-	-
- zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	-	(47)	18	(2)	(20)	12	10	-	-	160
Zyski lub straty ujęte w innych całkowitych dochodach	39	(161)	-	-	-	-	-	(24)	-	-
Sprzedaż/rozliczenia/spłaty/konwersje	-	(9 034)	(720)	-	(5 880)	(64)	(52)	(1 302)	(24)	-
Reklasyfikacje do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(469)
Reklasyfikacje do poziomu II ¹⁾	-	(874)	-	-	(5)	-	(4)	-	-	-
Zmiana składu grupy	85	-	-	-	-	4	4	-	-	-
Różnice kursowe	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	471	5 601	259	21	166	54	20	246	160	2 607

¹⁾ Informacje o reklasyfikacjach zaprezentowano w punkcie 9.28.6.

9.28.4. Aktywa i zobowiązania niewyceniane w wartości godziwej

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań, dla których jest ona tylko ujawniana	30 września 2022					31 grudnia 2021				
	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem wartość godziwa	Wartość bilansowa	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem wartość godziwa	Wartość bilansowa
Aktywa										
Należności od klientów z tytułu kredytów wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-	-	224 796	224 796	221 438	-	-	214 781	214 781	214 602
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe i aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań wyceniane w zamortyzowanym koszcie	31 761	19 909	22 207	73 877	84 279	39 455	8 663	32 383	80 501	83 270
Dłużne papiery wartościowe	31 761	16 602	12 107	60 470	70 814	39 455	6 436	25 489	71 380	74 183
Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży	-	1 620	4 960	6 580	6 580	-	1 590	2 527	4 117	4 117
Lokaty terminowe w instytucjach kredytowych	-	1 687	1 002	2 689	2 673	-	637	754	1 391	1 384
Pożyczki	-	-	4 138	4 138	4 212	-	-	3 613	3 613	3 586
Zobowiązania										
Zobowiązania wobec banków	-	1 184	6 911	8 095	8 119	-	2 726	4 762	7 488	7 470
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	-	-	276 350	276 350	276 582	-	-	264 818	264 818	265 155
Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych ¹⁾	-	8 540	609	9 149	9 105	-	5 418	539	5 957	5 940
Zobowiązania podporządkowane ¹⁾	-	2 830	3 352	6 182	6 189	-	2 748	3 520	6 268	6 274
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	2 100	132	2 232	2 281	-	846	359	1 205	1 207

¹⁾ Do poziomu II zaklasyfikowano te zobowiązania, na wycenę których nieobserwowalne parametry nie miały istotnego wpływu. Przede wszystkim są to zobowiązania z tytułu obligacji emitowanych przez Pekao.

9.28.5. Zmiany sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku, jak i w 2021 roku nie dokonywano zmian sposobu (metody) ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, których wartość byłaby istotna z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

9.28.6. Przesunięcia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej

W przypadku zmiany sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań, wynikających np. z utraty (lub uzyskania) dostępności notowań obserwowanych na aktywnym rynku przenosi się takie aktywa lub zobowiązania pomiędzy Poziomami I i II.

Składniki aktywów lub zobowiązań są przenoszone pomiędzy poziomami II i III (odpowiednio między poziomami III i II) gdy:

- następuje zmiana modelu wyceny będąca efektem zastosowania nowych czynników nieobserwowalnych (odpowiednio obserwowalnych) lub
- dotychczas stosowane czynniki, których wpływ na wycenę jest istotny przestają być (odpowiednio stają się) obserwowalne na aktywnym rynku.

Przeniesienia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej dokonywane są na koniec każdego kwartału wg wartości na ten dzień.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku dokonano następujących przeniesień aktywów pomiędzy poziomami wartości godziwej:

- z poziomu III do poziomu II przeniesiono obligacje korporacyjne, municypalne i Skarbu Państwa, które wyceniono przy użyciu rynkowych informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych oraz obligacje korporacyjne, municypalne i Skarbu Państwa oraz instrumenty pochodne rynku walutowego i stopy procentowej, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych nie wpływał istotnie na wycenę, jak również instrumenty pochodne rynku kapitałowego, dla których szacowana zmienność nieistotnie wpływała na wycenę;
- z poziomu II do poziomu III przeniesiono obligacje korporacyjne i municypalne, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych istotnie wpływał na wycenę oraz instrumenty pochodne rynku kapitałowego, dla których szacowana zmienność istotnie wpływała na wycenę;
- z poziomu II do poziomu I przeniesiono obligacje rządowe, dla których dokonano wyceny z wykorzystaniem kwotowań na rynku, ze względu na wzrost jego aktywności.

W 2021 roku dokonano następujących przeniesień aktywów pomiędzy poziomami wartości godziwej:

- z poziomu III do poziomu II przeniesiono obligacje korporacyjne i municypalne, które wyceniono przy użyciu rynkowych informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych, obligacje korporacyjne i municypalne, dla których szacowane parametry kredytowe miały nieistotny wpływ na wycenę oraz instrumenty pochodne rynku kapitałowego, dla których szacowana korelacja nieistotnie wpływała na wycenę;
- z poziomu II do poziomu III przeniesiono obligacje korporacyjne i municypalne, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych był istotny oraz instrumenty pochodne rynku kapitałowego, dla których szacowana zmienność miała istotny wpływ na wycenę;
- z poziomu I do poziomu II przeniesiono obligacje rządowe, dla których dokonano wyceny z wykorzystaniem informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, dla których zaprzestano wyceny na podstawie kwotowań na rynku, ze względu na spadek jego aktywności.

9.29 Zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów

Zarówno w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku, jak i w 2021 roku nie dokonano zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów.

9.30 Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy ujmuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej i zarejestrowanej w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Stan na 30 września 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywile- jowania	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w zł)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	na okaziciela	brak	brak	604 463 200	60 446 320	gotówka	23.01.1997	27.12.1991
B	na okaziciela	brak	brak	259 059 800	25 905 980	aport	31.03.1999	01.01.1999
Liczba akcji, razem				863 523 000				
Kapitał zakładowy, razem					86 352 300			

9.30.1. Podział zysku jednostki dominującej i dywidenda

Podziałowi podlega wyłącznie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej sporządzonym zgodnie z PSR.

29 czerwca 2022 roku ZWZ PZU dokonało podziału zysku netto PZU za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku, w kwocie 2 028 mln zł powiększonego o kwotę 950 mln zł przeniesioną z kapitału zapasowego utworzonego z zysku netto za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku, to jest wynoszącego łączną kwotę 2 978 mln zł, w następujący sposób:

- 1 675 mln zł (to jest 1,94 zł na jedną akcję) przeznaczyć na wypłatę dywidendy;
- 1 296 mln zł przeznaczyć na kapitał zapasowy;
- 7 mln zł przeznaczyć na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Dzień dywidendy ustalono na 29 września 2022 roku, a datę wypłaty na 20 października 2022 roku.

Uchwalony podział zysku jest zgodny z Polityką kapitałową i dywidendową Grupy PZU na lata 2021 – 2024, przyjętą 24 marca 2021 roku oraz uwzględnia zalecenia zawarte w stanowisku KNF w sprawie polityki dywidendowej w 2022 roku z 9 grudnia 2021 roku.

9.31 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	30 września 2022			31 grudnia 2021		
	brutto	udział reasekuratorów	udział własny	brutto	udział reasekuratorów	udział własny
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	27 697	(2 385)	25 312	26 881	(2 539)	24 342
Rezerwa składek	9 726	(910)	8 816	9 423	(1 139)	8 284
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	32	-	32	42	-	42
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	11 411	(1 197)	10 214	11 039	(1 119)	9 920
- na szkody zgłoszone	4 288	(1 038)	3 250	4 024	(966)	3 058
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	4 769	(125)	4 644	4 748	(129)	4 619
- na koszty likwidacji szkód	2 354	(34)	2 320	2 267	(24)	2 243
Rezerwa na skapitalizowaną wartość rent	6 509	(271)	6 238	6 371	(280)	6 091
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	18	(7)	11	6	(1)	5
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	1	-	1	-	-	-
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	22 350	-	22 350	23 292	(1)	23 291
Rezerwa składek	107	-	107	113	(1)	112
Rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	-	-	-	25	-	25
Rezerwa ubezpieczeń na życie	16 748	-	16 748	16 345	-	16 345
Rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	691	-	691	676	-	676
- na szkody zgłoszone	199	-	199	163	-	163
- na szkody niezgłoszone (IBNR)	487	-	487	508	-	508
- na koszty obsługi świadczeń	5	-	5	5	-	5
Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych	3	-	3	6	-	6
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	159	-	159	164	-	164
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający	4 642	-	4 642	5 963	-	5 963
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, razem	50 047	(2 385)	47 662	50 173	(2 540)	47 633

9.32 Zobowiązania podporządkowane

	Wartość nominalna (w mln)	Waluta	Oprocentowanie	Data emisji/Data wykupu	Wartość bilansowa 30 września 2022 (w mln zł)	Wartość bilansowa 31 grudnia 2021 (w mln zł)
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych PZU						
Obligacje podporządkowane PZU	2 250	PLN	WIBOR 6M + marża	30 czerwca 2017 / 29 lipca 2027	2 281	2 266
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych Pekao						
Obligacje serii A	1 250	PLN	WIBOR 6M + marża	30 października 2017 / 29 października 2027	1 290	1 255
Obligacje serii B	550	PLN	WIBOR 6M + marża	15 października 2018 / 16 października 2028	569	553
Obligacje serii C	200	PLN	WIBOR 6M + marża	15 października 2018 / 14 października 2033	207	201
Obligacje serii D	350	PLN	WIBOR 6M + marża	4 czerwca 2019 / 4 czerwca 2031	360	351
Obligacje serii D1	400	PLN	WIBOR 6M + marża	4 grudnia 2019 / 4 czerwca 2031	411	401
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych Alior Banku						
Obligacje serii F	322	PLN	WIBOR 6M+ marża	26 września 2014 / 26 września 2024	221	225
Obligacje serii K oraz K1	600	PLN	WIBOR 6M+ marża	20 października 2017 / 20 października 2025	623	604
Obligacje serii EUR001	10	EUR	LIBOR 6M+ marża	4 lutego 2016 / 4 lutego 2022	-	47
Obligacje serii P1A	150	PLN	WIBOR 6M+ marża	27 kwietnia 2016 / 16 maja 2022	-	151
Obligacje serii P1B	70	PLN	WIBOR 6M+ marża	29 kwietnia 2016 / 16 maja 2024	73	70
Obligacje serii P2A	150	PLN	WIBOR 6M+ marża	14 grudnia 2017 / 29 grudnia 2025	154	150
Zobowiązania podporządkowane					6 189	6 274

Niższa wartość bilansowa zobowiązań podporządkowanych w stosunku do wartości nominalnej wynika z faktu, iż część wyemitowanych przez Alior Bank obligacji została objęta przez konsolidowane fundusze inwestycyjne.

9.33 Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych	30 września 2022	31 grudnia 2021
Obligacje	4 609	4 154
Certyfikaty depozytowe	3 552	695
Listy zastawne	944	1 091
Zobowiązania z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych, razem	9 105	5 940

9.34 Zobowiązania wobec banków

Zobowiązania wobec banków	30 września 2022	31 grudnia 2021
Depozyty bieżące	1 175	821
Depozyty jednodniowe	542	3
Depozyty terminowe	397	1 893
Kredyty otrzymane	5 518	4 658
Pozostałe zobowiązania	487	95
Zobowiązania wobec banków, razem	8 119	7 470

9.35 Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów

Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów	30 września 2022	31 grudnia 2021
Depozyty bieżące	209 345	241 112
Depozyty terminowe	65 664	23 067
Pozostałe zobowiązania	1 573	976
Zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów, razem	276 582	265 155

9.36 Inne zobowiązania

Inne zobowiązania	30 września 2022	31 grudnia 2021
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej	1 235	1 333
Zobowiązania z tytułu pożyczek papierów wartościowych (krótka sprzedaż)	740	686
Kontrakty inwestycyjne na rachunek i ryzyko klienta (<i>unit-linked</i>)	215	267
Zobowiązania wobec uczestników konsolidowanych funduszy inwestycyjnych	280	380
Koszty do zapłacenia	1 855	2 230
Zarachowane koszty prowizji agencyjnej	403	381
Zarachowane koszty wynagrodzeń	708	750
Zarachowane koszty reasekuracji	331	725
Pozostałe	413	374
Przychody pobierane z góry	601	502
Pozostałe zobowiązania	14 369	9 138
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	2 281	1 207
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 356	992
Zobowiązania z tytułu transakcji na instrumentach finansowych	2 586	1 338
Zobowiązania wobec banków z tytułu dokumentów płatniczych rozliczanych w systemach rozliczeń międzybankowych	1 877	1 251
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 001	955
Zobowiązania z tytułu rozliczeń kart płatniczych	477	404
Rozrachunki publiczno-prawne	214	275
Zobowiązania z tytułu składek na rzecz BFG	738	629
Zobowiązania z tytułu reasekuracji	190	228
Oszacowane zobowiązania pozaubezpieczeniowe	138	159
Zobowiązania wobec pracowników	98	101
Oszacowane zwroty wynagrodzeń w związku z rezygnacją lub odstąpieniem klientów banków od ubezpieczeń zawieranych przy sprzedaży produktów kredytowych	24	18
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	323	652
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	327	147 ¹⁾
Zobowiązanie z tytułu urlopów pracowniczych	181	165
Zobowiązania wobec budżetu inne niż z tytułu podatku dochodowego	153	68
Zobowiązania z tytułu darowizn	12	17
Zobowiązania Alior Banku z tytułu ubezpieczeń produktów bankowych oferowanych klientom banku	16	28
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	13	13
Zobowiązanie z tytułu zwrotu kosztów kredytu	135	96
Zobowiązanie z tytułu opłaty na rzecz Funduszu Wsparcia Kredytobiorców	157	-
Zobowiązania z tytułu likwidacji bezpośredniej	31	36
Zobowiązania wobec akcjonariuszy PZU z tytułu dywidend	1 678	3
Pozostałe	363	356
Inne zobowiązania, razem	18 060	13 203

¹⁾ W tym 72 mln zł z tytułu zobowiązania podatkowego w Szwecji. Dodatkowe informacje o tej sprawie zaprezentowano w punkcie 24.6.

9.37 Rezerwy

Zmiana stanu rezerw w okresie zakończonym 30 września 2022	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Wyko- rzystanie	Rozwiązanie	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia	496	298	-	(308)	12	498
Rezerwa na odprawy emerytalne	267	21	(34)	(1)	(17)	236
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	69	16	(11)	(20)	2	56
Rezerwa na potencjalne zwroty kosztów kredytów	120	34	(35)	-	-	119
Rezerwa na ryzyko prawne dotyczące kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich	132	135	(7)	(3)	-	257
Rezerwa na zwroty klientom podwyższonych marż kredytów hipotecznych przed ustanowieniem hipoteki	-	135	-	-	-	135
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	39	-	-	-	-	39
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	28	-	(5)	-	-	23
Rezerwa na świadczenia pośmiertne	25	1	(1)	-	-	25
Pozostałe	30	14	(13)	(2)	-	29
Rezerwy, razem	1 206	654	(106)	(334)	(3)	1 417

Zmiana stanu rezerw w okresie zakończonym 31 grudnia 2021	Stan na początek okresu	Zwiększenie	Wyko- rzystanie	Rozwiązanie	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia	555	340	-	(401)	2	496
Rezerwa na odprawy emerytalne	323	32	(38)	(4)	(46)	267
Rezerwa na roszczenia sporne i potencjalne zobowiązania	80	34	(35)	(11)	1	69
Rezerwa na potencjalne zwroty kosztów kredytów	128	75	(83)	-	-	120
Rezerwa na ryzyko prawne dotyczące kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich	91	43	-	(2)	-	132
Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK	39	-	-	-	-	39
Rezerwa na koszty z tytułu restrukturyzacji	93	120	(137)	(48)	-	28
Rezerwa na świadczenia pośmiertne	32	1	(3)	(4)	(1)	25
Pozostałe	37	12	(10)	(9)	-	30
Rezerwy, razem	1 378	657	(306)	(479)	(44)	1 206

Rezerwa na potencjalne zwroty kosztów kredytu

Grupa PZU na bieżąco monitoruje wartość szacunku kwot wynikających z przedpłat kredytów konsumenckich i hipotecznych dokonanych przed 11 września 2019 roku, czyli dniem publikacji wyroku TSUE w sprawie C-383/18.

Wysokość rezerwy stanowi najlepszy możliwy szacunek oparty na podstawie obserwowanego historycznie trendu kwoty zwrotów kosztów kredytu wynikających z napływających reklamacji oraz uwzględnia scenariusz możliwej ewolucji praktyki rynkowej lub stanowiska regulatora.

Szacunki wymagają przyjęcia założeń eksperckich i wiążą się z niepewnością. Z tego względu kwota rezerwy będzie podlegała aktualizacji w kolejnych okresach w zależności od kształtowania się trendu kwot zwrotu.

Rezerwa na ryzyko prawne dotyczące walutowych kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich

3 października 2019 roku TSUE wydał orzeczenie w sprawie skutków ewentualnej abuzywności postanowień indywidualnej umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego udzielonego przez jeden z banków. TSUE dokonał wykładni przepisów dyrektywy Rady 93/13/EW z 5 kwietnia 1993 roku w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich na kanwie umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego. TSUE wskazał skutki uznania ewentualnej abuzywności klauzul przeliczeniowych przez sąd krajowy, nie badając jednocześnie w ogóle ewentualnej abuzywności postanowień umownych. TSUE nie przesądził, że w przypadku ustalenia przez sąd krajowy ewentualnej abuzywności automatycznie nastąpić powinno ustalenie przez sąd nieważności całej umowy. Ocena w tym zakresie pozostaje do rozstrzygnięcia przez sąd krajowy, przy czym TSUE nie wykluczył możliwości uzupełnienia luki powstałej w wyniku abuzywności klauzul przeliczeniowych za pomocą krajowych przepisów dyspozytywnych.

Orzeczenie TSUE stanowi ogólne wytyczne dla polskich sądów powszechnych. Ostateczne rozstrzygnięcia podejmowane przez polskie sądy będą dokonywane na podstawie przepisów UE interpretowanych zgodnie z wyrokiem TSUE, mając na uwadze przepisy prawa krajowego i analizę indywidualnych okoliczności każdej sprawy. Jednocześnie trudno nadal mówić o ukształtowanej linii orzeczniczej w sprawach kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich, co potwierdzają często wzajemnie wykluczające się orzeczenia sądów powszechnych, a także służące rozwiązaniu wątpliwości sądów zapytania prawne do TSUE i Sądu Najwyższego. Należy szczególnie zwrócić uwagę na wniosek zgłoszony 29 stycznia 2021 roku przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego w kwestii rozstrzygnięcia zagadnień prawnych związanych z walutowymi kredytami hipotecznymi we frankach szwajcarskich, odnoszących się w szczególności do następujących aspektów:

- czy postanowienia abuzywne odnoszące się do sposobu określania kursu waluty w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego mogą być zastąpione przez przepisy prawa cywilnego, bądź zwyczajowego;
- czy w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu denominowanego umowa może wiązać strony w pozostałym zakresie;
- czy w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu umowa może wiązać strony w pozostałym zakresie;
- czy w sytuacji unieważnienia umowy kredytowej zastosowanie znajdzie teoria salda czy teoria dwóch kondykcji;
- co jest momentem określającym rozpoczęcie biegu terminu przedawnienia w przypadku, gdy bank występuje z roszczeniem względem kredytobiorcy o zwrot wypłaconego kredytu;
- czy możliwe jest otrzymanie przez banki i kredytobiorców wynagrodzenia za korzystanie ze środków.

W ocenie Grupy PZU orzeczenie Sądu Najwyższego dotyczące powyższych kwestii może mieć istotny wpływ na dalsze kształtowanie się linii orzecznictwa sądowego w tym zakresie. Jednak nie jest pewne, czy i kiedy Izba Cywilna w pełnym składzie podejmie uchwałę w przedmiocie ww. pytań prawnych.

Ponadto, obserwowany jest na rynku trend związany z kierowaniem przez sądy powszechne zapytań dotyczących różnego rodzaju powstających wątpliwości do Sądu Najwyższego, jak również do TSUE, co również może wpływać na przyszłe kierunki orzecznictwa sądowego. Przykładem takiego orzeczenia jest wyrok TSUE z 8 września 2022 roku, w którym TSUE odpowiedział na pytania prejudycjalne zadane przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie. TSUE stwierdził, że:

- sąd krajowy nie może stwierdzić nieuczciwego charakteru nie całości warunku umownego, lecz jedynie jego elementu, który nadaje mu ów nieuczciwy charakter, jeżeli usunięcie takie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku, który miałby wpływ na jego istotę. Oznacza to, że w zasadzie sąd krajowy jest ograniczony do stwierdzenia nieuczciwego charakteru całego warunku umowy;
- jeżeli sąd krajowy stwierdzi nieuczciwy charakter warunku umowy, co w danym przypadku skutkuje możliwością dalszego utrzymania w mocy obowiązywania całej umowy pomimo wyłączenia z niej nieuczciwych warunków, to sąd krajowy nie może zastąpić tych warunków przepisem krajowym o charakterze dyspozytywnym. Oznacza to, że sąd krajowy nie może zastosować w takim przypadku przepisów kodeksu cywilnego dotyczących przeliczania rat kursem średnim NBP;
- sąd krajowy po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru warunku umowy, nie jest uprawniony do zmiany treści tego warunku w celu utrzymania obowiązywania umowy, która nie może pozostać w mocy po usunięciu tego warunku, jeżeli dany konsument został poinformowany o skutkach nieważności umowy i zgodził się na konsekwencje tej nieważności. Oznacza,

to, że jeżeli konsument zgodził się na skutki nieważności umowy (będąc o nich poinformowany), to sąd krajowy orzeczeniem nie może zmienić treści takiego warunku, tylko musi stwierdzić nieważność;

- biegu 10 letniego terminu przedawnienia roszczenia konsumenta o zwrot zapłaconych rat nie może się rozpocząć od chwili spełnienia każdego świadczenia w wykonaniu umowy (spłaty każdej raty), nawet jeżeli konsument nie był w stanie samodzielnie dokonać oceny nieuczciwego charakteru warunku umownego lub nie powziął wiedzy o nieuczciwym charakterze tego warunku i bez uwzględnienia, że umowa kredytu przewidywała znacznie dłuższy (30 letni) okres spłaty. Oznacza to, że bieg 10 letniego terminu przedawnienia roszczenia konsumenta o zwrot rat nie rozpoczyna się od dnia spłaty każdej raty. W praktyce należy przyjmować, że żadne roszczenia konsumenta o zwrot zapłaconych rat nie uległy przedawnieniu.

TSUE nadal nie wypowiedział się natomiast co do pytań prejudycjalnych dotyczących przedawnienia roszczenia banku wobec konsumenta (o zwrot wypłaconego kapitału, czy też ewentualnie o wynagrodzenia za korzystanie z kapitału), jak też co do przysługiwania w ogóle bankowi roszczenia o wynagrodzenie za korzystanie z kapitału. TSUE co do tych kwestii będzie orzekał najprawdopodobniej najwcześniej w połowie przyszłego roku.

Na 30 września 2022 roku przeciwko Grupie PZU toczyło się 2 610 indywidualnych spraw sądowych dotyczących walutowych kredytów hipotecznych, które zostały udzielone w latach ubiegłych o łącznej wartości przedmiotu sporu w kwocie 853 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 1 623 sprawy, o wartości przedmiotu sporu 470 mln zł). Główna przyczyna sporu wskazywana przez powodów dotyczy kwestionowania zapisów umowy kredytu w zakresie stosowania przez Grupę PZU kursów przeliczeniowych i skutkuje roszczeniami dotyczącymi orzeczenia częściowej lub całkowitej nieważności umów kredytowych.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku Grupa PZU w sprawach z powództwa kredytobiorców otrzymała 374 niekorzystne wyroki sądowe, w tym 65 wyroków mających charakter prawomocny oraz 18 korzystnych wyroków sądowych, w tym 5 mających charakter prawomocny (w 2021 roku: 125 niekorzystnych wyroków sądowych, w tym 20 wyroków mających charakter prawomocny oraz 11 korzystnych wyroków sądowych, w tym 4 wyroki mające charakter prawomocny).

Grupa PZU uznaje, że ryzyko prawne dotyczące niespłaconego na dzień bilansowy portfela walutowych kredytów hipotecznych ma wpływ na oczekiwane przepływy pieniężne z tego portfela oraz na poziom oczekiwanej straty kredytowej w rozumieniu MSSF 9. W odniesieniu do portfela kredytów spłaconych Grupa PZU stosuje MSR 37 i ujmuje rezerwy alokowane do tej części portfela jako Inne rezerwy oraz pozostałe koszty operacyjne.

Poniższe tabele prezentują kwoty rezerw na indywidualne istniejące sprawy sądowe, których stroną jest Grupa PZU oraz rezerwę portfelową na pozostałe umowy walutowych kredytów hipotecznych, które są obciążone ryzykiem prawnym związanym z charakterem tych umów.

Pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	30 września 2022	31 grudnia 2021
Odpisy aktualizujące wartość należności od klientów z tytułu kredytów (dotyczące ekspozycji bilansowych)	878	516
rezerwa indywidualna	325	220
rezerwa portfelowa	553	296
Inne rezerwy (dotyczące ekspozycji spłaconych)	257	132
rezerwa indywidualna	93	52
rezerwa portfelowa	164	80
Razem	1 135	648

Pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(39)	(370)	(42)	(47)
Pozostałe koszty operacyjne	(18)	(132)	(8)	(5)
Razem	(57)	(502)	(50)	(52)

Pomimo, iż temat ryzyka prawnego dotyczącego portfela walutowych kredytów hipotecznych jest jednym z kluczowych tematów w sektorze bankowym w ostatnich latach, nadal historia danych dotycząca skali pozwów (w szczególności w zakresie wyroków

prawomocnych), czy linia orzecznictwa sądowego w zakresie tego obszaru nie jest ustabilizowana. Wszystko powyższe powoduje, iż proces ustalenia poziomu rezerwy wymaga każdorazowo przyjęcia wielu eksperckich założeń w oparciu o profesjonalny osąd. Kolejne orzeczenia oraz możliwe rozwiązania sektorowe, które będą się pojawiać na rynku polskim w odniesieniu do walutowych kredytów hipotecznych mogą mieć wpływ na kwotę rezerwy ustaloną przez Grupę PZU i powodować konieczność zmiany poszczególnych założeń przyjętych w wyliczeniach. W związku z tą niepewnością możliwe jest, że kwota rezerwy ulegnie zmianie w przyszłości.

Wyliczenie rezerwy dla portfela Pekao przeprowadzone na 30 września 2022 roku opierało się na następujących scenariuszach:

- scenariusz bazowy – uznawany za najbardziej prawdopodobny, zakłada, że około 17% kredytobiorców walutowych (posiadających zarówno aktywne, jak i spłacone kredyty) wniosło lub wnieśie pozwy dotyczące kwestionowania umowy kredytowej. Scenariusz uwzględnia analizę liczby i trendu dotychczasowych pozwów oraz prawdopodobieństwo przegrania spraw sądowych, jak również możliwych skutków finansowych w sytuacji przegrania sprawy sądowej, przyjmując jako możliwe rozstrzygnięcia:
 - unieważnienie całej umowy walutowego kredytu hipotecznego w efekcie uznania klauzuli waloryzacyjnej za niedozwoloną (to rozstrzygnięcie uznaje się za najbardziej prawdopodobne);
 - uznanie, że klauzule zawarte w umowie kredytowej stanowią niedozwolone postanowienia umowne skutkujące ustaleniem salda kredytu w PLN oraz pozostawienie oprocentowania kredytu w oparciu o stawkę SARON (tzw. „odfrankowanie”);
 - uznania klauzuli waloryzacyjnej za abuzywną i zastąpienia w jej treści tabeli kursowej banku przez kurs średni NBP;
 - oddalenia powództwa.

W scenariuszu bazowym na 30 września 2022 roku uwzględniono aktualny stan otoczenia makroekonomicznego, w tym obecnie obserwowane kierunki w orzecznictwie sądowym dotyczącym walutowych kredytów hipotecznych. Spowodowało to podniesienie oczekiwanej liczby spraw spornych o ok. 40% w stosunku do założeń przyjmowanych na 31 grudnia 2021 roku. Ponadto Grupa PZU zaktualizowała oczekiwania obejmujące rozkład prawdopodobieństwa możliwych rozstrzygnięć oraz wysokość oczekiwanych skutków finansowych w razie przegrania sprawy sądowej, biorąc pod uwagę statystyki dla spraw spornych toczących się obecnie. W szczególności udział unieważnienia umowy kredytowej w możliwych scenariuszach rozstrzygnięć wzrósł do 90% (względem 80% na koniec 2021 roku). W tym scenariuszu nie zakłada się ugód z klientami;

- scenariusz ugód – jako możliwy w obecnych uwarunkowaniach rynkowych, w którym większość klientów (ok. 85% wartości portfela) będzie kwalifikować się do skorzystania z opcji ugód, bazując na rozwiązaniach wdrażanych w sektorze bankowym, zgodnie z propozycją przewodniczącego KNF. W scenariuszu ugód skutki finansowe są równe sumie różnic pomiędzy aktualnym saldem walutowego kredytu hipotecznego, a saldem hipotetycznego kredytu w PLN, opartego o stawkę WIBOR powiększoną o marżę kredytu udzielonego w tym samym czasie i na ten sam okres co kredyt w walucie obcej i spłaconego przez kredytobiorcę zgodnie ze spłatami wykonanymi na kredycie w walucie obcej. W rezultacie, przy obecnych parametrach rynkowych koszty z tytułu zawierania ugód wyniosłyby ok. 760 mln zł. Dla umów będących obecnie przedmiotem sporu dokonuje się oceny w zakresie możliwej skłonności klientów do wycofania pozwu i zawarcia ugody, uwzględniając w tej ocenie relację korzyści możliwej do osiągnięcia przez klienta z ugody, względem potencjalnej korzyści z pozwu (włącznie z kosztami prowadzenia pozwu) oraz oczekiwane rozstrzygnięcie sporu sądowego;
- scenariusz negatywny – jako możliwy do zaistnienia w sytuacji istotnego pogorszenia stanu otoczenia makroekonomicznego, w szczególności w zakresie znaczącego nasilenia i pogłębienia negatywnego trendu dotyczącego niekorzystnego orzecznictwa sądów powszechnych dotyczących walutowych kredytów hipotecznych, liczba możliwych pozwów będzie dwukrotnie większa niż zakładana w scenariuszu bazowym, przy jednoczesnym większym prawdopodobieństwie w odniesieniu do niekorzystnych wyroków sądowych. W zakresie rozkładu prawdopodobieństwa możliwych rozstrzygnięć spraw spornych w tym scenariuszu założono wyższe prawdopodobieństwo stwierdzenia nieważności całej umowy walutowego kredytu hipotecznego (na poziomie 95% rozstrzygnięć – poziomy procentowe bez zmian względem przyjętych w 2021 roku). W tym scenariuszu nie zakłada się ugód z klientami.

Grupa PZU przeprowadziła analizę wrażliwości w odniesieniu do istotnych założeń wyliczenia rezerwy, gdzie zmiana poziomu poszczególnych parametrów miałyby następujący wpływ na kwotę rezerwy na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych.

Parametr	Scenariusz	Wpływ na poziom rezerwy 30 września 2022	Wpływ na poziom rezerwy 31 grudnia 2021
Liczba pozwów	+20%	164	97
	-20%	(164)	(73)
Prawdopodobieństwo przegranej	+10 p.p. (nie więcej niż 100%)	86	61
	-10 p.p.	(105)	(47)
Prawdopodobieństwo scenariusza unieważnienia umowy	+10 p.p. (nie więcej niż 100%)	81	53
	-10 p.p.	(98)	(37)

Dla portfela Alior Banku rezerwę oszacowano na podstawie:

- obserwowanego do tej pory i prognozowanego w przyszłych okresach tempa napływu spraw spornych dotyczących ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych i wynikającego z tej prognozy szacunku odsetka portfela walutowych kredytów hipotecznych, które będzie przedmiotem sporu sądowego;
- szacowanego wpływu finansowego scenariuszy unieważnienia lub przewalutowania na złote w hipotetycznym scenariuszu, gdyby na bieżącą datę bilansową skuteczne roszczenie wytoczyli wszyscy klienci, dla których skutek finansowy wygranego przez klientów sporu byłby pozytywny;
- raportowanego przez Związek Banków Polskich odsetka przegranych przez banki spraw spornych, w tym odsetka spraw zakończonych unieważnieniem umowy i odsetka spraw zakończonych przewalutowaniem umów na złote.

Rezerwa na zwroty podwyższonych marż kredytów hipotecznych

Pozycja zawiera rezerwę utworzoną przez banki na zwroty klientom podwyższonych marż kredytów hipotecznych przed ustanowieniem hipoteki, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 roku o zmianie ustawy o kredycie hipotecznym oraz nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami oraz ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw.

Rezerwa na udzielone gwarancje i poręczenia

Pozycja zawiera rezerwy tworzone przez banki na potencjalne utraty korzyści ekonomicznych wynikających z ekspozycji pozabilansowych (np. udzielonych gwarancji lub ekspozycji kredytowych).

Rezerwa na kary nałożone przez UOKiK

Kwota 28 mln zł dotyczy kary zwróconej przez UOKiK do Pekao. Ze względu na potencjalne ryzyko wypływu środków w związku z tą sprawą, Grupa PZU utrzymuje rezerwę z tego tytułu.

Kwota 11 mln zł dotyczy kary nałożonej przez Prezesa UOKiK w wyniku decyzji, w której uznał on, że postanowienie stosowane przez Pekao w aneksach do umów, dotyczące zasad ustalania kursów walut obcych stanowi niedozwolone postanowienie umowne. Pekao złożył odwołanie od decyzji Prezesa UOKiK do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i otrzymał odpowiedź Prezesa UOKiK, w którym wniósł on o oddalenie odwołania w całości.

9.38 Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Zmiana stanu zobowiązań wynikająca z działalności finansowej w okresie zakończonym 30 września 2022	Stan na początek okresu	Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych	Naliczenia i płatności odsetkowe oraz rozliczenia dyskonta i premii	Różnice kursowe	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Kredyty otrzymane	4 658	682	2	177	(1)	5 518
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	5 940	3 111	(11)	24	41	9 105
Obligacje	4 154	422	(10)	20	23	4 609
Certyfikaty depozytowe	695	2 841	(1)	(1)	18	3 552
Listy zastawne	1 091	(152)	-	5	-	944
Zobowiązania podporządkowane	6 274	(235)	151	(1)	-	6 189
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	1 207	971	155	-	(52)	2 281
Zobowiązania z tytułu leasingu	992	(222)	296	1	289	1 356
Razem	19 071	4 307	593	201	277	24 449

Zmiana stanu zobowiązań wynikająca z działalności finansowej w okresie zakończonym 31 grudnia 2021	Stan na początek okresu	Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych	Naliczenia i płatności odsetkowe oraz rozliczenia dyskonta i premii	Różnice kursowe	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Kredyty otrzymane	6 439	(1 779)	1	(10)	7	4 658
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	7 532	(1 610)	6	10	2	5 940
Obligacje	4 597	(457)	1	11	2	4 154
Certyfikaty depozytowe	1 611	(918)	6	-	(4)	695
Listy zastawne	1 324	(235)	(1)	(1)	4	1 091
Zobowiązania podporządkowane	6 679	(500)	95	-	-	6 274
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	1 154	54	2	-	(3)	1 207
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 064	(292)	22	-	198	992
Razem	22 868	(4 127)	126	-	204	19 071

10. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych

Tabela prezentuje wartość bilansową zabezpieczenia wg rodzaju zabezpieczanego zobowiązania.

Aktywa finansowe zastawione jako zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych	30 września 2022	31 grudnia 2021
Wartość bilansowa aktywów finansowych zastawionych jako zabezpieczenie zobowiązań	17 263	12 133
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	2 597	1 205
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	1 014	1 027
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz gwarancyjny na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	306	275
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz przymusowej restrukturyzacji (BFG)	586	489
Kredyt lombardowy i techniczny	8 436	5 481
Inne kredyty	407	431
Emisja hipotecznych listów zastawnych	1 306	1 402
Pokrycie Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	27	28
Transakcje pochodne	2 556	1 756
Blokada aktywów w związku z umową technicznego limitu kredytowego w Izbie Rozliczeniowej	28	39
Wartość bilansowa aktywów finansowych zastawionych jako zabezpieczenie zobowiązań warunkowych	-	-
Aktywa finansowe zastawione jako zabezpieczenie zobowiązań i zobowiązań warunkowych, razem	17 263	12 133

11. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Aktywa i zobowiązania warunkowe	30 września 2022	31 grudnia 2021
Aktywa warunkowe, w tym:	6	6
- otrzymane gwarancje i poręczenia	6	6
Zobowiązania warunkowe	70 955	68 948
- z tytułu limitów odnawialnych w rachunkach ROR oraz kart kredytowych	4 810	4 813
- z tytułu kredytów i pożyczek w transzach	43 372	41 017
- udzielone poręczenia i gwarancje	8 811	9 531
- roszczenia ubezpieczeniowe sporne	922	785
- inne roszczenia sporne	188	190
- pozostałe, w tym:	12 852	12 612
- gwarantowanie emisji papierów wartościowych	4 517	5 240
- faktoring	6 957	5 863
- limit intra – day	458	424
- akredytywy i promesy	826	947
- pozostałe	94	138

Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku, jak i w 2021 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki, ani nie udzieliły gwarancji – łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu – dla których łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji byłaby istotna.

12. Komentarz do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Składki przypisane brutto w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku wyniosły 19 042 mln zł wobec 18 250 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego (+4,3%). Wzrost sprzedaży dotyczył przede wszystkim:

- ubezpieczeń pozakomunikacyjnych, w tym:
 - w segmencie klienta korporacyjnego wzrost przypisu składki z portfela ubezpieczeń NNW i pozostałych, w tym wyższą składkę z ubezpieczeń różnych ryzyk finansowych, głównie w wyniku wyższej sprzedaży ubezpieczeń utraty zysku (w tym w następstwie uszkodzeń maszyn);
 - w segmencie klienta masowego ubezpieczeń szkód powodowanych żywiołami i pozostałych szkód rzeczowych głównie wskutek wyższej sprzedaży ubezpieczeń upraw rolnych dotowanych (wpływ wyższej niż przed rokiem puli dotacji z budżetu państwa), ubezpieczeń mieszkań, małych i średnich przedsiębiorstw;
- ubezpieczeń komunikacyjnych Auto Casco w szczególności w segmencie klienta masowego w konsekwencji wzrostu średniej składki przy wyższej liczbie umów;
- portfela grupowych produktów zdrowotnych zawieranych w formie grupowej lub kontynuowanej;
- nowych ubezpieczeń na życie i dożycie Pewny Profit oraz Bezpieczne Jutro we współpracy z bankami z Grupy, umożliwiających bezpieczne lokowanie kapitału bez ryzyka, z gwarantowaną sumą ubezpieczenia w całym okresie ubezpieczenia - rozpoczęcie sprzedaży w trzecim kwartale 2022 roku;
- w spółkach bałtyckich ubezpieczeń majątkowych oraz komunikacyjnych.

Wzrosty zostały częściowo zniwelowane niższą składką w:

- segmencie ubezpieczeń indywidualnych, w tym produktów inwestycyjnych w kanale bancassurance w efekcie ograniczenia współpracy z jednym z zewnętrznych dystrybutorów;
- obowiązkowych ubezpieczeniach budynków w gospodarstwie rolnym w segmencie klienta masowego wynikający z wysokiej konkurencyjności rynku oraz naturalnej erozji portfela (malejąca liczba gospodarstw).

Dochody z działalności lokacyjnej łącznie z kosztami odsetkowymi w III kwartałach 2022 roku oraz III kwartałach 2021 roku wyniosły odpowiednio 6 180 mln zł oraz 6 790 mln zł. Odnotowano spadek dochodów z działalności lokacyjnej, z wyłączeniem działalności bankowej¹. Były one niższe niż w III kwartale 2021 roku głównie na skutek zeszłorocznego efektu wzrostu wyceny akcji spółki z branży logistycznej w efekcie wejścia na giełdę oraz spadku wyników z działalności inwestycyjnej na portfelu aktywów stanowiących pokrycie produktów inwestycyjnych oraz niższe wyniki instrumentów dłużnych wycenianych rynkowo w związku ze zmianami rentowności. Niższe wyniki z działalności inwestycyjnej na portfelu aktywów stanowiących pokrycie produktów inwestycyjnych nie mają wpływu na łączny wynik netto Grupy PZU, ponieważ są równoważone przez zmianę poziomu odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto. Wpływ powyższych czynników został częściowo zniwelowany wyższym wynikiem instrumentów skarbowych wycenianych zamortyzowanym kosztem głównie wskutek wpływu wzrostu stóp procentowych, jak również wyższym wynikiem portfela nieruchomości.

Jednocześnie odnotowano wzrost dochodów z lokat wygenerowanych na działalności bankowej. Wyższy wynik związany był w szczególności ze wzrostem przychodów odsetkowych obu banków w wyniku serii podwyżek stóp procentowych. Powyższy efekt został częściowo skompensowany przez ujęte koszty związane z modyfikacją umów kredytów hipotecznych złotych udzielonych konsumentom z tytułu zawieszenia przez nich spłat kredytu (tzw. wakacje kredytowe), w wysokości 2 429 mln zł w Pekao oraz 502 mln zł w Alior Banku oraz utworzone odpisy na ryzyko prawne dotyczące kredytów hipotecznych w walutach obcych przez Pekao.

¹ Działalność bankowa: dane Pekao i Alior Banku

Odszkodowania i świadczenia netto (z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) osiągnęły wartość 11 045 mln zł i ukształtowały się na poziomie o 7,7% niższym w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Na spadek kategorii odszkodowań i świadczeń netto wpłynęły:

- spadek rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach na życie o charakterze inwestycyjnym zarówno w efekcie niższej sprzedaży tych produktów zarówno w kanałach własnych, jak i w kanale bankowym (niższy dopływ nowej składki inwestycyjnej) jak również w wyniku niższych wyników z działalności lokacyjnej względem wyników osiągniętych w roku ubiegłym (drugi efekt bez wpływu na wynik netto Grupy PZU; pozycja jest pochodną niższych wyników z działalności inwestycyjnej na portfelu aktywów na pokrycie produktów inwestycyjnych);
- spadek świadczeń z tytułu śmierci ubezpieczonych i współubezpieczonych w 2022 roku, co jest skorelowane z częstotliwością tych zdarzeń w całej populacji zgodnie z danymi GUS.

Jednocześnie na wzrost kategorii odszkodowań i świadczeń netto wpływ miały:

- wzrost rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla starszych wersji produktów indywidualnie kontynuowanych, polegający na rozpoznaniu spodziewanego efektu wyższych indeksacji. Oczekiwanie to wynika z wysokiego poziomu obserwowanego i oczekiwanego wskaźnika inflacji;
- w segmencie klienta masowego - wzrost szkodowości w grupie ubezpieczeń pozakomunikacyjnych, w tym od ognia i innych szkód rzeczowych głównie wskutek wyższego poziomu szkód powodowanych przez zdarzenia atmosferyczne (głównie huragany, wiosenne przymrozki i gradobicia) przy niższej szkodowości ubezpieczeń komunikacyjnych;
- rosnące koszty utylizacji świadczeń w ambulatoryjnych ubezpieczeniach zdrowotnych oraz wzrost świadczeń na dodatkach związanych z leczeniem szpitalnym i operacjami chirurgicznymi oraz trwałym inwalidztwem i uszczerbkiem w ubezpieczeniach grupowych i kontynuowanych, co wynikało z niższych świadczeń w zeszłym roku w związku z niższą ilością zgłoszonych świadczeń.

Koszty akwizycji w III kwartałach 2022 roku wzrosły o 257 mln zł w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Wzrost ten był w szczególności efektem zmiany mix-u produktów i kanałów sprzedaży w tym wyższy udział kanału multiagencyjnego w segmencie ubezpieczeń masowych.

Koszty administracyjne Grupy PZU w III kwartałach 2022 roku ukształtowały się na poziomie 5 563 mln zł względem 5 071 mln zł w analogicznym okresie 2021 roku, czyli były o 492 mln zł wyższe w relacji do poprzedniego roku.

Koszty administracyjne segmentu działalności bankowej (bez uwzględnienia korekt z tytułu wyceny aktywów i zobowiązań do wartości godziwej) wzrosły o 378 mln zł (9,9%), głównie w związku z wyższymi kosztami osobowymi oraz kosztami IT w Pekao. Jednocześnie koszty administracyjne w segmentach działalności ubezpieczeniowej w Polsce ukształtowały się na poziomie o 104 mln zł wyższym od roku ubiegłego. Ich zmiana wynikała w znacznej mierze z rosnących kosztów osobowych w wyniku presji płacowej, intensyfikacji działań sponsoringowych i wzmacniających wizerunek marki, wzrostu kosztów utrzymania nieruchomości oraz zakupu sprzętu i mebli w związku z przeprowadzką do nowej siedziby głównej, wdrożeniem Nowego Modelu Organizacji i Narzędzi Pracy Grupowej oraz wsparciem pomocowym związanym z sytuacją na Ukrainie. Powyższe efekty były częściowo kompensowane niższymi kosztami w związku z wykorzystaniem w większym stopniu urlopów przez pracowników oraz niższymi kosztami usług doradczych w ramach projektów (Synergie, MSSF17, Dystrybucja, #mojePZU).

W III kwartałach 2022 roku saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych było ujemne i wynosiło 2 995 mln zł wobec także ujemnego w 2021 roku na poziomie 1 901 mln zł. Wpływ na zmianę poziomu tego wyniku miały następujące czynniki:

- przystąpienie Alior Banku i Pekao do bankowego Systemu Ochrony, co skutkowało wpłatą do funduszu pomocowego odpowiednio 214 mln zł i 482 mln zł;
- wpłata na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców w wysokości 219 mln zł;
- podatek od instytucji finansowych – obciążenie Grupy PZU (łącznie na działalności ubezpieczeniowej oraz bankowej) tym podatkiem w III kwartałach 2022 roku wyniosło 1 079 mln zł wobec 960 mln zł w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wyższe obciążenie dotyczyło w szczególności działalności bankowej i wynikało ze wzrostu aktywów będących podstawą opodatkowania (stawka podatku bankowego nie uległa zmianie);
- rezerwy utworzone przez Alior Bank i Pekao na zwroty klientom podwyższonych marż kredytów hipotecznych przed ustanowieniem hipoteki w łącznej wysokości 135 mln zł.

Zysk z działalności operacyjnej w III kwartałach 2022 roku osiągnął wartość 4 437 mln zł i był niższy o 759 mln zł (-14,6%) w stosunku do wyniku za analogiczny okres roku poprzedniego. Zmiana ta była spowodowana w szczególności przez:

- niższe wyniki w segmencie działalności bankowej (-662 mln zł), w szczególności ze względu na zdarzenia o charakterze jednorazowym: koszty związane z modyfikacją umów kredytów hipotecznych złotych udzielonych konsumentom z tytułu zawieszenia przez nich spłat kredytu (tzw. wakacje kredytowe), utworzenie dodatkowej rezerwy na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych w Pekao, wpłata na System Ochrony Banków Komercyjnych. Dodatkowo wyniki banków zostały obciążone rezerwą na zwrot Klientom dodatkowej marży dotyczącej kredytów hipotecznych pobieranej w okresie do ustanowienia zabezpieczenia oraz wpłatą na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców;
- spadek wyniku w segmentach ubezpieczeń zagranicznych w tym głównie spółek w Ukrainie w związku z ujęciem odpisów z tytułu utraty wartości aktywów w wyniku dokonanej oceny wpływu inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę 24 lutego 2022 roku na działalność operacyjną, ciągłość działania, sytuację finansową oraz kontynuację działalności przez Grupę PZU oraz ze względu na obniżenie ratingu Ukrainy;
- wzrost rentowności w ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (+118 mln zł) jako efekt spadku szkodowości z tytułu zgonów ubezpieczonych i współubezpieczonych w grupowym portfelu ochronnym oraz w ubezpieczeniach kontynuowanych;
- wyższy wynik na ubezpieczeniach w segmencie klienta korporacyjnego (+107 mln zł), będący wypadkową wzrostu rentowności ubezpieczeń pozakomunikacyjnych oraz niższej szkodowości portfela ubezpieczeń komunikacyjnych (Auto Casco);
- wyższa rentowność w segmencie ubezpieczeń masowych (+151 mln zł) – głównie w efekcie niższej szkodowości ubezpieczeń komunikacyjnych Auto Casco;
- spadek dochodu na działalności inwestycyjnej z wyłączeniem działalności bankowej głównie w wyniku ubiegłorocznego wzrostu wyceny akcji spółki z branży logistycznej w efekcie bardzo wysokiej wyceny walorów zanotowanej podczas wejścia na giełdę w 2021 roku (IPO).

Zysk netto spadł w stosunku do III kwartałów 2021 roku o 783 mln zł (-20,4%) do poziomu 3 054 mln zł. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 2 140 mln zł wobec 2 373 mln zł w 2021 roku (spadek o 9,8%).

Skonsolidowane kapitały własne według MSSF na 30 września 2022 roku wynosiły 35 863 mln zł wobec 41 658 mln zł na 30 września 2021 roku. Spadek dotyczył zarówno kapitałów przypadających udziałowcom jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących. Wskaźnik rentowności kapitałów własnych przypadający jednostce dominującej (ROE²) za okres od 1 stycznia 2022 roku do 30 września 2022 roku wyniósł 17,5% analogicznie jak rok wcześniej. W stosunku do skonsolidowanych kapitałów własnych wg stanu na 31 grudnia 2021 roku kapitały spadły o 4 131 mln zł. Wartość udziałów niekontrolujących spadła w porównaniu z końcem ubiegłego roku o 2 626 mln zł do poziomu 20 288 mln zł, a ich zmiana stanowiła wypadkową spadku wyceny instrumentów dłużnych oraz zabezpieczających przepływy pieniężne wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, przeznaczeniu na wypłatę dywidendy przez Pekao 1 129 mln zł (w tym dla udziałowców mniejszościowych 903 mln zł) oraz zysku przypisanego akcjonariuszom niekontrolującym w wysokości 914 mln zł (wypracowanego przez Alior Bank i Pekao). Kapitały przypadające udziałowcom jednostki dominującej spadły o 1 505 mln zł względem końca poprzedniego roku – efekt spadku wyceny instrumentów dłużnych oraz zabezpieczających przepływy pieniężne wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, podziału zysku PZU za 2021 rok w kwocie 2 028 mln zł powiększonego o kwotę 950 mln zł przeniesioną z kapitału zapasowego utworzonego z zysku netto za rok zakończony 31 grudnia 2020 roku, w tym przeznaczeniu na wypłatę dywidendy 1 675 mln zł częściowo skompensowane wypracowanym w III kwartałach 2022 roku wynikiem netto przypisanym jednostce dominującej w wysokości 2 140 mln zł.

Suma kapitałów i zobowiązań na dzień 30 września 2022 roku wzrosła w porównaniu do 31 grudnia 2021 roku o 30 320 mln zł do poziomu 432 449 mln zł. Wzrost dotyczył głównie pozycji: zobowiązań wobec klientów z tytułu depozytów (+11 427 mln zł), instrumentów pochodnych (+14 457 mln zł) oraz zobowiązań z tytułu własnych dłużnych papierów wartościowych (+3 165 mln zł).

Portfel lokat (inwestycyjne aktywa finansowe, aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań, nieruchomości inwestycyjne i pochodne instrumenty finansowe) na 30 września 2022 roku wynosił łącznie 153 447 mln zł i był wyższy o 4 056 mln zł w porównaniu do stanu na koniec ubiegłego roku. Wzrost wartości lokat dotyczył głównie działalności bankowej w tym

² Wskaźnik uroczony, stosowany jako Alternatywne Pomiar Wyników (APM) w rozumieniu Wytycznych ESMA dotyczących Alternatywnych Pomiarów Wyników (ESMA 2015/1415).

pochodnych instrumentów finansowych. Z wyłączeniem banków portfel lokat wzrósł w związku z wypracowanym wynikiem inwestycyjnym, jak również napływem środków ze składki w związku z rozwojem biznesu. Należności z tytułu kredytów na 30 września 2022 roku wyniosły 221 852 mln zł, wobec 215 008 mln zł na 31 grudnia 2021 roku.

Największy składnik pasywów na 30 września 2022 roku stanowiły zobowiązania wobec klientów z tytułu depozytów. Wzrost ich salda o 11 427 mln zł do poziomu 276 582 mln zł dotyczył depozytów terminowych klientów. Równocześnie odnotowano spadek depozytów bieżących.

Wartość rezerw techniczno – ubezpieczeniowych na koniec III kwartałów 2022 roku wyniosła 50 047 mln zł i stanowiła 11,8% sumy pasywów. W porównaniu do 31 grudnia 2021 roku stan rezerw zmalał o 126 mln zł. Zmiana związana była głównie z niższymi rezerwami na ryzyko ubezpieczającego w indywidualnych i grupowych produktach inwestycyjnych w efekcie ujemnych wyników inwestycyjnych na portfelu. Efekt częściowo kompensowany podwyższenie rezerwy składki w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych wynikającego głównie z rozwoju sprzedaży ubezpieczeń oraz zawarcia kilku długoterminowych umów majątkowych o wysokiej wartości jednostkowej.

13. Zarządzanie kapitałem własnym

25 marca 2021 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę w sprawie zatwierdzenia polityki kapitałowej i dywidendowej Grupy PZU na lata 2021 – 2024 („Polityka”).

Zgodnie z Polityką Grupa PZU dąży do:

- efektywnego zarządzania kapitałem poprzez optymalizację wykorzystania kapitału z perspektywy Grupy PZU;
- maksymalizacji stopy zwrotu z kapitału dla akcjonariuszy podmiotu dominującego w szczególności przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa i utrzymaniu zasobów kapitałowych na cele strategicznego rozwoju poprzez organiczny wzrost oraz akwizycje;
- zapewnienia wystarczających środków finansowych na pokrycie zobowiązań Grupy PZU wobec klientów.

Polityka zarządzania kapitałem opiera się na następujących zasadach:

- zarządzanie kapitałem (w tym kapitałem nadwyżkowym) Grupy PZU na poziomie PZU;
- utrzymanie docelowych współczynników wypłacalności na poziomie 200% dla Grupy PZU, PZU oraz PZU Życie (wg. Wypłacalność II);
- utrzymanie wskaźnika dźwigni finansowej Grupy PZU na poziomie nie wyższym niż 25%;
- zapewnienie środków na rozwój i akwizycje;
- utrzymanie nadwyżki funduszy własnych konglomeratu finansowego ponad wymogi z tytułu adekwatności kapitałowej konglomeratu finansowego;
- brak emisji akcji przez PZU w okresie obowiązywania Polityki.

Zakłada się możliwość wystąpienia tymczasowych odchyłeń rzeczywistego współczynnika wypłacalności powyżej lub poniżej poziomu docelowego.

Polityka dywidendowa Grupy PZU i PZU opiera się na następujących zasadach:

- Grupa PZU dąży do efektywnego zarządzania kapitałem i maksymalizacji stopy zwrotu z kapitału dla akcjonariuszy PZU, w szczególności przy zachowaniu poziomu bezpieczeństwa i utrzymaniu zasobów kapitałowych na cele strategicznego rozwoju poprzez akwizycje;
- wysokość dywidendy proponowanej przez Zarząd PZU, wypłacanej za dany rok obrotowy, ustalana jest na podstawie skonsolidowanego wyniku finansowego Grupy PZU przypisanego właścicielom jednostki dominującej, przy czym:
 - nie więcej niż 20% powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) na cele związane z rozwojem organicznym i innowacjami oraz realizacją inicjatyw wzrostowych;
 - nie mniej niż 50% podlega wypłacie w ramach rocznej dywidendy;
 - pozostała część zostanie wypłacona w ramach rocznej dywidendy lub powiększy zyski zatrzymane (kapitał zapasowy) w przypadku realizacji istotnych nakładów związanych z realizacją założeń Strategii Grupy PZU, w tym w szczególności w ramach transakcji fuzji i przejęć;

z zastrzeżeniem punktów poniżej:

- zgodnie z planami Zarządu PZU oraz własną oceną ryzyk i wypłacalności podmiotu dominującego środki własne podmiotu dominującego oraz Grupy PZU po deklaracji o wypłacie lub wypłacie dywidendy, pozostają na poziomie, który zapewnia spełnienie warunków określonych w polityce kapitałowej;
- przy określeniu dywidendy uwzględniane są rekomendacje organu nadzoru w sprawie dywidendy.

Zewnętrzne wymogi kapitałowe

Zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej, kalkulację wymogu kapitałowego oparto o ryzyka rynkowe, aktuarialne (ubezpieczeniowe), niewypłacalności kontrahenta, katastroficzne i operacyjne. Aktywa, zobowiązania, a w konsekwencji środki własne, stanowiące pokrycie wymogu kapitałowego wycenia się w wartości godziwej. Wymóg kapitałowy kalkulowany jest zgodnie z formułą standardową na poziomie całej Grupy PZU.

Na podstawie art. 412 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej Grupa PZU zobowiązana jest sporządzać i ujawniać roczne sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej na poziomie grupy, zgodnie z zasadami Wypłacalność II. Sprawozdanie za rok 2021, opublikowane 18 maja 2022 roku dostępne jest na stronie <https://www.pzu.pl/relacje-inwestorskie/informacje-finansowe>. Zgodnie z art. 290 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń podlega badaniu przez firmę audytorską.

Niezależnie od powyższego, niektóre jednostki Grupy PZU zobowiązane są do przestrzegania własnych wymogów kapitałowych, nałożonych właściwymi regulacjami prawnymi.

Współczynnik wypłacalności Grupy PZU na 31 grudnia 2021 roku, opublikowany w sprawozdaniu na temat wypłacalności i kondycji finansowej Grupy PZU za 2021 rok wyniósł 221%.

Utrzymywane poziomy współczynnika wypłacalności są zgodne z założonymi w polityce kapitałowej i dywidendowej Grupy PZU.

14. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

14.1 Segmenty sprawozdawcze

14.1.1. Kryterium podstawowe podziału

Segmenty operacyjne to części składowe jednostki, dla których dostępne są odrębne informacje finansowe, podlegające regularnej ocenie przez GOZPDO (w praktyce jest to Zarząd PZU), związanej z alokacją zasobów i oceną wyników działalności.

Podstawowy podział segmentacyjny Grupy PZU oparty jest na kryteriach charakteru działalności, linii produktowych, grup klientów oraz środowiska regulacyjnego. Charakterystykę poszczególnych segmentów zaprezentowano w poniższej tabeli.

Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, dostosowanych do potrzeb klienta i z indywidualną wyceną ryzyka, oferowanych dużym podmiotom gospodarczym przez PZU, Link4, TUW PZUW.	Agregacji dokonano ze względu na podobieństwo oferowanych produktów, podobnych grup klientów, dla których są oferowane, kanałów dystrybucji oraz funkcjonowania w tym samym środowisku regulacyjnym.
Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	PSR	Szeroki zakres produktów ubezpieczeń majątkowych, wypadkowych, odpowiedzialności cywilnej i komunikacyjnych, oferowanych klientom indywidualnym oraz podmiotom z sektora małych i średnich przedsiębiorstw przez PZU i Link4.	Jak wyżej.

Segment	Standardy rachunkowości	Opis segmentu	Kryteria agregacji
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia grupowe, kierowane przez PZU Życie do grup pracowników oraz innych grup formalnych (np. związki zawodowe), w ramach których do umowy ubezpieczenia przystępują osoby pozostające w stosunku prawnym z ubezpieczającym (np. pracodawcą, związkiem zawodowym) oraz ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane, gdzie ubezpieczający nabył prawo do indywidualnej kontynuacji w fazie grupowej. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji.
Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)	PSR	Ubezpieczenia oferowane przez PZU Życie klientom indywidualnym, w ramach których umowa ubezpieczenia dotyczy konkretnego ubezpieczonego a ubezpieczony podlega indywidualnej ocenie ryzyka. Oferta PZU Życie obejmuje szeroki zakres ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych (niebędących kontraktami inwestycyjnymi) i zdrowotnych.	Brak agregacji.
Inwestycje	PSR	Segment obejmuje: 1. działalność lokacyjną w zakresie środków własnych Grupy PZU rozumianych jako nadwyżka lokat nad rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi w PZU, Link4 i PZU Życie, powiększoną o nadwyżkę dochodów osiągniętą ponad stopę wolną od ryzyka z inwestycji odpowiadających wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w produktach ubezpieczeniowych, czyli nadwyżkę dochodów z lokat ponad dochody alokowane według cen transferowych do segmentów ubezpieczeniowych; 2. dochody z innych wolnych środków finansowych w Grupie PZU (w szczególności skonsolidowane fundusze inwestycyjne).	Agregacji dokonano ze względu na podobny, nadwyżkowy charakter przychodów.
Działalność bankowa	MSSF	Szeroki zakres produktów bankowych oferowanych zarówno klientom korporacyjnym, jak i indywidualnym przez Grupę Kapitałową Pekao i Grupę Kapitałową Alior Banku.	Agregacji dokonano ze względu na podobne produkty i usługi oferowane przez spółki oraz identyczne środowisko regulacyjne działania.
Ubezpieczenia emerytalne	PSR	Ubezpieczenia emerytalne II filaru.	Brak agregacji.
Kraje bałtyckie	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz na życie oferowane przez LD wraz z oddziałem w Estonii, Balta oraz PZU LT GD.	Agregacji dokonano ze względu na podobne produkty i usługi oferowane przez spółki oraz podobne środowisko regulacyjne działania.
Ukraina	MSSF	Produkty ubezpieczeń majątkowych, osobowych i na życie oferowanych przez PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie.	Agregacji dokonano ze względu na podobne środowisko regulacyjne działania.
Kontrakty inwestycyjne	PSR	Produkty PZU Życie nietransferujące istotnego ryzyka ubezpieczeniowego w rozumieniu MSSF 4 i niespełniające definicji umowy ubezpieczeniowej (tj. niektóre produkty z gwarantowaną stopą zwrotu oraz niektóre produkty z funduszem kapitałowym <i>unit-linked</i>).	Brak agregacji.
Pozostałe	PSR/MSSF	Pozostałe produkty i usługi, niezakwalifikowane do żadnego z segmentów powyżej.	

14.1.2. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Grupa PZU stosuje uzupełniający podział segmentacyjny wg kryterium geograficznego, na podstawie którego wyodrębniono następujące obszary geograficzne:

- Polska;
- Kraje bałtyckie;
- Ukraina.

14.2 Rozliczenia pomiędzy segmentami

Wynik netto z inwestycji (różnica pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami) wykazywany w ubezpieczeniach korporacyjnych (ubezpieczenia majątkowe i osobowe), ubezpieczeniach masowych (ubezpieczenia majątkowe i osobowe), ubezpieczeniach grupowych i indywidualnie kontynuowanych (ubezpieczenia na życie), ubezpieczeniach indywidualnych (ubezpieczenia na życie) określany jest na podstawie cen transferowych opartych na stopach procentowych z krzywych rentowności skarbowych papierów wartościowych. W przypadku produktów ubezpieczeniowych typu *unit-linked*, z gwarantowaną stopą oraz strukturyzowanych wykazuje się wprost wynik netto z lokat stanowiących pokrycie odpowiadających im rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

14.3 Miara zysku segmentu

Podstawową miarą zysku segmentu w Grupie PZU jest:

- w przypadku segmentów ubezpieczeń korporacyjnych, masowych, grupowych i indywidualnie kontynuowanych oraz indywidualnych – wynik na ubezpieczeniach, będący wynikiem finansowym przed podatkiem oraz pozostałymi przychodami i kosztami operacyjnymi (w tym kosztami finansowania), uwzględniający jednak przychody z inwestycji (odpowiadające wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) określone wg stopy wolnej od ryzyka. Wynik na ubezpieczeniach jest miarą zbliżoną do zdefiniowanego w PSR wyniku technicznego, z uwzględnieniem różnicy w sposobie ujmowania wyniku netto z inwestycji opisanej w zdaniu poprzednim;
- w przypadku segmentu inwestycje – wynik z lokat spółek Grupy PZU pomniejszony o wynik alokowany do segmentów ubezpieczeniowych i skorygowany o dywidendy otrzymane od jednostek zależnych oraz wycenę metodą praw własności tych jednostek (przeprowadzoną zgodnie z PSR);
- w przypadku kontraktów inwestycyjnych – wynik z działalności operacyjnej, wyliczany w sposób zbliżony do wyniku technicznego zgodnie z PSR;
- w przypadku działalności bankowej oraz zagranicznej działalności ubezpieczeniowej – wynik z działalności operacyjnej według lokalnych standardów rachunkowości w kraju siedziby spółki lub według MSSF, będący wynikiem finansowym przed podatkiem.

14.4 Zastosowane zasady rachunkowości według PSR

14.4.1. PZU

PSR oraz różnice pomiędzy PSR i MSSF w zakresie dotyczącym jednostkowej sprawozdawczości finansowej PZU przedstawiono szczegółowo w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU za 2021 rok.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe PZU za 2021 rok dostępne jest na stronie internetowej PZU pod adresem www.pzu.pl w zakładce „Relacje inwestorskie”.

14.4.2. PZU Życie

Zasady rachunkowości według PSR dotyczące PZU Życie są zbieżne z PSR dotyczącymi PZU.

Specyficzną różnicą dla PZU Życie są zasady dotyczące rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie według MSSF.

Podstawową różnicą pomiędzy PSR i MSSF w odniesieniu do rachunkowości umów ubezpieczeniowych i kontraktów inwestycyjnych PZU Życie jest klasyfikacja kontraktów. W PSR nie ma pojęcia kontraktu inwestycyjnego, w konsekwencji wszystkie umowy klasyfikowane są jako umowy ubezpieczeniowe. Wg MSSF klasyfikację umów przeprowadza się zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe, dotyczącymi klasyfikacji produktów jako umowy ubezpieczeniowe

(podlegające MSSF 4) bądź kontrakty inwestycyjne (ujmowane zgodnie z MSSF 9 Instrumenty finansowe). W przypadku tych ostatnich przypis składki nie jest rozpoznawany.

14.5 Uproszczenia w nocie segmentowej

W nocie segmentowej zastosowano pewne uproszczenia dopuszczalne przez MSSF 8 Segmenty operacyjne:

- odstąpienie od prezentacji danych o alokacji wszystkich aktywów i zobowiązań do poszczególnych segmentów – wynika z niesporządzania i nieprezentowania Zarządowi PZU takich zestawień. Główną informacją dostarczaną Zarządowi PZU są dane o wynikach danych segmentów i na tej podstawie podejmowane są decyzje zarządcze, w tym o alokacji zasobów. Analiza dotycząca alokowanych do segmentów aktywów i zobowiązań ograniczona jest w głównej mierze do monitoringu spełniania wymogów regulacyjnych;
- prezentacja wyniku netto z inwestycji jedną kwotą jako różnicy pomiędzy zrealizowanymi i niezrealizowanymi przychodami oraz kosztami z inwestycji – wynika z wewnętrznej oceny wyników segmentów w oparciu o taką łączną miarę wyników inwestycyjnych;
- niealokowanie do segmentu „inwestycje” przychodów i kosztów innych niż dotyczące zrealizowanych i niezrealizowanych przychodów i kosztów z inwestycji – wynika ze sposobu analizy danych tego segmentu oraz niepraktyczność takiej alokacji.

14.6 Dane ilościowe

Ubezpieczenia korporacyjne (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Składki przypisane brutto na zewnątrz	779	2 389	592	2 054
Składki przypisane brutto między segmentami	8	20	14	27
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	787	2 409	606	2 081
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	92	153	215	327
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	879	2 562	821	2 408
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(171)	(543)	(71)	(368)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(80)	(180)	(149)	(280)
Składki zarobione netto	628	1 839	601	1 760
Dochody z lokat, w tym:	51	107	30	57
operacje na zewnątrz	51	107	30	57
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	16	35	11	27
Przychody, razem	695	1 981	642	1 844
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(374)	(1 122)	(384)	(1 124)
Zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(1)	(1)	-	-
Koszty akwizycji	(137)	(396)	(131)	(385)
Koszty administracyjne	(39)	(111)	(30)	(99)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	16	47	13	41
Pozostałe	(9)	(55)	(3)	(41)
Wynik na ubezpieczeniach	151	343	107	236

Ubezpieczenia masowe (ubezpieczenia majątkowe i osobowe)	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Składki przypisane brutto na zewnątrz	2 763	8 474	2 569	7 953
Składki przypisane brutto między segmentami	4	13	4	(3)
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 767	8 487	2 573	7 950
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygaście brutto	119	(205)	54	(319)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	2 886	8 282	2 627	7 631
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(24)	(108)	(50)	(154)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygaście brutto	(28)	(30)	21	58
Składki zarobione netto	2 834	8 144	2 598	7 535
Dochody z lokat, w tym:	190	438	108	287
operacje na zewnątrz	190	438	108	287
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	21	65	20	79
Przychody, razem	3 045	8 647	2 726	7 901
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(1 763)	(5 015)	(1 717)	(4 711)
Koszty akwizycji	(645)	(1 824)	(556)	(1 590)
Koszty administracyjne	(182)	(512)	(157)	(486)
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów	10	28	1	26
Pozostałe	(75)	(254)	(63)	(221)
Wynik na ubezpieczeniach	390	1 070	234	919

Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane (ubezpieczenia na życie)	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Składki przypisane brutto na zewnątrz	1 793	5 361	1 757	5 267
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 793	5 361	1 757	5 267
Zmiany stanu rezerw składek oraz rezerwy na ryzyko niewygaście	-	25	(40)	11
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	1 793	5 386	1 717	5 278
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	(1)	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygaście brutto	-	-	-	-
Składki zarobione netto	1 793	5 385	1 717	5 278
Dochody z lokat, w tym:	153	278	157	485
operacje na zewnątrz	153	278	157	485
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	-	1	-	1
Przychody, razem	1 946	5 664	1 874	5 764
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(1 245)	(3 911)	(1 220)	(4 222)
Koszty akwizycji	(102)	(319)	(99)	(284)
Koszty administracyjne	(185)	(542)	(162)	(486)
Pozostałe	(11)	(35)	(10)	(33)
Wynik na ubezpieczeniach	403	857	383	739

Ubezpieczenia indywidualne (ubezpieczenia na życie)	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Składki przypisane brutto na zewnątrz	392	925	434	1 365
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	392	925	434	1 365
Zmiany stanu rezerw składek	1	1	1	2
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	393	926	435	1 367
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-	(1)	(1)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	-	-	-	-
Składki zarobione netto	393	926	434	1 366
Dochody z lokat, w tym:	(15)	(390)	13	164
operacje na zewnątrz	(15)	(390)	13	164
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	-	-	-	-
Przychody, razem	378	536	447	1 530
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(218)	(111)	(290)	(1 119)
Koszty akwizycji	(53)	(166)	(60)	(164)
Koszty administracyjne	(26)	(71)	(19)	(61)
Pozostałe	(2)	(6)	(2)	(5)
Wynik na ubezpieczeniach	79	182	76	181

Inwestycje	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Dochody z lokat, w tym:	43	8	(65)	617
operacje na zewnątrz	25	(49)	(79)	577
operacje między segmentami	18	57	14	40
Wynik z działalności operacyjnej	43	8	(65)	617

Działalność bankowa	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 292	3 776	1 212	3 389
operacje na zewnątrz	1 256	3 671	1 173	3 272
operacje między segmentami	36	105	39	117
Dochody z lokat	2 008	8 605	1 799	5 325
operacje na zewnątrz	2 008	8 605	1 799	5 325
operacje między segmentami	-	-	-	-
Przychody, razem	3 300	12 381	3 011	8 714
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(384)	(1 051)	(328)	(870)
Koszty odsetkowe	(1 536)	(2 727)	(74)	(253)
Koszty administracyjne	(1 362)	(4 177)	(1 252)	(3 799)
Pozostałe	(639)	(2 470)	(295)	(1 174)
Wynik z działalności operacyjnej	(621)	1 956	1 062	2 618

Ubezpieczenia emerytalne	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Dochody z lokat, w tym:	4	8	2	3
operacje na zewnątrz	4	8	2	3
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody	39	130	35	105
Przychody, razem	43	138	37	108
Koszty administracyjne	(9)	(28)	(14)	(45)
Pozostałe	(1)	(4)	(1)	(4)
Wynik z działalności operacyjnej	33	106	22	59

Ubezpieczenia - kraje balttyckie	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Składki przypisane brutto na zewnątrz	609	1 720	454	1 363
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	609	1 720	454	1 363
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(45)	(163)	12	(29)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	564	1 557	466	1 334
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	(14)	(71)	(9)	(56)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygasłe brutto	(9)	9	(8)	7
Składki zarobione netto	541	1 495	449	1 285
Dochody z lokat, w tym:	(3)	(24)	5	32
operacje na zewnątrz	(3)	(24)	5	32
operacje między segmentami	-	-	-	-
Przychody, razem	538	1 471	454	1 317
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(322)	(895)	(280)	(795)
Koszty akwizycji	(119)	(331)	(96)	(266)
Koszty administracyjne	(43)	(122)	(36)	(108)
Pozostałe	2	4	1	4
Wynik na ubezpieczeniach	56	127	43	152

Ubezpieczenia - Ukraina	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Składki przypisane brutto na zewnątrz	60	173	100	246
Składki przypisane brutto między segmentami	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	60	173	100	246
Zmiany stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygaście brutto	1	30	(7)	(14)
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	61	203	93	232
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	(14)	(28)	(69)
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek oraz na ryzyko niewygaście brutto	(8)	(28)	(1)	1
Składki zarobione netto	53	161	64	164
Dochody z lokat, w tym:	16	(62)	7	20
operacje na zewnątrz	16	(62)	7	20
operacje między segmentami	-	-	-	-
Przychody, razem	69	99	71	184
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(29)	(73)	(26)	(65)
Koszty akwizycji	(11)	(34)	(30)	(81)
Koszty administracyjne	(8)	(24)	(9)	(27)
Pozostałe	2	11	5	17
Wynik na ubezpieczeniach	23	(21)	11	28

Kontrakty inwestycyjne	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Składki przypisane brutto	5	20	7	22
Zmiany stanu rezerw składek	-	-	-	-
Składki ubezpieczeniowe zarobione brutto	5	20	7	22
Udział reasekuratorów w składce przypisanej brutto	-	-	-	-
Udział reasekuratora w zmianie stanu rezerw składek	-	-	-	-
Składki zarobione netto	5	20	7	22
Dochody z lokat, w tym:	(9)	(48)	1	11
operacje na zewnątrz	(9)	(48)	1	11
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody	-	-	-	-
Przychody, razem	(4)	(28)	8	33
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	6	34	(5)	(26)
Koszty akwizycji	-	-	-	-
Koszty administracyjne	(1)	(2)	(1)	(2)
Wynik z działalności operacyjnej	1	4	2	5

Pozostałe segmenty	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Dochody z lokat, w tym:	4	21	(5)	4
operacje na zewnątrz	4	21	(5)	4
operacje między segmentami	-	-	-	-
Pozostałe przychody	450	1 315	388	1 138
Przychody, razem	454	1 336	383	1 142
Koszty	(475)	(1 400)	(394)	(1 163)
Pozostałe	11	37	3	23
Wynik z działalności operacyjnej	(10)	(27)	(8)	2

Uzgodnienia 1 stycznia – 30 września 2022	Składki zarobione netto	Dochody z lokat	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczenio- we netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	1 839	107	(1 122)	(396)	(111)	343
Ubezpieczenia masowe	8 144	438	(5 015)	(1 824)	(512)	1 070
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	5 385	278	(3 911)	(319)	(542)	857
Ubezpieczenia indywidualne	926	(390)	(111)	(166)	(71)	182
Inwestycje	-	8	-	-	-	8
Działalność bankowa	-	8 605	-	-	(4 177)	1 956
Ubezpieczenia emerytalne	-	8	-	(4)	(28)	106
Ubezpieczenia – kraje bałtyckie	1 495	(24)	(895)	(331)	(122)	127
Ubezpieczenia – Ukraina	161	(62)	(73)	(34)	(24)	(21)
Kontrakty inwestycyjne	20	(48)	34	-	(2)	4
Pozostałe segmenty	-	21	-	-	-	(27)
Segmenty razem	17 970	8 941	(11 093)	(3 074)	(5 589)	4 605
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(20)	51	(33)	-	-	-
Oszacowane regresy i odzyski	-	-	3	-	-	3
Wycena nieruchomości	-	(6)	-	-	(1)	(7)
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu prewencyjnego	-	-	-	-	-	14
Odpisy na ZFŚS i koszty aktuarialne	-	-	-	-	(17)	(49)
Korekty konsolidacyjne ¹⁾	(29)	41	78	192	44	(129)
Dane skonsolidowane	17 921	9 027 ²⁾	(11 045)	(2 882)	(5 563)	4 437

¹⁾ Korekty konsolidacyjne wynikają przede wszystkim z dywidend wypłacanych pomiędzy poszczególnymi segmentami oraz z różnych standardów rachunkowości, w jakich raportowane są poszczególne segmenty sprawozdawcze (PSR i MSSF) oraz dane skonsolidowane (MSSF).

²⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej”, „Pozostałe przychody netto z inwestycji”, „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

Uzgodnienia 1 stycznia – 30 września 2021 (przekształcone)	Składki zarobione netto	Dochody z lokat	Odszkodowania i świadczenia ubezpieczenio- we netto	Koszty akwizycji	Koszty admini- stracyjne	Wynik z działalności operacyjnej
Ubezpieczenia korporacyjne	1 760	57	(1 124)	(385)	(99)	236
Ubezpieczenia masowe	7 535	287	(4 711)	(1 590)	(486)	919
Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	5 278	485	(4 222)	(284)	(486)	739
Ubezpieczenia indywidualne	1 366	164	(1 119)	(164)	(61)	181
Inwestycje	-	617	-	-	-	617
Działalność bankowa	-	5 325	-	-	(3 799)	2 618
Ubezpieczenia emerytalne	-	3	-	(5)	(45)	59
Ubezpieczenia – kraje bałtyckie	1 285	32	(795)	(266)	(108)	152
Ubezpieczenia – Ukraina	164	20	(65)	(81)	(27)	28
Kontrakty inwestycyjne	22	11	(26)	-	(2)	5
Pozostałe segmenty	-	4	-	-	-	2
Segmenty razem	17 410	7 005	(12 062)	(2 775)	(5 113)	5 556
Prezentacja kontraktów inwestycyjnych	(22)	(7)	26	-	-	-
Oszacowane regresy i odzyski	-	-	6	-	-	6
Wycena nieruchomości	-	(4)	-	-	(2)	(6)
Eliminacja rezerwy na wyrównanie szkodowości i funduszu prewencyjnego	-	-	-	-	-	3
Odpisy na ZFŚS i koszty aktuarialne	-	-	-	-	(10)	(10)
Korekty konsolidacyjne ¹⁾	(16)	79	66	150	54	(353)
Dane skonsolidowane	17 372	7 073 ²⁾	(11 964)	(2 625)	(5 071)	5 196

¹⁾ Korekty konsolidacyjne wynikają przede wszystkim z dywidend wypłacanych pomiędzy poszczególnymi segmentami oraz z różnych standardów rachunkowości, w jakich raportowane są poszczególne segmenty sprawozdawcze (PSR i MSSF) oraz dane skonsolidowane (MSSF).

²⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej”, „Pozostałe przychody netto z inwestycji”, „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

Podział geograficzny	1 stycznia – 30 września 2022					1 stycznia – 30 września 2021				
	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina	Niealokowane	Wartość skonsolidowana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto na zewnątrz	17 149	1 720	173	-	19 042	16 641	1 363	246	-	18 250
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto między segmentami	5	-	-	(5)	-	(4)	-	-	4	-
Przychody z tytułu prowizji i opłat	3 864	1	-	-	3 865	3 459	1	-	-	3 460
Dochody z lokat ¹⁾	9 113	(24)	(62)	-	9 027	7 021	32	20	-	7 073

¹⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat: „Przychody odsetkowe wyliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej”, „Pozostałe przychody netto z inwestycji”, „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych i inwestycji”, „Zmiana wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych”, „Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej”.

Podział geograficzny	30 września 2022					31 grudnia 2021				
	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina ¹⁾	Niealokowane	Wartość skonsolidowana	Polska	Kraje bałtyckie	Ukraina ¹⁾	Niealokowane	Wartość skonsolidowana
Aktywa trwale inne niż aktywa finansowe ²⁾	7 090	322	3	-	7 415	7 261	281	5	-	7 547
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 744	-	-	-	3 744	3 055	-	3	-	3 058
Aktywa	429 424	3 905	429	(1 309)	432 449	399 262	3 611	554	(1 298)	402 129

¹⁾ Aktywa spółek z siedzibą w Ukrainie, skorygowane o wzajemne udziały pomiędzy nimi.

²⁾ Suma następujących pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej: „Wartości niematerialne”, „Rzeczowe aktywa trwale”.

14.7 Informacje dotyczące głównych klientów

Ze względu na charakter działalności spółek Grupy PZU nie występują kontrahenci, od których przychody stanowiłyby 10% lub więcej łącznych przychodów Grupy PZU (rozumianych jako składka przypisana brutto).

15. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów i działalności inwestycyjnej

15.1 Ubezpieczenia korporacyjne – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

W okresie III kwartałów 2022 roku w segmencie ubezpieczeń korporacyjnych, nastąpił wzrost składki przypisanej brutto w stosunku do III kwartałów 2021 roku o 328 mln zł (15,8% r/r). W ramach składki odnotowano:

- wzrost przypisu składki z portfela ubezpieczeń NNW i pozostałych (+53,6% r/r), w tym wyższą składkę z ubezpieczeń różnych ryzyk finansowych, głównie w wyniku wyższej sprzedaży ubezpieczeń utraty zysku (w tym w następstwie uszkodzeń maszyn) oraz wzrost przypisu w grupie ubezpieczeń żeglugi morskiej i śródlądowej casco statków oraz casco pojazdów szynowych;
- przyrost składki z ubezpieczeń od ognia i innych szkód rzeczowych (+22,6% r/r) w konsekwencji pozyskania kilku umów o wysokiej wartości jednostkowej, w tym w grupie ubezpieczeń budowlano-montażowych oraz ubezpieczeń majątku od wszystkich ryzyk;
- wyższą składkę z ubezpieczeń komunikacyjnych (+2,8% r/r) będącą wypadkową wzrostu w Auto Casco i spadku w OC komunikacyjnych – wpływ wyższej średniej składki w Auto Casco będącej następstwem wzrostu wartości pojazdów przekładającego się na wzrost sum ubezpieczenia przy jednoczesnym spowolnieniu sprzedaży nowych pojazdów oraz wyhamowaniu na rynku leasingów (wpływ zmian w otoczeniu makroekonomicznym);
- wzrost składki portfela odpowiedzialności cywilnej (+9,6% r/r).

Dane z rachunku zysków i strat - ub. korporacyjne (ub. maj. i os.)	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2021	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	2 409	2 081	15,8%
Składki zarobione netto	1 839	1 760	4,5%
Dochody z lokat	107	57	87,7%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(1 122)	(1 124)	(0,2)%
Koszty akwizycji	(396)	(385)	2,9%
Koszty administracyjne	(111)	(99)	12,1%
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	47	41	14,6%
Pozostałe	(21)	(14)	50,0%
Wynik na ubezpieczeniach	343	236	45,3%
wskaźnik kosztów akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych) ¹⁾	19,0%	19,5%	(0,5) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	6,0%	5,6%	0,4 p.p.
wskaźnik szkodowości ¹⁾	61,0%	63,9%	(2,9) p.p.
wskaźnik mieszany (COR) ¹⁾	86,0%	89,0%	(3,0) p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto, stosowane jako Alternatywne Pomiary Wyników (APM) w rozumieniu Wytycznych ESMA dotyczących Alternatywnych Pomiarów Wyników (ESMA 2015/1415). Dokładną definicję wskaźników wraz z wyjaśnieniem ich przydatności zaprezentowano w słowniku w punkcie 1.

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto spadły o 0,2% r/r, co przy jednoczesnym wzroście składki zarobionej netto o 4,5% r/r oznacza poprawę wskaźnika szkodowości o 2,9 p.p. r/r. Spadek wskaźnika szkodowości w segmencie to efekt:

- niższego wskaźnika szkodowości w grupie ubezpieczeń komunikacyjnych, w tym znacznej poprawy w Auto Casco i pogorszenia w OC komunikacyjnym – wpływ niższej niż przed rokiem częstości szkód przy jednoczesnym wzroście średniej szkody wypłaconej oraz deprecjacji PLN wobec EUR w szkodach walutowych;
- poprawy szkodowości portfela ubezpieczeń pozakomunikacyjnych jako wypadkowa niższego poziomu odszkodowań w grupie ubezpieczeń szkód spowodowanych żywiołami oraz wzrostu szkodowości w grupie ubezpieczeń różnych ryzyk finansowych i odpowiedzialności cywilnej ogólnej (w analizowanym okresie kilka zdarzeń o wysokiej wartości jednostkowej).

Wzrost dochodów z lokat alokowanych według cen transferowych do segmentu w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego wynikał w szczególności ze wzrostu poziomu stóp rynkowych oraz rezerw ubezpieczeniowych. Efekt kursowy jest częściowo kompensowany na poziomie łącznego wyniku netto Grupy PZU przez zmianę poziomu zobowiązań ubezpieczeniowych, których pokrycie stanowią aktywa walutowe.

Koszty akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych) wyniosły 349 mln zł, tj. wzrosły o 1,5% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku, co przy wzroście składki zarobionej netto o 4,5% r/r oznacza poprawę wskaźnika kosztów akwizycji o 0,5 p.p. r/r.

Wzrost kosztów administracyjnych r/r o 12,1% (+12 mln zł) to przede wszystkim efekt wzrostu kosztów utrzymania nieruchomości oraz zakupu sprzętu i mebli w związku z przeprowadzką do nowej siedziby głównej, wdrożenia Nowego Modelu Organizacji i Narzędzi Pracy Grupowej. Efekt spotęgowany przez wyższy poziom kosztów marketingu i reklamy wzmacniających wizerunek marki oraz kosztów wynagrodzeń zasadniczych i umów zleceń.

Po III kwartałach 2022 roku segment ubezpieczeń korporacyjnych osiągnął 343 mln zł wyniku na ubezpieczeniach, co oznacza wzrost o 45,3% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Wyższy wynik był konsekwencją przede wszystkim wzrostu rentowności ubezpieczeń pozakomunikacyjnych oraz niższej szkodowości portfela ubezpieczeń Auto Casco.

15.2 Ubezpieczenia masowe – ubezpieczenia majątkowe i osobowe

W okresie III kwartałów 2022 roku w segmencie ubezpieczeń masowych, nastąpił wzrost składki przypisanej brutto o 537 mln zł (+6,8% r/r) w stosunku do analogicznego okresu 2021 roku. Zmiana wynikała przede wszystkim z:

- wyższego przypisu składki w ubezpieczeniach komunikacyjnych (+6,8% r/r), głównie w wyniku znaczącego wzrostu składki w Auto Casco – wpływ wzrostu średniej składki będącego następstwem rosnącej wartości pojazdów przekładającego się na wzrost sum ubezpieczenia przy wyższej liczbie umów. Efekt częściowo ograniczany przez spadek rejestracji nowych samochodów osobowych (szczególnie odczuwalny w kanale dealerskim);
- wzrostu składki z ubezpieczeń szkód spowodowanych żywiołami i pozostałych szkód rzeczowych głównie wskutek wyższej sprzedaży dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych (wpływ wyższej niż przed rokiem puli dotacji z budżetu państwa) oraz ubezpieczeń budynków i nieruchomości częściowo kompensowany spadkiem składki z obowiązkowych ubezpieczeń budynków w gospodarstwie rolnym wynikającym z wysokiej konkurencyjności rynku oraz naturalnej erozji portfela (malejąca liczba gospodarstw rolnych);
- zwiększenia przypisu w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej, w tym OC oferowanego do ubezpieczeń MSP, PZU Dom oraz OC Zawodowe;
- spadku składki z ubezpieczeń NNW i pozostałych, głównie w wyniku wyhamowania sprzedaży ubezpieczeń oferowanych we współpracy z bankami Grupy do pożyczek gotówkowych i kredytów hipotecznych – spadek popytu na kredyty hipoteczne wobec wysokich stóp procentowych oraz większych restrykcji przy wyliczaniu zdolności kredytowej. Efekt częściowo skompensowany wzrostem przypisu ubezpieczeń turystycznych oraz świadczenia pomocy PZU Auto Pomoc.

Dane z rachunku zysków i strat - ub. masowe (ub. maj. i os.)	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2021	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	8 487	7 950	6,8%
Składki zarobione netto	8 144	7 535	8,1%
Dochody z lokat	438	287	52,6%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(5 015)	(4 711)	6,5%
Koszty akwizycji	(1 824)	(1 590)	14,7%
Koszty administracyjne	(512)	(486)	5,3%
Prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach	28	26	7,7%
Pozostałe	(189)	(142)	33,1%
Wynik na ubezpieczeniach	1 070	919	16,4%
wskaźnik kosztów akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych) ¹⁾	22,1%	20,8%	1,3 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	6,3%	6,4%	(0,1) p.p.
wskaźnik szkodowości ¹⁾	61,6%	62,5%	(0,9) p.p.
wskaźnik mieszany (COR) ¹⁾	89,9%	89,7%	0,2 p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto, stosowane jako Alternatywne Pomiary Wyników (APM) w rozumieniu Wytycznych ESMA dotyczących Alternatywnych Pomiarów Wyników (ESMA 2015/1415). Dokładną definicję wskaźników wraz z wyjaśnieniem ich przydatności zaprezentowano w słowniku w punkcie 1.

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto wzrosły o 6,5% r/r, co przy wzroście składki zarobionej netto o 8,1% przekłada się na poprawę wskaźnika szkodowości o 0,9 p.p. w relacji do III kwartałów 2021 roku.

Zmiana ta kształtowana była głównie przez:

- niższą szkodowość ubezpieczeń komunikacyjnych będącą wypadkową znaczącej poprawy szkodowości w Auto Casco oraz pogorszenia w OC komunikacyjnych – efekt pozytywnego rozwoju szkód z lat ubiegłych częściowo niwelowany pogorszeniem szkodowości bieżącego roku (wpływ wzrostu średniej szkody wypłaconej, w tym deprecjacji PLN wobec EUR w szkodach walutowych) oraz wyższą częstością szkód w OC komunikacyjnym;
- wzrost szkodowości w grupie ubezpieczeń pozakomunikacyjnych, w tym od ognia i innych szkód rzeczowych głównie wskutek wyższego poziomu szkód powodowanych przez zdarzenia atmosferyczne (huragany, przymrozki wiosenne i gradobicia) nieznacznie kompensowany poprawą w ubezpieczeniach budynków i nieruchomości (PZU Dom) oraz PZU Auto Pomoc.

Wzrost dochodów z lokat alokowanych do segmentu według cen transferowych wynikał w szczególności ze wzrostu poziomu stóp rynkowych oraz rezerw ubezpieczeniowych. Efekt kursowy jest częściowo kompensowany na poziomie łącznego wyniku netto Grupy PZU przez zmianę poziomu zobowiązań ubezpieczeniowych, których pokrycie stanowią aktywa walutowe.

Koszty akwizycji (z uwzględnieniem prowizji reasekuracyjnych) w okresie III kwartałów 2022 roku wyniosły 1 796 mln zł i wzrosły w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 232 mln zł (+14,8% r/r) co przy wzroście składki zarobionej netto o 8,1% oznacza pogorszenie wskaźnika kosztów akwizycji o 1,3 p.p. r/r. Czynnikiem determinującym zmianę poziomu kosztów akwizycji była zmiana mix-u produktów i kanałów sprzedaży, w tym wyższy udział kanału multiagencyjnego.

Wzrost kosztów administracyjnych r/r o 5,3% (+26 mln zł) był przede wszystkim efektem wzrostu kosztów utrzymania nieruchomości oraz zakupu sprzętu i mebli w związku z przeprowadzką do nowej siedziby głównej, wdrożenia Nowego Modelu Organizacji i Narzędzi Pracy Grupowej, intensyfikacji działań sponsoringowych i wzmacniających wizerunek marki oraz wyższego poziomu wynagrodzeń zasadniczych i umów zleceń.

Na wzrost wyniku na ubezpieczeniach w segmencie ubezpieczeń masowych o 151 mln zł (+16,4% r/r) w porównaniu do III kwartałów 2021 roku wpłynął przede wszystkim wzrost składki zarobionej netto szczególnie odczuwalny na portfelu ubezpieczeń pozakomunikacyjnych (głównie ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych) oraz spadek szkodowości ubezpieczeń Auto Casco.

15.3 Ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane – ubezpieczenia na życie

Składki przypisane brutto były wyższe w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 94 mln zł (1,8%), co było przede wszystkim efektem:

- pozyskania kolejnych kontraktów w ubezpieczeniach zdrowotnych zawieranych w formie grupowej lub kontynuowanej. Na koniec września 2022 roku PZU Życie posiadał w portfelu ponad 2,6 mln aktywnych umów tego rodzaju;
- zwiększenia przychodów ubezpieczeń dodatkowych do produktów grupowych ochronnych, przy jednoczesnej presji zwiększonych odejść ubezpieczonych z grup (zakładów pracy);
- aktywnej dosprzedaży innych ubezpieczeń dodatkowych w ramach produktów indywidualnie kontynuowanych, w tym we wprowadzonym w ubiegłym roku dodatkowym ubezpieczeniu na wypadek zachorowania na nowotwór złośliwy.

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2021	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	5 361	5 267	1,8%
Ubezpieczenia grupowe (składka okresowa)	3 808	3 725	2,2%
Ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane (składka okresowa)	1 553	1 542	0,7%
Składki zarobione netto	5 385	5 278	2,0%
Dochody z lokat	278	485	(42,7)%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(3 911)	(4 222)	(7,4)%
Koszty akwizycji	(319)	(284)	12,3%
Koszty administracyjne	(542)	(486)	11,5%
Pozostałe	(34)	(32)	6,3%
Wynik na ubezpieczeniach	857	739	16,0%
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	6,0%	5,4%	0,6 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	10,1%	9,2%	0,9 p.p.
marża wyniku na ubezpieczeniach ¹⁾	16,0%	14,0%	0,0 p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto, stosowane jako Alternatywne Pomiar Wyników (APM) w rozumieniu Wytycznych ESMA dotyczących Alternatywnych Pomiarów Wyników (ESMA 2015/1415). Dokładną definicję wskaźników wraz z wyjaśnieniem ich przydatności zaprezentowano w słowniczku w punkcie 1.

Spadek dochodów z działalności lokacyjnej, na którą składają się dochody alokowane według cen transferowych i dochody z produktów inwestycyjnych, był efektem niższych wyników produktów inwestycyjnych, zwłaszcza PPE, przy jednocześnie wyższych dochodach alokowanych w produktach ochronnych. Dochody z produktów inwestycyjnych nie mają przy tym wpływu na wynik segmentu ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych, ponieważ równoważy je zmiana poziomu zobowiązań ubezpieczeniowych.

Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto zamknęły się kwotą 3 911 mln zł, co oznacza spadek r/r o 311 mln zł, tj. 7,4%. Zmiana była w szczególności rezultatem:

- spadku świadczeń z tytułu śmierci ubezpieczonych i współubezpieczonych w 2022 roku, co jest skorelowane z częstością tych zdarzeń w całej populacji zgodnie z danymi GUS;
- malejącej wartości świadczeń z tytułu urodzenia dziecka co jest skorelowane z częstością tych zdarzeń w całej populacji zgodnie z danymi GUS;
- spadku rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w Pracowniczych Programach Emerytalnych (PPE, produkt III filaru zabezpieczenia emerytalnego).

Powyższe efekty zostały częściowo zniesione poprzez:

- wzrost rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla starszych wersji produktów indywidualnie kontynuowanych, polegający na rozpoznaniu spodziewanego efektu wyższych indeksacji w kolejnych latach - oczekiwanie to wynika z wysokiego poziomu obserwowanego i oczekiwanego wskaźnika inflacji;
- rosnące świadczenia medyczne w ambulatoryjnych ubezpieczeniach zdrowotnych przy jednoczesnym wzroście portfela tych produktów;
- wyższe świadczenia na dodatkach związanych z ciężką chorobą, operacjami chirurgicznymi i leczeniem szpitalnym oraz trwałym inwalidztwem i uszczerbkiem na zdrowiu, co wynikało z niższych świadczeń w zeszłym roku w związku z mniejszą ilością zgłoszonych świadczeń;
- wyższe wypłacone świadczenia w Pracowniczych Programach Emerytalnych (PPE, produkt III filaru zabezpieczenia emerytalnego) zarówno z tytułu dożycia wieku emerytalnego jak również wyższych wartości wypłat transferowych;
- niższe niż przed rokiem tempo konwersji polis umów wieloletnich na roczne umowy odnawialne w ubezpieczeniach grupowych typu P. W efekcie konwersji uwolnionych zostało 7 mln zł rezerw, czyli o 5 mln zł mniej niż w analogicznym okresie 2021 roku.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych wyniosły 319 mln zł co oznacza wzrost r/r o 35 mln zł, tj. 12,3%.

Wzrost kosztów administracyjnych r/r o 11,5% (+56 mln zł) to głównie efekt, wynikający przede wszystkim z rosnących kosztów osobowych w wyniku presji płacowej oraz mniejszym wykorzystywaniem urlopów przez pracowników, intensyfikacji działań sponsoringowych i wzmacniających wizerunek marki, wzrostu kosztów utrzymania nieruchomości oraz zakupu sprzętu i mebli w związku z przeprowadzką do nowej siedziby głównej, modernizacji systemów IT oraz wdrożeniem Nowego Modelu Organizacji i Narzędzi Pracy Grupowej oraz wsparciem pomocowym związanym z sytuacją na Ukrainie. Efekt częściowo kompensowany niższymi kosztami usług doradczych w ramach projektów (Synergie, MSSF17, Dystrybucja, #mojePZU).

Wynik na ubezpieczeniach w segmencie ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem 2021 roku o 118 mln zł (+16,0%) do 857 mln zł. Pozytywnie na realizowane wyniki wpływał głównie spadek szkodowości z tytułu zgonów ubezpieczonych i współubezpieczonych w grupowym portfelu ochronnym oraz w ubezpieczeniach kontynuowanych.

15.4 Ubezpieczenia indywidualne – ubezpieczenia na życie

Spadek składek przypisanych brutto w stosunku do porównywalnego okresu 2021 roku o 440 mln zł (-32,2%) do poziomu 925 mln zł był rezultatem:

- spadku sprzedaży produktów inwestycyjnych w kanale bancassurance w efekcie ograniczenia współpracy z Bankiem Millennium;
- niższej sprzedaży indywidualnych produktów inwestycyjnych w sieci własnej w efekcie wycofania ze sprzedaży produktu Cel na Przyszłość z końcem grudnia 2021 roku oraz niższej realizacji IKE.

Jednocześnie pozytywne odchylenia zanotowano w przypadku składki dla produktów ochronnych zarówno o charakterze kapitałowym, jak i terminowym, oferowanych w kanałach własnych – poziom sprzedaży i indeksacji składki z umów pozostających w portfelu przekracza poziom storn. Dodatkowo, od trzeciego kwartału 2022 roku rozpoczęto sprzedaż nowych ubezpieczeń na życie i dożycie Pewny Profit oraz Bezpieczne Jutro we współpracy z bankami z Grupy, umożliwiającymi bezpieczne lokowanie kapitału bez ryzyka, z gwarantowaną sumą ubezpieczenia w całym okresie ubezpieczenia.

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia indywidualne	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2021	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	925	1 365	(32,2)%
Składki zarobione netto	926	1 366	(32,2)%
Dochody z lokat	(390)	164	x
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	(111)	(1 119)	(90,1)%
Koszty akwizycji	(166)	(164)	1,2%
Koszty administracyjne	(71)	(61)	16,4%
Pozostałe	(6)	(5)	20,0%
Wynik na ubezpieczeniach	182	181	0,6%
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	17,9%	12,0%	5,9 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	7,7%	4,5%	3,2 p.p.
marża wyniku na ubezpieczeniach ¹⁾	19,7%	13,3%	6,4 p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki przypisanej brutto, stosowane jako Alternatywne Pomiar Wyników (APM) w rozumieniu Wytycznych ESMA dotyczących Alternatywnych Pomiarów Wyników (ESMA 2015/1415). Dokładną definicję wskaźników wraz z wyjaśnieniem ich przydatności zaprezentowano w słowniczku w punkcie 1.

Spadek dochodów z działalności lokacyjnej, na które składają się dochody alokowane według cen transferowych i dochody z produktów inwestycyjnych, był w szczególności związany z pogorszeniem wyników funduszy w portfelu produktów inwestycyjnych. Dochody z produktów inwestycyjnych nie mają przy tym wpływu na wynik segmentu ubezpieczeń indywidualnych, ponieważ równoważy je zmiana poziomu zobowiązań ubezpieczeniowych.

Wartość odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto ukształtowała się na poziomie 111 mln zł, co oznacza spadek tej pozycji o 1 008 mln zł w porównaniu z analogicznym okresem 2021 roku. Na niższą zmianę stanu rezerw w porównaniu do ubiegłego roku miały wpływ niższe dochody z lokat w ubezpieczeniach inwestycyjnych oraz niższa sprzedaż tych produktów zarówno w kanałach własnych, jak i w kanale bankowym (niższy dopływ nowej składki inwestycyjnej). Powyższy czynnik był kompensowany rozwojem biznesu w ubezpieczeniach ochronnych w kanałach własnych.

W III kwartale 2022 roku koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń indywidualnych wzrosły o 1,2% do poziomu 166 mln zł. Wzrost prowizji z tytułu sprzedaży ubezpieczeń ochronnych w kanale bankowym został częściowo zniwelowany niższą prowizją z tytułu niższej sprzedaży bankowych produktów inwestycyjnych.

Wzrost kosztów administracyjnych r/r o 16,4%, do poziomu 71 mln zł wynika z rosnących kosztów osobowych w wyniku presji płacowej oraz mniejszym wykorzystywaniem urlopów przez pracowników, intensyfikacji działań sponsoringowych, wzrostu kosztów utrzymania nieruchomości oraz zakupu sprzętu i mebli w związku z przeprowadzką do nowej siedziby głównej, modernizacji systemów IT oraz wdrożeniem Nowego Modelu Organizacji i Narzędzi Pracy Grupowej. Efekt częściowo

kompensowany niższymi kosztami usług doradczych w ramach projektów (Synergie, MSSF17, Dystrybucja, #mojePZU) i kampanii reklamowych związanych z produktami żywymi.

Wynik operacyjny segmentu wzrósł w porównaniu z ubiegłym rokiem o 1 mln zł do poziomu 182 mln zł i pomimo istotnego spadku sprzedaży produktów inwestycyjnych utrzymuje się na stabilnym poziomie.

15.5 Segment bankowy

Segment działalności bankowej składa się z grup kapitałowych: Pekao oraz Alior Bank.

Działalność bankowa (mln zł)	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2021	zmiana %
Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	2 725	2 519	8,2%
Dochody z lokat	8 605	5 325	61,6%
Koszty odsetkowe	(2 727)	(253)	977,9%
Koszty administracyjne	(4 177)	(3 799)	9,9%
Pozostałe	(2 470)	(1 174)	110,4%
Razem	1 956	2 618	(25,3)%

Po trzech kwartałach 2022 roku w segmencie działalności bankowej zanotowano zysk z działalności operacyjnej (bez uwzględnienia amortyzacji wartości niematerialnych nabytych w transakcjach przejęcia banków) na poziomie 1 956 mln zł, co oznacza spadek o 662 mln zł w porównaniu do analogicznego okresu w 2021 roku. Niższy wynik związany był głównie z wyższymi kosztami odsetkowymi oraz pozostałymi kosztami działalności.

W III kwartale 2022 roku Pekao kontrybuował do zysku z działalności operacyjnej (bez uwzględnienia amortyzacji wartości niematerialnych nabytych w transakcji przejęcia) w segmencie „Działalność bankowa” na poziomie 1 416 mln zł, a Alior Bank na poziomie 540 mln zł.

Kluczowym elementem przychodów segmentu są dochody z lokat, które wzrosły w 2022 roku do 8 605 mln zł r/r (61,6% r/r). Składnikami dochodów z lokat są: przychody z tytułu odsetek, przychody z tytułu dywidend, wynik handlowy oraz wynik z odpisów aktualizujących. Pozytywny wpływ na dochody segmentu miały wyższe wyniki z tytułu odsetek, w związku z serią podwyżek stóp procentowych zapoczątkowanych w październiku 2021 roku. Z kolei negatywny wpływ miało ujęcie kosztów związanych z modyfikacją umów kredytów hipotecznych złotych udzielonych konsumentom z tytułu zawieszenia przez nich spłat kredytu (tzw. wakacje kredytowe), w wysokości 2 429 mln zł w Pekao oraz 502 mln zł w Alior Banku.

Na koniec III kwartału 2022 roku portfel należności kredytowych w obu bankach razem wzrósł o 3,1% wobec końca 2021 roku. Wzrost przychodów odsetkowych r/r wynikał głównie z podwyżki stóp procentowych (łącznie o 500 pb. po III kwartałach 2022 roku). Koszt odpisów na oczekiwane straty kredytowe i odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych wyniósł w trzecim kwartale w Pekao 925 mln zł oraz 768 mln zł w Alior Bank i był wyższy rok do roku odpowiednio o 381 mln zł i 23 mln zł. Wzrost w Pekao to część dodatkowej rezerwy utworzonej na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych (łączna wartość rezerwy to 462 mln zł, wynik z tytułu odpisów obciążono w wysokości 334 mln zł, kwotą 128 mln zł pozostałe koszty operacyjne).

Rentowność banków w Grupie PZU w III kwartale 2022 roku mierzona wskaźnikiem marży odsetkowej netto wynosiła 2,71% dla Pekao oraz 4,27% w Alior Banku. Różnica w poziomie wskaźników wynika w szczególności ze struktury portfela należności kredytowych. W obu bankach odnotowano wzrost marży odsetkowej z uwagi na serię podwyżek stóp procentowych zapoczątkowanych w październiku 2021 roku, częściowo skompensowany efektem wakacji kredytowych.

Wynik z tytułu prowizji i opłat w segmencie działalności bankowej wyniósł 2 725 mln zł i był wyższy o 8,2% wobec analogicznego okresu ubiegłego roku. Główną przyczyną poprawy dochodów prowizyjnych były marże na transakcjach walutowych (wzrost aktywności klientów) oraz prowizje od kart.

Koszty administracyjne segmentu wyniosły 4 177 mln zł i składały się z kosztów Pekao w wysokości 2 997 mln zł oraz 1 179 mln zł w Alior Banku. Wzrost kosztów o 9,9% r/r wynikał głównie ze wzrostu kosztów osobowych oraz kosztów IT w Pekao.

Ponadto, do wyniku z działalności operacyjnej kontrybuowały pozostałe przychody i koszty operacyjne, których głównym składnikiem są opłaty na BFG (364 mln zł) oraz podatek od innych instytucji finansowych (836 mln zł). Istotnym obciążeniem były

także koszty poniesione z tytułu wpłaty na rzecz nowoutworzonego Instytucjonalnego Systemu Ochrony (IPS), 696 mln zł, składka na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (219 mln zł), a także pozostała kwota rezerwy w Pekao na ryzyko prawne dotycząca kredytów hipotecznych w walutach obcych, tj. 128 mln zł. Poza tym utworzono rezerwy na zwroty klientom podwyższonych marż kredytów hipotecznych przed ustanowieniem hipoteki, w Pekao w wysokości 112 mln zł oraz 23 mln zł w Alior Banku. W rezultacie wskaźnik Koszty/Dochody³ ukształtował się dla obu banków na poziomie 47%. Wskaźnik ten wyniósł odpowiednio 49% dla Pekao oraz 42% dla Alior Banku.

15.6 Inwestycje

Wynik netto na działalności inwestycyjnej z uwzględnieniem kosztów odsetkowych bez Pekao i Alior Banku był niższy niż w porównywalnym okresie ubiegłego roku, na co wpływ miały przede wszystkim następujące czynniki:

- ubiegłoroczny wzrost wyceny akcji spółki z branży logistycznej w efekcie bardzo wysokiej wyceny walorów zanotowanej podczas wejścia na giełdę w 2021 roku (IPO);
- słabsze wyniki z działalności inwestycyjnej na portfelu aktywów na pokrycie produktów inwestycyjnych, które jednak pozostają bez wpływu na łączny wynik netto Grupy PZU, ponieważ są równoważone przez zmianę poziomu odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych netto;
- niższe wyniki instrumentów dłużnych wycenianych rynkowo w związku ze zmianami rentowności.

Wpływ powyższych czynników został częściowo zniwelowany wyższym wynikiem instrumentów skarbowych wycenianych zamortyzowanym kosztem głównie wskutek wpływu wzrostu stóp procentowych, jak również wyższym wynikiem portfela nieruchomości.

15.7 Ubezpieczenia emerytalne

Ubezpieczenia emerytalne	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2021	zmiana %
Dochody z lokat	8	3	166,7%
Pozostałe przychody	130	105	23,8%
Przychody	138	108	27,8%
Koszty administracyjne	(28)	(45)	(37,8)%
Pozostałe	(4)	(4)	0,0%
Wynik z działalności operacyjnej	106	59	79,7%

Przychody z tytułu działalności podstawowej w segmencie ubezpieczeń emerytalnych po III kwartale 2022 roku i po III kwartale 2021 roku wyniosły odpowiednio 138 mln zł i 108 mln zł. Wyższe o 30 mln zł przychody to głównie wpływ przychodów z tytułu nadpłaty do Funduszu Gwarancyjnego w KDPW (w 2021 roku nie odnotowano przychodów z tego tytułu) oraz wyższych dochodów z lokat.

Koszty administracyjne segmentu spadły o 17 mln zł r/r (-37,8%). Główny wpływ na odchylenie miał brak dopłaty do Funduszu Gwarancyjnego w KDPW za III kwartał 2022 roku, podczas gdy w analogicznym okresie w 2021 roku dopłata wyniosła 16 mln zł.

Na koniec III kwartału 2022 roku łączna wartość aktywów netto wszystkich otwartych funduszy emerytalnych na rynku wyniosła 132,5 mld zł i spadła o 29,5% w stosunku do końca 2021 roku. Do spadku aktywów przyczyniły się ujemne wyniki funduszy, które we wrześniu osiągnęły średnią stopę zwrotu na poziomie -6,3%, w porównaniu do września ubiegłego roku średni wynik to -27,3%. Aktywa OFE PZU spadły w tym okresie o 29,9% do poziomu 18,1 mld zł. W okresie od stycznia do września 2022 roku stopa zwrotu OFE PZU wyniosła -28,8%, co było pochodną słabszej koniunktury na rynku akcji.

³ Wskaźnik stosowany jako Alternatywne Pomiar Wyników (APM) w rozumieniu Wytycznych ESMA dotyczących Alternatywnych Pomiarów Wyników (ESMA 2015/1415).

15.8 Kraje bałtyckie

Dane z rachunku zysków i strat - segment Kraje bałtyckie	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2021	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	1 720	1 363	26,2%
Składki zarobione netto	1 495	1 285	16,3%
Dochody z lokat	(24)	32	x
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(895)	(795)	12,6%
Koszty akwizycji	(331)	(266)	24,4%
Koszty administracyjne	(122)	(108)	13,0%
Pozostałe	4	4	0,0%
Wynik na ubezpieczeniach	127	152	(16,4)%
kurs walutowy EUR w PLN	4,6880	4,5585	2,8%
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	22,1%	20,7%	1,4 p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	8,2%	8,4%	(0,2) p.p.

¹⁾ Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto, stosowane jako Alternatywne Pomiary Wyników (APM) w rozumieniu Wytycznych ESMA dotyczących Alternatywnych Pomiarów Wyników (ESMA 2015/1415). Dokładną definicję wskaźników wraz z wyjaśnieniem ich przydatności zaprezentowano w słowniczku w punkcie 1.

W ramach działalności w krajach bałtyckich, Grupa PZU oferuje ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe oraz ubezpieczenia na życie. Ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe świadczone są przez: LD – lidera rynku litewskiego, Balta – lidera na Łotwie oraz oddział LD w Estonii. Sprzedaż ubezpieczeń na życie odbywa się przez PZU LT GD na Litwie.

Udział w litewskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych ukształtował się na koniec września 2022 roku na poziomie 28,9%, natomiast w ubezpieczeniach na życie na poziomie 6,5%. W tym samym okresie udział Grupy PZU w estońskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych osiągnął poziom 15,3%. W łotewskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych na koniec czerwca 2022 roku udział ukształtował się na poziomie 29,1%.

Z tytułu działalności w krajach bałtyckich, Grupa PZU wygenerowała na koniec III kwartału 2022 roku wynik na ubezpieczeniach w wysokości 127 mln zł wobec 152 mln zł na koniec września ubiegłego roku.

Osiągnięty rezultat ukształtował się pod wpływem następujących czynników:

- wzrostu składki przypisanej brutto. Wyniosła ona 1 720 mln zł i była wyższa w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 357 mln zł (tj. 26,2%). Sprzedaż wyższa o 352 mln zł została wygenerowana w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych głównie na skutek znacznego wzrostu sprzedaży ubezpieczeń komunikacyjnych OC i AC (o 24,2% r/r) w efekcie wzrostu taryf w regionie oraz ubezpieczeń majątkowych (o 19,4% r/r) na skutek rozwoju sprzedaży w kanale affinity. Dzięki wzrostowi liczby polis odnotowano także wyższą (o 44,1% r/r) sprzedaż w obszarze ubezpieczeń zdrowotnych. W ubezpieczeniach na życie sprzedaż wzrosła o 5 mln zł;
- wyższej składki zarobionej netto. Osiągnęła ona poziom 1 495 mln zł i była wyższa o 210 mln zł (tj. 16,3%) od wartości osiągniętej na koniec III kwartału ubiegłego roku;
- niższego dochodu z lokat. Po III kwartale 2022 roku, w efekcie spadku wycen aktywów inwestycyjnych, odnotowano stratę w wysokości 24 mln zł, tj. wynik niższy o 56 mln zł w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku;
- wzrostu wartości odszkodowań i świadczeń netto. Osiągnęły one poziom 895 mln zł i były wyższe o 100 mln zł (tj. 12,6%) w porównaniu do końca września ubiegłego roku. Wskaźnik szkodowości w ubezpieczeniach majątkowych i pozostałych osobowych ukształtował się na poziomie 61,3% co oznacza wzrost o 1,3 p.p. w stosunku do końca III kwartału 2021 roku. W ubezpieczeniach na życie wartość świadczeń wyniosła 22 mln zł i była niższa względem analogicznego okresu roku ubiegłego o 41 mln zł;
- wyższych kosztów akwizycji. Wydatki segmentu na ten cel wyniosły 331 mln zł i były o 24,4% wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Współczynnik kosztów akwizycji liczony do składki zarobionej netto wzrósł o 1,4 p.p. rejestrując poziom 22,1%;
- wzrostu kosztów administracyjnych. Wyniosły one 122 mln zł i były wyższe o 13,0% w stosunku do porównywalnego okresu minionego roku. Wskaźnik kosztów administracyjnych wyniósł 8,2% rejestrując spadek o 0,2 p.p. względem analogicznego okresu ubiegłego roku.

15.9 Ukraina

Dane z rachunku zysków i strat - segment Ukraina	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2021	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	173	246	(29,7)%
Składki zarobione netto	161	164	(1,8)%
Dochody z lokat	(62)	20	x
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(73)	(65)	12,3%
Koszty akwizycji	(34)	(81)	(58,0)%
Koszty administracyjne	(24)	(27)	(11,1)%
Pozostałe	11	17	(35,3)%
Wynik na ubezpieczeniach	(21)	28	x
kurs walutowy UAH w PLN	0,1412	0,1394	1,3%
wskaźnik kosztów akwizycji ¹⁾	21,1%	49,4%	(28,3) p.p.
wskaźnik kosztów administracyjnych ¹⁾	14,9%	16,5%	(1,6) p.p.

¹⁾Wskaźniki liczone do składki zarobionej netto, stosowane jako Alternatywne Pomiary Wyników (APM) w rozumieniu Wytycznych ESMA dotyczących Alternatywnych Pomiarów Wyników (ESMA 2015/1415). Dokładną definicję wskaźników wraz z wyjaśnieniem ich przydatności zaprezentowano w słowniku w punkcie 1.

W ramach działalności na Ukrainie, Grupa PZU ma w swojej ofercie ubezpieczenia majątkowe i pozostałe osobowe oraz ubezpieczenia na życie poprzez spółki: PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie.

Na skutek wybuchu wojny, działalność operacyjna od 24 lutego 2022 roku prowadzona jest przez obie spółki w bardzo ograniczonym zakresie. Na terenach objętych działaniami wojennymi zamknięte są wszystkie placówki. Klienci mogą kupować wybrane grupy ubezpieczeń zdalnie. Dostępne do sprzedaży są ubezpieczenia obowiązkowe: Zielona Karta oraz komunikacyjne OC, a także niektóre ubezpieczenia dobrowolne: komunikacyjne AC oraz turystyczne. W przypadku ubezpieczeń na życie procesy sprzedażowe dla nowego biznesu zostały wstrzymane, od 1 marca 2022 roku wstrzymano także możliwość nanoszenia zmian w istniejących umowach – brak możliwości indeksacji, a także podwyższania sumy ubezpieczenia.

Według danych NBU, udział w ukraińskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wyniósł na koniec września 4,2%, natomiast w rynku ubezpieczeń na życie 8,4%.

Segment Ukraina zakończył III kwartał 2022 roku stratą na ubezpieczeniach w wysokości 21 mln zł względem 28 mln zł zysku na koniec września ubiegłego roku. Na wynik segmentu wpłynęła analiza odzyskiwalności posiadanych aktywów, przeprowadzona m.in. na skutek obniżenia ratingu kraju, w efekcie której utworzono odpisy z tytułu utraty wartości w łącznej wysokości 94 mln zł.

Czynniki wpływające na poziom wyniku segmentu:

- spadek składki zarobionej netto o 3 mln zł (-1,8% r/r), a także składki przypisanej brutto. Składka przypisana brutto wyniosła 173 mln zł i spadła w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 73 mln zł (-29,7% r/r). Od wybuchu wojny 24 lutego 2022 roku procesy sprzedażowe PZU Ukraina prowadzone są w ograniczonym zakresie. Placówki są zamknięte wszędzie tam, gdzie trwają działania wojenne. Sprzedaż odbywa się zarówno w obszarze ubezpieczeń wznowionych, jak i nowych w trzech głównych liniach biznesowych: ubezpieczeniach komunikacyjnych OC, AC i Zielona Karta, ubezpieczeniach majątkowych oraz ubezpieczeniach osobowych. Największe ograniczenia zostały wprowadzone w ubezpieczeniach majątkowych – kraj został podzielony na trzy strefy: czerwoną (terytoria okupowane), gdzie obowiązuje zakaz zawierania umów, niebieską (terytoria sąsiadujące z okupowanymi lub odbite z rąk Federacji Rosyjskiej), gdzie zawieranie umów jest możliwe pod ścisłą kontrolą underwriterów oraz zieloną (zachodnia i centralna część kraju) bez ograniczeń w sprzedaży. W pierwszych trzech kwartałach 2022 roku największy udział w sprzedaży miały ubezpieczenia komunikacyjne OC i AC, ubezpieczenia Zielona Karta oraz ubezpieczenia turystyczne. PZU Ukraina Życie po wybuchu wojny wstrzymał sprzedaż we wszystkich kanałach dystrybucji. Od czerwca spółka wznowiła sprzedaż produktów krótkoterminowych z ograniczonym ryzykiem poprzez kanał bankowy, a od lipca powrócono do sprzedaży polis nowego biznesu z ograniczeniami w zakresie ryzyka i sum ubezpieczeniowych w kanałach agencyjnym i brokerskim;
- spadek o 82 mln zł dochodów z lokat (z 20 mln zł na koniec III kwartału 2021 roku do -62 mln zł po wrześniu 2022 roku). Wartość dochodów z lokat na koniec III kwartału 2022 roku została obciążona odpisem z tytułu utraty wartości;
- wzrost do 73 mln zł (tj. o 12,3% r/r) wartości odszkodowań i świadczeń netto. Ogłoszenie 24 lutego stanu wojennego w całym kraju wyłączyło odpowiedzialność ubezpieczycieli za szkody powstałe w wyniku działań wojennych. PZU Ukraina realizował

wypłaty z ubezpieczeń komunikacyjnych OC i AC zgodnie z warunkami umów ubezpieczeniowych i obowiązującego ustawodawstwa. W PZU Ukraina Życie wypłaty świadczeń realizowane były wyłącznie po otrzymaniu kompletnej dokumentacji;

- niższe koszty akwizycji. Ukształtowały się one na poziomie 34 mln zł wobec 81 mln zł po III kwartale poprzedniego roku;
- obniżenie kosztów administracyjnych o 3 mln zł do poziomu 24 mln zł.

15.10 Kontrakty inwestycyjne

W sprawozdaniu skonsolidowanym kontrakty inwestycyjne ujmowane są zgodnie z wymogami MSSF 9.

Wyniki segmentu kontrakty inwestycyjne prezentowane są według Polskich Standardów Rachunkowości, co oznacza, iż ujęto m.in. składki przypisane brutto, wypłacone świadczenia oraz zmianę rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Powyższe kategorie są eliminowane na poziomie skonsolidowanym.

Składki przypisane brutto pozyskane z kontraktów inwestycyjnych w III kwartale 2022 roku były o 2 mln niższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku i wyniosły 20 mln zł.

Dane z rachunku zysków i strat - kontrakty inwestycyjne	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2021	zmiana %
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	20	22	(9,1)%
Ubezpieczenia grupowe	-	-	-
Ubezpieczenia indywidualne	20	22	(9,1)%
Składki zarobione netto	20	22	(9,1)%
Dochody z lokat	(48)	11	x
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe oraz zmiana stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto	34	(26)	x
Koszty akwizycji	-	-	-
Koszty administracyjne	(2)	(2)	-
Pozostałe	-	-	-
Wynik z działalności operacyjnej	4	5	(20,0)%
marża wyniku z działalności operacyjnej	20,0%	22,7%	(2,7)p.p.

Dochody z działalności lokacyjnej w segmencie kontraktów inwestycyjnych uległy pogorszeniu w stosunku do ubiegłego roku o 59 mln zł głównie w efekcie niższej stopy zwrotu z aktywów w produkcie IKZE. Dochody z lokat nie mają przy tym wpływu na wynik segmentu kontrakty inwestycyjne, ponieważ równoważy je zmiana zobowiązań ubezpieczeniowych.

Koszt odszkodowań i świadczeń ubezpieczeniowych wraz ze zmianą stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych netto spadł r/r o 60 mln zł do poziomu -34 mln zł przede wszystkim na skutek różnicy w wyniku z działalności lokacyjnej w produktach *unit-linked* opisanej powyżej (wynik lokacyjny jest ujemny). W segmencie kontraktów inwestycyjnych obecnie nie jest prowadzona aktywna akwizycja umów.

Koszty administracyjne wyniosły 2 mln zł, co oznacza brak zmiany w stosunku do ubiegłego roku. Wynik operacyjny segmentu zrealizował się na poziomie niższym o 1 mln zł niż w analogicznym okresie ubiegłego roku i wyniósł 4 mln zł.

16. Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne

W I półroczu 2022 odnotowano wzrost rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla starszych wersji produktów indywidualnie kontynuowanych, polegający na rozpoznaniu spodziewanego efektu wyższych indeksacji w kolejnych 12 miesiącach w wysokości 203 mln zł brutto. Oczekiwanie to wynika z wysokiego poziomu obserwowanego i oczekiwanego wskaźnika inflacji.

Dodatkowo wynik Grupy PZU został obciążony w III kwartałach 2022 roku efektami jednorazowymi związanymi z działalnością bankową w tym:

- kosztami związanymi z przystąpieniem Pekao i Alior Banku do bankowego Systemu Ochrony w wysokości odpowiednio 482 mln zł i 214 mln zł brutto;
- aktualizacją rezerwy na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi w Pekao w kwocie 462 mln zł brutto;
- koszty związane z modyfikacją umów kredytów hipotecznych złotych udzielonych konsumentom z tytułu zawieszenia przez nich spłat kredytu (tzw. wakacje kredytowe) w wysokości 2 429 mln zł brutto w Pekao oraz 502 mln zł brutto w Alior Banku.

Ponadto z uwagi na inwazję Federacji Rosyjskiej na Ukrainę 24 lutego 2022 roku Zarząd PZU dokonał oceny wpływu tego zdarzenia na działalność operacyjną, ciągłość działania, sytuację finansową oraz kontynuację działalności przez Grupę PZU. W efekcie tej analizy oraz ze względu na obniżenie ratingu Ukrainy, Grupa PZU podjęła decyzję o ujęciu w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za I półrocze 2022 roku odpisów w tym głównie aktywów finansowych i należności. Wpływ tych odpisów na skonsolidowany wynik netto Grupy PZU osiągnął wartość 94 mln zł.

W analogicznym okresie 2021 roku zanotowano wyższy wynik z działalności inwestycyjnej na skutek wejścia na giełdę spółki z branży logistycznej będącej w portfelu funduszu inwestycyjnego zarządzanego przez TFI PZU. Wzrost dochodów z tego tytułu wyniósł w okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2021 roku 518 mln zł.

17. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych

17.1 Otoczenie makroekonomiczne

17.1.1. Produkt krajowy brutto

W drugim kwartale 2022 roku wzrost PKB spowolnił do 5,8% r/r z 8,6% w pierwszym kwartale. Hamowanie wzrostu PKB było przede wszystkim efektem wyraźnego obniżenia wkładu zmiany zapasów po okresie wyjątkowo dużego gromadzenia surowców i komponentów do produkcji w poprzednich kwartałach. Kontrybucja zmiany zapasów do wzrostu PKB obniżyła się do 1,8 p.p. w drugim kwartale z 6,7 p.p. w pierwszym kwartale br. Nieco spowolnił też wzrost konsumpcji gospodarstw domowych (z 6,7% r/r w pierwszym kwartale do 6,4% r/r w drugim kwartale br.). Przyspieszył natomiast wzrost inwestycji – do 6,6% r/r w drugim kwartale (wobec 4,7% r/r kwartał wcześniej). Poprawiła się też kontrybucja eksportu netto, który odjął od wzrostu PKB tylko 0,7 p.p. wobec -2,7 p.p. w pierwszym kwartale.

Dane o aktywności gospodarczej w trzecim kwartale sygnalizują lekkie przyspieszenie wzrostu względem drugiego kwartału, chociaż w ujęciu r/r, z uwagi na efekty bazy statystycznej, zobaczymy pewnie niższe tempo wzrostu PKB w ujęciu r/r niż w drugim kwartale. Te efekty wyższej bazy z ubiegłego roku widać w indikatorach krótkookresowych. Produkcja sprzedana przemysłu była w trzecim kwartale o 9,7% wyższa niż przed rokiem wobec 11,3% r/r kwartał wcześniej, pomimo iż w ujęciu m/m w okresie lipiec-wrzesień notowała ona systematyczne wzrosty. Tempo wzrostu produkcji budowlano-montażowej w trzecim kwartale ukształtowało się na poziomie średnio o 3,4% wyższym niż rok wcześniej wobec 9,3% w drugim kwartale 2022 roku. Sprzedaż detaliczna w trzecim kwartale bieżącego roku wzrosła o 2,8% względem analogicznego okresu ubiegłego roku, po wzroście o 9% r/r w drugim kwartale.

17.1.2. Rynek pracy i konsumpcja

W trzecim kwartale bieżącego roku przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 14,5% r/r (wobec 13,7% r/r w drugim kwartale br.). Przy wysokim wzroście cen konsumpcyjnych, siła nabywcza tak zdefiniowanego wynagrodzenia była jednak o 1,3% mniejsza niż przed rokiem.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w trzecim kwartale bieżącego roku o 2,8% r/r (po wzroście o 2,3% r/r w drugim kwartale). We wrześniu stopa bezrobocia rejestrowanego wynosiła 5,1% (o 1 p.p. mniej niż przed rokiem i 0,1 p.p. mniej niż na koniec drugiego kwartału). Odsezonowana stopa bezrobocia ekonomicznego (według Eurostat, według zharmonizowanej metodologii dla krajów UE) wyniosła we wrześniu 2022 roku 2,6%, kształtując się wyraźnie poniżej średniej dla Unii Europejskiej (6,0%) i strefy euro (6,6%).

Nastroje konsumentów w trzecim kwartale bieżącego roku pogorszyły się, mimo dobrej sytuacji pracowników na rynku pracy. Było to bezpośrednim skutkiem wzrostu inflacji oraz niepewności dotyczącej perspektyw sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych. Spadek w ujęciu realnym siły nabywczej konsumentów i wysoka baza odniesienia przyczyniły się do obniżenia w trzecim kwartale tempa wzrostu sprzedaży detalicznej, pomimo obecności w Polsce zwiększonej ilości migrantów z Ukrainy. Konsumenty ograniczyli głównie popyt na dobra trwałe użytku. Prawdopodobnie zmniejszyło się również tempo wzrostu konsumpcji gospodarstw domowych.

17.1.3. Inflacja, polityka pieniężna, stopy procentowe

W kolejnych miesiącach br. obserwowano stopniowe przyspieszenie tempa wzrostu cen, do 17,2% we wrześniu br. (wobec 15,5% r/r w czerwcu br.). Na wysoką inflację wpływał m.in. duży wzrost cen nośników energii i cen żywności. Rosnące ceny energii elektrycznej dla firm były też przenoszone na dobra i usługi z tzw. bazowej części koszyka CPI. Przeniesieniu rosnących kosztów producentów na ceny końcowe dóbr i usług dla gospodarstw domowych sprzyjała korzystna sytuacja na rynku pracy. Wzrost inflacji był przy tym zjawiskiem globalnym. Sprzyjało mu zderzenie się mocnego wzrostu post-pandemicznego popytu z ograniczoną podażą czynników produkcji przy utrzymujących się zakłóceniach w łańcuchach dostaw – zarówno wskutek pandemii jak i dodatkowych silnych szoków podaży spowodowanych wybuchem wojny w Ukrainie.

Oddalanie się inflacji CPI od celu inflacyjnego NBP (2,5%) doprowadziło do kontynuacji podwyżek stóp NBP w trzecim kwartale. Stopa referencyjna NBP na koniec trzeciego kwartału wyniosła 6,75%.

17.1.4. Finanse publiczne

Zgodnie z notyfikacją GUS z 21 października bieżącego roku deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2021 roku ukształtował się na poziomie 1,8% PKB, a dług sektora na poziomie 53,8% PKB. Wzrost dochodów, który przyczynił się do silnej redukcji deficytu, był efektem dobrej koniunktury i wysokiej dynamiki cen konsumpcyjnych.

Działania rządu mające na celu łagodzenie skutków inflacji oraz zmiany w systemie podatkowym (m.in. obniżka stawki PIT z 17% do 12%) , są znaczącym obciążeniem dla sektora instytucji rządowych i samorządowych w bieżącym roku. Ponadto sektor finansów publicznych ponosi też koszty wsparcia uchodźców w Ukrainy. Z drugiej strony wysokie tempo wzrostu cen i nominalnego PKB przyczynia się do poprawy strony dochodowej sektora. W ujęciu netto jednak wynik budżetu będzie pewnie gorszy niż w ubiegłym roku. Rząd w notyfikacji fiskalnej przesłanej w październiku do Eurostatu założył, że w skali całego sektora finansów publicznych deficyt wzrośnie do 4,7% PKB. Prognozowany w projekcie ustawy budżetowej na 2022 rok dług sektora wynosi 51,7% PKB (dane zgodnie z metodyką ESA2010).

17.1.5. Sytuacja na rynkach finansowych

Sytuacja na rynkach finansowych w pierwszych trzech kwartałach 2022 roku kształtowała się głównie pod wpływem napięć geopolitycznych, w tym wojny Rosja-Ukraina oraz jej konsekwencji dla gospodarki polskiej i światowej. Wpływ na sytuację rynkową miała rosnąca inflacja i proces zacieśniania polityki pieniężnej w Polsce oraz zacieśnianie polityki pieniężnej w USA i perspektywy zacieśniania w strefie euro. W pierwszym półroczu na rynku finansowym zdawały się przeważać obawy o to, że inflacja może wymknąć się bankom centralnym spod kontroli, co z kolei nakręcało spiralę oczekiwań na wzrosty stóp procentowych. W trzecim kwartale nasiliły się już jednak obawy o spowolnienie wzrostu gospodarczego, głównie generowane za sprawą spadku siły nabywczej gospodarstw domowych i silnego wzrostu niepewności po szoku cenowym wywołanym zbrojną rosyjską agresją na Ukrainę.

17.1.5.1. Rynek obligacji

W pierwszych trzech kwartałach 2022 roku cała polska krzywa dochodowości przesunęła się wyraźnie w górę. Rentowności rocznych obligacji wzrosły z 3,47% w końcu 2021 roku do 7,55% w końcu września 2022 roku, 2-letnich z 3,35% do 7,49%, 5-letnich z 3,99% do 7,41%, a 10-letnich z 3,71% do 7,16% (dane Refinitiv Datastream). Spread w stosunku do 10-letniej obligacji niemieckiej, który na koniec 2021 roku wynosił 388 pb. w końcu marca zwiększył się do 506 pb. (dane Refinitiv Datastream). Zwyżka rentowności polskich obligacji skarbowych związana była z silnym wzrostem inflacji i oczekiwań inflacyjnych, zacieśnianiem polityki pieniężnej przez NBP oraz zahamowaniem przyrostu kredytu w sektorze bankowym i w konsekwencji drastycznym wyhamowaniem podaży pieniądza, co ograniczyło zdolności sektora bankowego do absorbowania kolejnych emisji. Stopa referencyjna NBP między końcem 2021 roku a końcem września 2022 roku wzrosła o 500 pb. do 6,75%.

Wzrostowi rentowności polskich obligacji sprzyjała sytuacja na rynkach bazowych. W obliczu rosnącej inflacji amerykański bank centralny od marca podnosił stopy procentowe, sygnalizując przy tym przestrzeń do dalszych podwyżek. Fed rozpoczął także stopniowe zmniejszanie sumy bilansowej, ograniczając reinwestycje aktywów, co dodatkowo oddziałuje w kierunku zacieśniania warunków monetarnych. Wobec rosnącej inflacji swoje nastawienie zmienił też EBC. Pod koniec pierwszego półrocza zapowiedział podwyżki stóp procentowych, które zrealizował podwyższając stopę depozytową z -0,5% w końcu 2021 do 0,75% na koniec trzeciego kwartału 2022 roku.

17.1.5.2. Rynek akcji

Na koniec III kwartału w relacji do końca 2021 roku indeksy warszawskiej giełdy obniżyły się. Indeks WIG20 obniżył się o 39,2%, a indeks WIG o 33,7% (GPW, dane Refinitiv Datastream). Wpływ na to miały realizowane przez Fed i EBC podwyżki stóp procentowych, złe nastroje na rynkach globalnych w obliczu spodziewanego spowolnienia wzrostu/recesji w Europie i USA oraz w dalszym ciągu wojna w Ukrainie, negatywnie oddziałująca na sentymenty inwestorów zwłaszcza na rynkach Europy Środkowo-Wschodniej.

17.1.5.3. Rynek walutowy

Kurs euro wyrażony w złotych wzrósł z poziomu z 4,58 na koniec 2021 roku do 4,85 w końcu III kwartału 2022 roku (NBP). W międzyczasie, bezpośrednio po wybuchu wojny, kurs euro dotarł do poziomu 5 złotych (średni kurs 4,96 w porównaniu z 4,54 23 lutego). Działania NBP przyczyniły się do uspokojenia sytuacji rynkowej i ograniczenia wzrostów kursu EUR/PLN w pierwszym półroczu 2022 roku.. W trzecim kwartale mieliśmy do czynienia z kolejną falą osłabienia złotego, co było pochodną wzrostu stóp dolarowych, umocnienia dolara i ucieczki od ryzykownych aktywów oraz obaw o nasilenie się presji inflacyjnej w Europie. W konsekwencji w szczytowym momencie kurs EUR/PLN osiągnął 4,85, zaś USD/PLN 4,98.

Kurs euro wyrażony w dolarach amerykańskich obniżył się z 1,13 na koniec 2021 roku do 0,98 na koniec września 2022 roku (dane Refinitiv Eikon). Umocnienie dolara to efekt dalszych podwyżek stóp w USA oraz lepszych perspektyw gospodarczych w stosunku do strefy euro w obliczu skutków wojny w Ukrainie. Wzrost atrakcyjności dolara na globalnych rynkach przełożył się również na kurs amerykańskiej waluty wyrażony w złotych, który wzrósł w pierwszej połowie 2022 roku z 4,06 na koniec grudnia 2021 roku do 4,95 (dane Refinitiv Eikon). Kurs franka szwajcarskiego wzrósł z 4,45 na koniec 2021 roku do 5,01 w końcu III kwartału 2022 roku (dane Refinitiv Eikon).

17.2 Czynniki ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

Biorąc pod uwagę zakres działalności Grupy PZU (sektor ubezpieczeń w Polsce, w krajach bałtyckich i na Ukrainie, sektor funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz bankowość), główne czynniki, które będą kształtowały otoczenie i które mogą mieć bezpośredni wpływ na rozwój i wyniki Grupy w średnim okresie, a w szczególności w 2022 roku, można podzielić na trzy kategorie:

- makroekonomiczne i geopolityczne;
- rynkowe, specyficzne dla poszczególnych sektorów lub biznesów, w które jest zaangażowana Grupa PZU;

- prawno-regulacyjne.

Czynniki makroekonomiczne i geopolityczne

Dynamika, poziom i struktura podstawowych wielkości makroekonomicznych w Polsce i za granicą (PKB, inflacja, stopy procentowe) mają przełożenie zarówno na dynamikę rozwoju biznesu we wszystkich sektorach, w których działa Grupa PZU jak i na dochodowość. Pośrednio lub bezpośrednio decydują one, choć z pewnym opóźnieniem, o dynamice składki przypisanej brutto w ubezpieczeniach majątkowych, a także o zmianach popytu na kredyt i akumulacji depozytów oraz o napływie aktywów do funduszy. Mają ponadto wpływ na wskaźniki szkodowości w ubezpieczeniach majątkowych i wynik lokacyjny. Kształtują również wynik za zarządzanie funduszami i podstawowe miary decydujące o wynikach sektora bankowego (marżę odsetkową i koszty ryzyka).

W 2022 roku szczególnym zagrożeniem jest **konflikt zbrojny Rosja-Ukraina, który materializuje się przede wszystkim poprzez wzrost niepewności oraz wzrost cen żywności, gazu i ropy naftowej** (w mniejszym stopniu poprzez zakłócenia w wymianie handlowej z Rosją, Białorusią i Ukrainą). Gaz jest wykorzystywany szeroko w wielu energochłonnych procesach produkcyjnych. Jego koszt stanowi także istotny element budżetów gospodarstw domowych. Wstrząs związany ze wzrostem cen może przyczynić się do głębszego niż obecnie oczekiwane osłabienia dynamiki konsumpcji i jeszcze niższej dynamiki PKB. Wzrost niepewności z kolei może skutkować pogorszeniem klimatu inwestycyjnego. Efektem wzrostu cen gazu, ropy i żywności – w zależności od skali tego wzrostu i jego trwałości – może być też dalszy wzrost inflacji.

Wzrost regionalnej oraz globalnej awersji do ryzyka wobec konfliktu Rosja-Ukraina może skutkować odpływem zagranicznego kapitału, dalszymi spadkami indeksów giełdowych, czy kontynuacją osłabienia złotego. Może też działać w kierunku dalszego wzrostu rentowności obligacji, choć w tym przypadku ważne będą też działania po stronie polityki monetarnej. Jeśli NBP uzna, że wciąż istnieje poważne ryzyko wzrostu inflacji w średnim okresie, RPP może zdecydować o kolejnym podniesieniu stóp procentowych, co jeszcze bardziej względem prognoz bieżących wyhamowałoby popyt w gospodarce. Jeśli wstrząsy podażowe będą groziły mocnym wyhamowaniem wzrostu PKB – a ryzyko utrzymywania się wysokiej inflacji w średnim okresie wyraźnie osłabnie – NBP może prowadzić „łagodniejszą” politykę pieniężną.

Ciągle nie można wykluczyć wznowienia stanu epidemii COVID-19 w Polsce oraz zagrożeń związanych ze skalą **ograniczenia działalności gospodarczej** w wyniku wprowadzenia ewentualnych obostrzeń sanitarnych w Polsce i u jej partnerów handlowych. Czynnikiem ryzyka w tym kontekście jest ewentualne pojawienie się nowych wariantów koronawirusa SARS-Cov-2 odpornych na dotychczasowe szczepionki, a także niedostateczne tempo szczepień. Zakłócenia związane z pandemią najmocniej uderzać mogą w sektor usług: transport, handel, usługi restauracyjne i hotelowe oraz szeroko rozumianą branżę kulturalno-rozrywkową. Może to generować dodatkowe wyzwania dla ubezpieczycieli, banków i instytucji finansowych w zakresie możliwości oferowania produktów oraz obsługi posprzedażowej.

Czynnikiem ryzyka, mogącym powodować osłabienie aktywności gospodarczej w Polsce, a także w innych krajach, jest ewentualny ponowny **wzrost napięć w łańcuchach dostaw i transporcie** oraz związana z tym dalsza presja na wzrost cen surowców, komponentów i wyrobów gotowych. Nierównowaga popytu i podaży przy utrzymujących się zakłóceniach w łańcuchach logistycznych podnosi ceny towarów, materiałów, ale też i robocizny przy wysokich poziomach inflacji CPI. To generuje presję na koszty roszczeń majątkowych za którym może nie nadążyć wzrost składek.

Wojna Rosja – Ukraina ma również bezpośredni wpływ na działalność i wyniki Grupy PZU. Jest on jeszcze trudny do oszacowania, ale może dotyczyć utraty części przychodów ubezpieczeniowych oraz wzrostu kosztów działalności.

Czynnikiem ryzyka jest ewentualne **utrwalenie się wysokiej inflacji**. Inflacja podwyższa wysokość przyszłych odszkodowań z wystawianych polis. Kreuje także problem dla klientów z deprecjacją świadczeń ubezpieczeniowych w produktach długoterminowych.

Poza tym, w warunkach ożywienia popytu i poprawiającego się rynku pracy podwyższona inflacja już skutkuje zacieśnieniem polityki pieniężnej. Istnieje ryzyko, że reakcja banków centralnych okaże się zbyt mocna powodując nadmierne schłodzenie gospodarki prowadzące nawet do globalnej recesji. Z kolei zbyt słaba reakcja banków centralnych może oznaczać przedłużenie okresu wysokiej inflacji. Niepewność związana z wysokością inflacji w Polsce w 2023 roku wiąże się także z możliwością przedłużenia przez rząd działania „Tarcz Antyinflacyjnych”.

Otoczenie gospodarcze, w tym w szczególności **działania Rady Polityki Pieniężnej** w zakresie kształtowania się poziomu stóp procentowych oraz rezerwy obowiązkowej odgrywa kluczową rolę dla funkcjonowania sektora bankowego. Bardzo niskie stopy procentowe mają niekorzystny wpływ na wyniki sektora (poprzez wpływ na wynik odsetkowy banków), co było odczuwalne w 2021 roku. Jednak rozpoczęty pod koniec 2021 roku cykl podwyżek stóp powinien być bardziej korzystny dla wyników sektora bankowego. Z drugiej strony administracyjne rozwiązania mające na celu łagodzenie kosztów wzrostu stóp dla gospodarstw domowych (np. tzw. wakacje kredytowe) będą działać w kierunku ograniczenia zysku sektora bankowego. Stosunkowo wysoki poziom inflacji i konieczność jej obniżenia sprawia, że scenariusz obniżania stóp NBP jeszcze w 2022 roku jest mało prawdopodobny.

Wzrost rynkowych stóp procentowych z jednej strony przyczynia się do poprawy stabilności finansowej, ponieważ sprzyja poprawie zyskowności i sytuacji finansowej banków i ubezpieczycieli. Z drugiej jednak strony niesie ze sobą ryzyka dla stabilności finansowej, może bowiem przyczyniać się do pogorszenia jakości portfela kredytowego banków. Wzrost rentowności obligacji wycenianych rynkowo w portfelach banków i ubezpieczycieli, skutkuje redukcją ich wartości nominalnej. Efekty tego dla firm ubezpieczeniowych zależą od różnicy duracji aktywów i pasywów.

Realizacja scenariusza ożywienia gospodarczego oraz redukcja niepewności na rynkach finansowych może skutkować nieznacznym umocnieniem złotego. Pomogłoby to zredukować koszty związane z cenami części zamiennych w ubezpieczeniach komunikacyjnych. Jednak w warunkach wojny rosyjsko-ukraińskiej, deficytu obrotów bieżących bilansu płatniczego, ryzyka odłożenia wypłat środków europejskich w ramach Krajowego Planu Odbudowy i obaw o światowe spowolnienie aktywności gospodarczej - **ryzyko osłabienia złotego** pozostaje – przynajmniej okresowo – stosunkowo wysokie.

Z kolei wolniejszy od oczekiwań wzrost PKB w Polsce, może w konsekwencji skutkować ograniczeniem wydatków gospodarstw domowych oraz sektora przedsiębiorstw na zakup polis komunikacyjnych (na skutek niższej sprzedaży nowych samochodów), niższą sprzedażą kredytów i związanych z nimi ubezpieczeń kredytobiorców oraz zmniejszeniem popytu na ubezpieczenia życiowe w szczególności wskutek ograniczania benefitów oferowanych przez firmy. Gorsza sytuacja finansowa firm może skutkować wzrostem ryzyka kredytowego (w szczególności w segmencie bankowym) i zwiększeniem szkodowości portfela ubezpieczeń finansowych, dalszym osłabieniem dynamiki nowych kredytów hipotecznych oraz słabszym tempem wzrostu kredytów konsumpcyjnych.

Rynkowe (specyficzne dla poszczególnych sektorów)

W szczególności, obok zdarzeń o charakterze losowym, takich jak nagłe powodzie, grad, deszcze nawalne, huragany, trąby powietrzne, susze, przymrozki wiosenne, które z uwagi na zachodzące zmiany klimatyczne stają się coraz bardziej nieprzewidywalne i przyczyniają się do coraz większej szkodowości w sektorze ubezpieczeń majątkowych, możliwe są także:

- po okresie spowolnienia gospodarczego wywołanego pandemią COVID-19, istnieje ryzyko pogłębiania się kryzysu gospodarczego w wyniku konfliktu rosyjsko-ukraińskiego, co niesie ze sobą konsekwencje społeczno-gospodarcze, w szczególności pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw i związane z tym kłopoty z utrzymaniem i opłacaniem polis;
- wysoka niepewność w zakresie dynamiki sprzedaży nowych samochodów, głównie w kanale dealerskim i finansowanych przez firmy leasingowe, co może się przełożyć na niższą sprzedaż ubezpieczeń komunikacyjnych;
- wzrost cen części zamiennych wpływających na koszty likwidacji szkód na skutek spadku wartości złotego wobec euro oraz utrzymywanie się ograniczonej (w efekcie COVID-19) dostępności części zamiennych;
- zmniejszenie popytu na zakup ubezpieczeń dobrowolnych, z powodu wzrostu inflacji, wyższego bezrobocia i spadku zatrudnienia wywołanego przez pandemię;
- spowolnienie wzrostu gospodarczego w Polsce – trudniejsza sytuacja finansowa firm może wpłynąć na wzrost ryzyka kredytowego, zwiększenie szkodowości portfela ubezpieczeń finansowych oraz wyhamowanie dynamiki składki przypisanej brutto;
- zmiany trendów i zachowań klientów poszukujących zindywidualizowanej oferty i elektronicznego, szybkiego sposobu zawierania umów i takiej też obsługi ubezpieczeń, co wymusza na zakładach ubezpieczeń konieczność szybkiego dostosowywania się do nowych oczekiwań;
- wzrost wyłudzeń i przestępstw ubezpieczeniowych z powodu trudniejszej sytuacji finansowej w wielu branżach, rosnącego bezrobocia i niższego zatrudnienia;

- pojawienie się kolejnych regulacji bądź obciążeń finansowych zakładów ubezpieczeń.

Ryzyko utrzymywania się wysokiej inflacji i stóp procentowych mogą z kolei powodować:

- wzrost wartości przyszłych odszkodowań z wystawianych bieżąco polis;
- wzrost ryzyka pogorszenia portfela kredytowego banków (wzrost stóp procentowych).

Inne ryzyka:

- możliwy wzrost kosztów likwidacji szkód w związku z wprowadzeniem dalszych wytycznych KNF dotyczących likwidacji szkód, w szczególności szkód osobowych (wpływ na segment ubezpieczeń masowych i korporacyjnych);
- możliwe spowolnienie dynamiki składki przypisanej brutto głównie w konsekwencji osiągniętej w ostatnich latach rentowności portfela ubezpieczeń komunikacyjnych, a tym samym powrót do aktywnej polityki cenowej oraz rywalizacji o klienta (wpływ na segment ubezpieczeń masowych i korporacyjnych);
- zmiany demograficzne i starzejące się społeczeństwo oraz wynikające z tego zmiany dotychczasowego poziomu śmiertelności, dzietności i zachorowalności, szczególnie na choroby cywilizacyjne;
- stała presja na cenę w ubezpieczeniach grupowych oraz walka o właścicielstwo klienta (w tym jego danych), skutkująca obniżaniem marż dla ubezpieczyciela i jakości oferowanego produktu oraz tworzeniem barier wejścia i wyjścia dla klientów u pośredników niezależnych (wpływ na segment ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych);
- dostępność personelu medycznego w publicznej służbie zdrowia (wpływ na produkty zdrowotne);
- pojawienie się nowych konkurentów i rozwiązań, m.in. operatorów dużych baz klientów lub tzw. insurtech;
- rosnąca presja cenowa na dostosowywanie stawek opłat za zarządzanie do limitów wprowadzonych w ustawie o PPK wynoszących max. 0,5% opłaty za zarządzanie w skali roku oraz 0,1% success fee.

Prawno-regulacyjne

Dodatkowym czynnikiem ryzyka jest potencjalna konieczność tworzenia dodatkowych rezerw na pokrywanie roszczeń klientów z tytułu przegrywanych procesów dotyczących kredytów frankowych. Po potwierdzeniu przez TSUE, że ostatecznie kompetencje określania nieuczciwych warunków umownych w walutowych umowach kredytowych należą do kompetencji krajowych, kluczowe w tej kwestii będą wyroki polskiego Sądu Najwyższego. Od wyroków Sądu Najwyższego zależy, jak ukształtuje się krajowa linia orzecznicza w kwestii kredytów frankowych, a co za tym idzie w jakiej skali banki krajowe będą zmuszone do tworzenia rezerw na pokrycie roszczeń klientów frankowych z tytułu stosowania nieuczciwych klauzul umownych w walutowych kredytach hipotecznych. Ze względu na to, że ekspozycja na kredyty walutowe banków Grupy PZU jest ograniczona w porównaniu do innych banków działających w Polsce, bezpośredni wpływ tego ryzyka na Grupę będzie niewielki.

Kluczową rolę dla sektora bankowego odgrywa również otoczenie gospodarcze, w szczególności polityka Rady Polityki Pieniężnej w zakresie kształtowania się poziomu stóp procentowych oraz podatkowo-regulacyjne, w tym w szczególności obowiązywanie podatku od niektórych instytucji finansowych, wysokie wymagania w zakresie kapitałów własnych, obciążenia na rzecz BFG, koszty dalszych dostosowań do licznych rozwiązań regulacyjnych (m.in. MIFID II, RODO, PSD II, MREL).

Ponadto istotny wpływ na sektor bankowy ma ustawa o finansowaniu społecznościami, w wyniku której klienci posiadający umowy kredytów hipotecznych złotych otrzymali prawo zawieszenia spłaty łącznie 8 rat kredytowych (4 raty w II połowie 2022 roku oraz 4 raty w 2023 roku). Na gruncie ww. Ustawy, kredytodawcy zostali zobowiązani, także do wniesienia do dnia 31 grudnia 2022 roku dodatkowych wpłat na rzecz Funduszu Wsparcia Kredytobiorców w łącznej kwocie 1,4 mld zł.

18. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników

PZU nie przekazywał do publicznej wiadomości prognoz wyników jednostkowych ani skonsolidowanych.

19. Emisje, wykupy i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku Alior Bank wykupił w terminie obligacje serii EUR001 (4 lutego 2022 roku) o wartości nominalnej 10 mln EUR oraz obligacje serii P1A (16 maja 2022 roku) o wartości nominalnej 150 mln zł. 31 marca 2021 roku Alior Bank wykupił w terminie obligacje serii G o wartości nominalnej 193 mln zł, 29 kwietnia 2021 roku – obligacje serii B (Meritum Bank) o wartości nominalnej 67 mln zł, a 6 grudnia 2021 roku – obligacje serii I oraz I1 o łącznej wartości nominalnej 183 mln zł.

20. Niespłacenie lub naruszenie istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku ani w PZU, ani w jednostkach zależnych nie zaszły przypadki niespłacenia kredytów lub pożyczek lub naruszeń istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego.

21. Sprawy sporne

Podmioty z Grupy PZU biorą udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, umowami kredytów w walutach obcych, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowań administracyjnych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają zwykle charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla Grupy PZU.

Większość sporów z udziałem spółek z Grupy PZU dotyczy czterech spółek: PZU, PZU Życie, Pekao i Alior Banku.

Szacując kwoty rezerw na poszczególne sprawy uwzględnia się wszystkie informacje dostępne na datę podpisania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jednak ich wartość może ulec zmianie w przyszłości. W przypadku jednostek ubezpieczeniowych rozszczenia sporne uwzględnia się w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia.

Na 30 września 2022 roku wartość przedmiotu sporu wszystkich 252 280 (na 31 grudnia 2021 roku: 284 223) spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w podmiotach z Grupy PZU wynosiła łącznie 8 723 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 8 516 mln zł). W kwocie tej 5 370 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 4 723 mln zł) dotyczy zobowiązań, a 3 353 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 3 793 mln zł) wierzytelności spółek z Grupy PZU.

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku i do dnia podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w spółkach z Grupy PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU lub jednostki od niego bezpośrednio lub pośrednio zależnej, których jednostkowa wartość byłaby istotna, za wyjątkiem kwestii opisanych w punktach poniżej.

21.1 Uchwały ZWZ PZU w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

Pozwem z 30 lipca 2007 roku wszczęto postępowanie z powództwa Manchester Securities Corporation („MSC”) z siedzibą w Nowym Jorku przeciwko PZU o uchylenie uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006, jako sprzecznej z dobrymi obyczajami i mającej na celu pokrzywdzenie powoda – akcjonariusza PZU.

Zaskarżona uchwała ZWZ PZU podzieliła zysk netto za rok 2006 w kwocie 3 281 mln zł w następujący sposób:

- na kapitał zapasowy przekazano kwotę 3 261 mln zł;

- na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przekazano kwotę 20 mln zł.

Wyrokiem z 22 stycznia 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie w całości uchylił ww. uchwałę ZWZ PZU. PZU wykorzystał wszystkie środki odwoławcze, w tym skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, który 27 marca 2013 roku oddalił tę skargę kasacyjną. Wyrok ten jest prawomocny i nie podlega dalszemu zaskarżeniu.

W ocenie PZU uchylenie ww. uchwały ZWZ PZU nie powoduje po stronie akcjonariuszy powstania roszczenia o wypłatę dywidendy przez PZU.

W związku z uprawomocnieniem się wyroku uchylającego uchwałę nr 8/2007, 30 maja 2012 roku ZWZ PZU podjęło uchwałę o podziale zysku za rok obrotowy 2006 w sposób odpowiadający podziałowi zysku dokonанemu uchyloną uchwałą nr 8/2007. Sprzeciw do uchwały z 30 maja 2012 roku zgłosił MSC i został on zaprotokołowany.

20 sierpnia 2012 roku doręczono PZU odpis pozwu wniesionego przez MSC do Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym wymieniona spółka domagała się uchylenia uchwały ZWZ PZU z 30 maja 2012 roku o podziale zysku za rok obrotowy 2006, a wartość przedmiotu sporu została określona przez powoda na 5 mln zł. PZU złożył odpowiedź na pozew domagając się oddalenia powództwa w całości.

17 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy wydał wyrok, którym uwzględnił powództwo w całości i zasądził od PZU na rzecz MSC koszty procesu. 4 marca 2014 roku PZU złożył apelację od ww. wyroku, zaskarżając go w całości. Wyrokiem z 11 lutego 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił w całości wyrok Sądu Okręgowego z 17 grudnia 2013 roku, oddalił powództwo MSC i obciążył MSC kosztami procesu. Wyrok Sądu Apelacyjnego jest prawomocny. MSC zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną z 9 czerwca 2015 roku. PZU złożył odpowiedź na skargę kasacyjną. Postanowieniem z 19 kwietnia 2016 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej MSC do rozpoznania. Postanowienie jest prawomocne, nie podlega dalszemu zaskarżeniu na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego i kończy postępowanie w sprawie.

W międzyczasie 16 grudnia 2014 roku MSC wezwał PZU do zapłaty 265 mln zł z tytułu odszkodowania w związku z uchyleniem uchwały nr 8/2007 ZWZ PZU z 30 czerwca 2007 roku w sprawie podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006. PZU odmówił spełnienia świadczenia ze względu na jego bezzasadność.

23 września 2015 roku PZU doręczono odpis pozwu wraz z załącznikami, w sprawie wszczętej przez MSC przeciwko PZU o zapłatę 169 mln zł wraz z odsetkami ustawowymi od 2 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu. Powództwo obejmuje żądanie zapłaty odszkodowania z tytułu pozbawienia MSC oraz J.P. Morgan (MSC nabył roszczenie od J.P. Morgan), jako mniejszościowych akcjonariuszy PZU, udziału w zysku za rok obrotowy 2006, w związku z podjęciem 30 czerwca 2007 roku przez ZWZ PZU uchwały nr 8/2007. Sprawa jest prowadzona przed Sądem Okręgowym w Warszawie. 18 grudnia 2015 roku PZU złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości. 1 kwietnia 2016 roku MSC złożył pismo procesowe, w którym odniósł się do twierdzeń, zarzutów i wniosków PZU oraz powołał nowe dowody w sprawie. 30 czerwca 2016 roku PZU złożył replikę na ostatnie pismo procesowe MSC wraz z wnioskami dowodowymi. Postanowieniem z 21 lipca 2016 roku Sąd skierował sprawę do mediacji, na którą PZU nie wyraził zgody. Na kolejnych rozprawach prowadzone jest postępowanie dowodowe. 6 kwietnia 2022 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał postanowienie, w którym dopuścił dowód z opinii instytutu naukowego na okoliczność ustalenia wysokości szkody poniesionej przez MSC oraz J.P. Morgan, w postaci utraconych korzyści, na skutek podjęcia przez ZWZ PZU 30 czerwca 2007 roku uchwały nr 8/2007, wyłączającej od podziału zysk za rok obrotowy 2006 i braku wypłaty tego zysku w roku 2007.

Zdaniem Zarządu PZU roszczenia MSC są bezzasadne. W konsekwencji, na 30 września 2022 roku nie dokonano zmian w prezentacji kapitałów PZU, mogących potencjalnie wynikać z uchylenia uchwały 8/2007 ZWZ PZU o podziale zysku za rok obrotowy 2006, w tym pozycji „Kapitał zapasowy” i „Zysk (strata) z lat ubiegłych”, a także nie korygowano środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Inne wezwania do zapłaty dotyczące podziału zysku PZU za rok obrotowy 2006

13 listopada 2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie doręczył odpis pozwu złożony przez Wspólną Reprezentację SA w restrukturyzacji, która wytoczyła powództwo przeciwko PZU o zapłatę 34 mln zł z odsetkami ustawowymi od 1 października 2015 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu. Powództwo obejmuje roszczenie o zapłatę odszkodowania z tytułu pozbawienia akcjonariuszy udziału w zysku za rok obrotowy 2006. Powód twierdzi, że roszczenia odszkodowawcze zostały przeniesione przez akcjonariuszy na Powoda na podstawie umów zleceń wraz z powierniczym przelewem wierzytelności a roszczenie dochodzone

pozwem stanowi łączną szkodę wyrządzoną akcjonariuszom. PZU nie uznaje roszczeń ze względu na ich bezzasadność i złożył odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa w całości. PZU nie wyraził zgody na mediację. Na kolejnych rozprawach prowadzone jest postępowanie dowodowe.

21.2 Zgłoszenie wierzytelności PZU do masy upadłości spółek z Grupy Kapitałowej PBG

PZU jest wierzycielem PBG SA („PBG”) oraz Hydrobudowy Polska SA („Hydrobudowa”) z tytułu wystawionych i zrealizowanych gwarancji ubezpieczeniowych (gwarancji kontraktowych).

W 2012 roku wszczęto postępowania upadłościowe względem PBG oraz Hydrobudowy. 21 września 2012 roku PZU przystąpił do ww. postępowań zgłaszając swoje wierzytelności do mas upadłości tych spółek.

PBG i Hydrobudowa należą do jednej grupy kapitałowej, której podmiotem dominującym jest PBG i wzajemnie poręczały swoje zobowiązania. Wszystkie wierzytelności, które zgłoszono do masy upadłości Hydrobudowy w kwocie 101 mln zł, w konsekwencji zgłoszono równocześnie do masy upadłości PBG.

Postępowanie upadłościowe PBG zakończyło się 20 lipca 2016 roku prawomocnym postanowieniem Sądu Upadłościowego.

Na pierwszej liście wierzytelności, przedstawionej przez syndyka Hydrobudowy sędziemu komisarzowi, została uwzględniona wierzytelność PZU w kwocie 16 mln zł, na czwartej uzupełniającej liście wierzytelności została uwzględniona wierzytelność PZU w kwocie 16 mln zł. Łączna wartość uwzględnionych wierzytelności PZU wynosiła zatem 32 mln zł. W zakresie wierzytelności na kwotę ponad 66 mln zł, 24 października 2018 roku PZU złożył sprzeciw do sędziego komisarza, co do odmowy uznania zgłoszonej wierzytelności. Postanowieniem z 23 stycznia 2020 roku Sąd uwzględnił sprzeciw PZU i podwyższył wierzytelność PZU na czwartej uzupełniającej liście wierzytelności do kwoty 83 mln zł. Lista wierzytelności do masy upadłości Hydrobudowy nie została jeszcze ostatecznie ustalona. Postępowanie upadłościowe względem Hydrobudowy jest w toku, a ustalenie ostatecznej listy wierzytelności stanowi dopiero wstępny etap tego postępowania i poprzedza sporządzenie planu podziału (po przeprowadzeniu likwidacji masy upadłości).

21.3 Pozew zbiorowy przeciwko Alior Bankowi

Alior Bank jest pozwanym w jednej sprawie zbiorowej (pozew wniesiono 5 marca 2018 roku) z powództwa osoby fizycznej reprezentującej grupę 84 osób fizycznych i prawnych oraz 3 sprawach indywidualnych o ustalenie odpowiedzialności Alior Banku za szkodę spowodowaną nienależytym wykonywaniem obowiązków informacyjnych przez Alior Bank wobec klientów oraz nienależytym wykonywaniem umów o świadczenie usług przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI SA, a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce (Fundusze). Postanowieniem z 27 września 2019 roku sąd postanowił rozpoznać sprawę w postępowaniu zbiorowym. Pismem z 15 lipca 2021 roku powództwo zostało rozszerzone o grupę kolejnych 283 osób. Jednocześnie oświadczenia o wystąpieniu z grupy złożyło 14 osób. Sąd nie wydał postanowienia o ustaleniu składu grupy. Pozwy złożono w przedmiocie ustalenia odpowiedzialności (nie o zapłatę, czyli naprawienie szkody), w związku z czym Grupa PZU nie przewiduje wypływu środków pieniężnych z tego postępowania innych niż koszty procesowe, których wysokość szacuje na 600 tys. zł.

Alior Bank jest ponadto pozwanym w 104 sprawach z powództwa nabywców certyfikatów inwestycyjnych Funduszy o zapłatę (naprawienie szkody). Łączna wartość przedmiotu sporu w tych sprawach to 71 mln zł.

Z uwagi na toczące się postępowanie likwidacyjne funduszy, Grupa PZU ocenia, że do czasu jego zakończenia i ustalenia ostatecznej wartości certyfikatów inwestycyjnych wszelkie (istniejące i przyszłe) powództwa o zapłatę są niezasadne. Grupa PZU przyjmuje, że prawdopodobieństwo wypływu środków z tego tytułu jest szacowane na poziomie niższym niż 50%, wobec tego na 30 września 2022 roku nie utworzono rezerw w odniesieniu do wniesionych pozwów.

21.4 Postępowanie KNF w przedmiocie nałożenia kary na Alior Bank

Decyzją z 6 sierpnia 2019 roku, wydaną na podstawie art. 167 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 167 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, KNF nałożyła na Alior Bank karę pieniężną w wysokości 10 mln zł (Alior Bank zapłacił karę). Postępowanie dotyczyło prawidłowości działania Alior Banku i Biura Maklerskiego Alior Banku w zakresie dystrybucji certyfikatów inwestycyjnych funduszy zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI SA, a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce. Po ponownym rozpatrzeniu sprawy (na wniosek Alior Banku), 3 grudnia 2019 roku KNF utrzymał w mocy pierwotną decyzję, którą 3 stycznia 2020 roku Alior Bank zaskarżył do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. 17 czerwca 2020 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wydał wyrok, w którym uchylił decyzję KNF z 3 grudnia 2019 roku, utrzymującą w mocy wcześniejszą decyzję KNF z 6 sierpnia 2019 roku oraz umorzył postępowanie prowadzone przez KNF w tej sprawie. KNF złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Do dnia podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Naczelny Sąd Administracyjny nie rozpatrzył skargi.

22. Ocena pozycji spółek Grupy PZU przez agencje ratingowe

Rating emitenta

PZU i PZU Życie od 2004 podlegają regularnej ocenie przez agencję ratingową S&P Global Ratings (S&P). Rating nadany PZU i PZU Życie jest oceną wynikającą z analizy danych finansowych, pozycji konkurencyjnej, zarządzania i strategii korporacyjnej oraz ratingu kraju. Rating zawiera również perspektywę ratingową (ang. outlook), czyli przyszłą ocenę sytuacji spółki w przypadku zaistnienia określonych okoliczności.

Bieżąca ocena ratingowa

PZU i PZU Życie posiadają ocenę ratingową S&P na poziomie A- z perspektywą stabilną. S&P dokonał ostatniego przeglądu oceny ratingowej 28 czerwca 2022 roku.

Poniższa tabela prezentuje ostatnią zmianę perspektywy ratingu S&P dla PZU i PZU Życie.

Nazwa zakładu	Rating oraz perspektywa	Ostatnia zmiana	Poprzedni rating oraz perspektywa	Data zmiany
PZU				
Rating siły finansowej	A- /Stabilna/	6 kwietnia 2020	A- /Pozytywna/	14 czerwca 2019
Rating wiarygodności kredytowej	A- /Stabilna/	6 kwietnia 2020	A- /Pozytywna/	14 czerwca 2019
PZU Życie				
Rating siły finansowej	A- /Stabilna/	6 kwietnia 2020	A- /Pozytywna/	14 czerwca 2019
Rating wiarygodności kredytowej	A- /Stabilna/	6 kwietnia 2020	A- /Pozytywna/	14 czerwca 2019

Rating Polski

30 września 2022 roku agencja ratingowa S&P ogłosiła decyzję o utrzymaniu oceny ratingowej Polski na poziomie A-/A-2 odpowiednio dla długo- i krótkoterminowych zobowiązań w walucie zagranicznej oraz A/A-1 odpowiednio dla długo- i krótkoterminowych zobowiązań w walucie krajowej. Perspektywa ratingu pozostała stabilna.

23. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

23.1 Zawarcie przez PZU lub jednostki zależne istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku ani PZU, ani jednostki zależne nie zawarły żadnych transakcji z podmiotami powiązаныmi, jeżeli pojedynczo lub łącznie byłyby one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

23.2 Pozostałe transakcje z podmiotami powiązаныmi

Salda i obroty wynikające z transakcji handlowych pomiędzy Grupą PZU a podmiotami powiązаныmi	1 stycznia – 30 września 2022 roku i na 30 września 2022 roku		1 stycznia – 31 grudnia 2021 roku i na 31 grudnia 2021 roku		1 stycznia – 30 września 2021 roku i na 30 września 2021 roku	
	Kluczowy personel kierowniczy	Pozostałe podmioty powiązаныe ¹⁾	Kluczowy personel kierowniczy	Pozostałe podmioty powiązаныe ¹⁾	Kluczowy personel kierowniczy	Pozostałe podmioty powiązаныe ¹⁾
Składka przypisana brutto	-	2	-	3	-	2
w ubezpieczeniach majątkowych i osobowych	-	2	-	3	-	2
w ubezpieczeniach na życie (łącznie z wolumenami z kontraktów inwestycyjnych)	-	-	-	-	-	-
Pozostałe przychody	-	-	-	2	-	1
Koszty	-	32	-	22	-	12
Inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe	-	-	-	3	-	3
Należności od klientów z tytułu kredytów	-	-	1	-	1	-
Należności	-	1	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu depozytów	4	44	2	14	2	14
Inne zobowiązania	-	3	-	6	-	3
Aktywa warunkowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania warunkowe	-	1	-	-	-	-

¹⁾ Jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności.

Na etapie nabycia akcji, odpowiednio Alior Banku oraz Pekao, PZU złożył do KNF Oświadczenia o zobowiązaniach, o których mowa w art. 25h ust. 3 ustawy Prawo bankowe, zgodnie z którymi, działając jako inwestor strategiczny zapewni m.in.:

- Banki będą zarządzane tak, aby utrzymywać stale płynność, poziom funduszy własnych oraz współczynniki wypłacalności na stabilnym, wymaganym przepisami prawa poziomie, gwarantującym zdolność Banków do wywiązywania się ze swoich zobowiązań;
- odpowiednie wsparcie kapitałowe bez zbędnej zwłoki, w razie zaistnienia groźby spadku lub spadku wskaźników adekwatności kapitałowej lub płynności Banków poniżej poziomu wymaganego przez przepisy prawa i regulacje oraz rekomendacje polskich organów nadzoru bankowego. Każdorazowe wsparcie Banków wymaga jednakże analizy po stronie PZU, nakierowanej na konieczność utrzymania zaufania do PZU, poprzez zachowanie, nawet w sytuacji kryzysowej, wysokiego poziomu wypłacalności PZU i Grupy PZU jako całości;
- w ramach uprawnień przysługujących PZU jako akcjonariuszowi, wszelkie decyzje dotyczące wypłaty dywidend i reinwestycji zysków Banków będą uwzględniać potrzeby rozwoju Banków i ich stabilność, a także bezpieczeństwo środków finansowych zdeponowanych w Bankach przez ich klientów. W szczególności, w sytuacji, gdy zagrożona będzie płynność lub pozycja kapitałowa Banków, wymagane zgodnie z przepisami prawa lub rekomendacjami właściwych organów nadzoru bankowego adresowanymi do sektora bankowego w Polsce, dywidenda nie będzie wypłacana, a zatrzymane zyski zostaną przeznaczone na podwyższenie funduszy własnych Banków.

24. Pozostałe informacje

24.1 Kontrole UKNF

24.1.1. PZU

W okresie od 27 lipca do 25 września 2020 roku KNF przeprowadziła kontrolę działalności i stanu majątkowego PZU w zakresie likwidacji szkód. 7 stycznia 2021 roku PZU otrzymał zalecenie dotyczące zaniechania naruszania interesów uprawnionych do odszkodowania z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, polegających na stosowaniu w celu ustalania odszkodowania metodą kosztorysową, nieaktualnych, niemiarodajnych danych o stawkach za roboczogodzinę na rynku napraw motoryzacyjnych, nieodpowiadających faktycznym kosztom naprawy z miejsca zamieszkania, siedziby poszkodowanego lub miejsca naprawy pojazdu. 19 lutego 2021 roku PZU poinformował KNF o wykonaniu zalecenia w terminie, a 19 marca 2021 roku przekazał, na wezwanie KNF, dodatkowe dokumenty i wyjaśnienia dotyczące wykonania zalecenia. 19 kwietnia 2021 roku KNF wezwała PZU do przedstawienia dodatkowych dokumentów i wyjaśnień uznając, że przedstawione wcześniej przez PZU dowody nie pozwalają na uznanie zalecenia za wykonane. 30 kwietnia 2021 roku PZU przekazał dodatkowe wyjaśnienia i dokumenty. KNF określiła wymagania i terminy przekazania dowodów realizacji. 7 grudnia 2021 roku PZU przekazał raport z realizacji zalecenia. 28 stycznia 2022 roku KNF poprosił o dodatkowe wyjaśnienia i dokumenty, które zostały przekazane przez PZU 14 lutego 2022 roku. 25 marca 2022 roku KNF przekazała pismo stwierdzające, że przedstawione przez PZU dowody są niewystarczające do uznania, że zalecenie zostało wykonane. 8 kwietnia 2022 roku PZU przesłał odpowiedź do KNF, uzupełniając dokumentację dotyczącą sposobu realizacji zalecenia. Na skutek wezwania KNF z 10 czerwca 2022 roku, 24 czerwca 2022 roku PZU przekazał dodatkowe wyjaśnienia, a 21 lipca 2022 roku odbyło się spotkanie przedstawicieli PZU i KNF, podczas którego omówiono proces realizacji zalecenia. 29 lipca, 30 września i 14 października 2022 roku PZU przekazał do KNF dodatkową dokumentację oraz wyjaśnienia.

W okresie od 11 stycznia do 10 marca 2022 roku KNF przeprowadziła w PZU kontrolę działalności i stanu majątkowego PZU w zakresie kapitałowego wymogu wypłacalności. 4 kwietnia 2022 roku PZU otrzymał protokół z kontroli, do którego 15 kwietnia 2022 roku przekazał zastrzeżenia, dodatkowe wyjaśnienia i dokumenty. 8 czerwca 2022 roku PZU otrzymał 2 zalecenia po kontroli, które zostaną wykonane począwszy od sprawozdań sporządzanych wg stanu na 31 grudnia 2022 roku.

24.1.2. PZU Życie

W okresie od 22 sierpnia do 21 października 2022 roku KNF przeprowadziła w PZU Życie kontrolę zgodności działalności PZU Życie z przepisami prawa, w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych i agentów oferujących ubezpieczenia uzupełniające. Do dnia podpisania skróconego śródrocznego sprawozdania skonsolidowanego PZU Życie nie otrzymał protokołu z kontroli.

24.2 Postępowania UOKiK wobec Alior Banku

27 września 2019 roku Prezes UOKiK wydał postanowienie o wszczęciu wobec Alior Banku postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone (sygnatura RPZ.611.4.2019.PG), którego przedmiotem jest 11 klauzul (tzw. klauzul modyfikacyjnych) zamieszczonych w stosowanych przez Alior Bank wzorcach umownych, na podstawie których Alior Bank dokonywał jednostronnych zmian w umowach zawartych z konsumentami. Prezes UOKiK zakwestionował brzmienie przedmiotowych postanowień m.in. jako nieprecyzyjne i niedające konsumentom możliwości weryfikacji wystąpienia przesłanek dokonywanej zmiany. Alior Bank prowadził korespondencję z Prezesem UOKiK w przedmiotowej sprawie i przedstawił UOKiK plan usunięcia z umów z klientami trwających skutków naruszenia. W przypadku jego akceptacji przez Prezesa UOKiK, możliwe będzie prowadzenie dalszych rozmów na temat dostosowania zakwestionowanych klauzul modyfikacyjnych do oczekiwań Prezesa UOKiK.

21 listopada 2019 roku Prezes UOKiK wydał postanowienie o wszczęciu wobec Alior Bank postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone (sygnatura DOIK-611-1/19/ARO), którego przedmiotem są 3 klauzule zamieszczone

w stosowanym przez Alior Bank poprzez Biuro Maklerskie Alior Banku wzorcu umownym – „Regulamin wykonywania zleceń w obrocie instrumentami finansowymi na rynkach OTC oraz prowadzenia rachunków i rejestrów związanych z tym obrotem przez Biuro Maklerskie Alior Bank SA”, dotyczące przesłanek zawieszenia prezentacji ofert instrumentu finansowego, postępowania w razie błędnego kwotowania, źródeł kwotowań, na które może powoływać się konsument. Prezes UOKiK zakwestionował brzmienie przedmiotowych postanowień m.in. jako nieprecyzyjne. Alior Bank prowadził korespondencję z Prezesem UOKiK w przedmiotowej sprawie. W piśmie z 13 maja 2022 roku, złożył propozycję zobowiązania w trybie art. 23c ust. 1 w zw. z art. 23b ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. 17 października 2022 roku Alior Bank otrzymał decyzję Prezesa UOKiK, kończącą postępowanie w tej sprawie. W decyzji Prezes UOKiK uznał za niedozwolone i zakazał wykorzystywania wspomnianych klauzul w regulaminie oraz nałożył na Alior Bank obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385[1] § 1 Kodeksu cywilnego. Obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu jest zgodny ze zobowiązaniem Alior Banku złożonym w toku postępowania.

Na 30 września 2022 roku Grupa PZU nie zidentyfikowała przesłanek do utworzenia rezerw z tytułu powyższych spraw.

24.3 Sprawy dotyczące Alior Leasing sp. z o.o.

W grudniu 2021 roku do Alior Banku i Alior Leasing sp. z o.o. wpłynęło ponowne (nowe) wezwanie na sąd arbitrażowy ad hoc przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie z tytułu programu menadżerskiego. Wezwanie oparte zostało na tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, co poprzednie, umorzone przez sąd arbitrażowy 30 czerwca 2021 roku.

Alior Leasing sp. z o.o. zidentyfikowała ryzyko wystąpienia możliwych roszczeń wobec Alior Leasing sp. z o.o. ze strony osób trzecich, które mogą wynikać z działań niektórych pracowników i współpracowników Alior Leasing sp. z o.o. Na dzień podpisania skonsolidowanego sprawozdania finansowego roszczenia z tego tytułu nie zostały zgłoszone. W ocenie Grupy PZU nie występują okoliczności uzasadniające tworzenie rezerwy z tego tytułu.

Grupa PZU odstępuje od ujawnienia dalszych informacji dotyczących wyżej wskazanych możliwych roszczeń ze strony osób trzecich, aby nie osłabiać statusu i pozycji procesowej w przypadku ewentualnego postępowania.

24.4 Planowana emisja obligacji przez PZU

15 lutego 2022 roku Zarząd PZU podjął uchwałę w sprawie wystąpienia do WZ PZU z wnioskiem dotyczącym emisji obligacji podporządkowanych na rynku krajowym. Rozważana emisja była ściśle powiązana z planowanym przez PZU wcześniejszym wykupem obligacji podporządkowanych serii A wyemitowanych 30 czerwca 2017 roku o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 2 250 mln zł z terminem zapadalności 29 lipca 2027 roku (Obligacje Serii A). Warunki emisji Obligacji Serii A przewidywały możliwość ich wcześniejszego wykupu przez PZU 29 lipca 2022 roku.

W związku z planowanym wykupem Obligacji Serii A, intencją PZU było wyemitowanie w ich miejsce obligacji podporządkowanych nowej emisji o parametrach zbliżonych do Obligacji Serii A. Rozważana emisja dotyczyłaby obligacji podporządkowanych na rynku krajowym o łącznej wartości nominalnej nie wyższej niż 3 000 mln zł, z których wpływy zostałyby zaliczone do środków własnych kategorii 2, zgodnie z Ustawą o działalności ubezpieczeniowej oraz Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyłącalność II).

25 lutego 2022 roku Rada Nadzorcza PZU pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu w sprawie emisji obligacji, a 25 marca 2022 roku Walne Zgromadzenie PZU, wyraziło zgodę na emisję obligacji.

31 maja 2022 roku, w związku z niesprzyjającą sytuacją rynkową, Zarząd PZU podjął decyzję o rezygnacji z kontynuowania prac zmierzających do emisji obligacji i w konsekwencji o rezygnacji z wykorzystania opcji wcześniejszego wykupu obligacji Serii A.

24.5 Konflikt w Ukrainie

Z uwagi na inwazję Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i trwający od 24 lutego 2022 roku konflikt zbrojny Zarząd PZU dokonał oceny wpływu zaistniałej sytuacji na działalność operacyjną, ciągłość działania, sytuację finansową oraz kontynuację działalności przez Grupę PZU.

W efekcie tej analizy oraz ze względu na obniżenie ratingu Ukrainy, Grupa PZU ujęła w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za I półrocze 2022 roku m. in.:

- zwiększone odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla inwestycyjnych (lokacyjnych) aktywów finansowych w wysokości 53 mln zł;
- odpisy z tytułu utraty wartości należności w wysokości 41 mln zł.

Na 30 września 2022 roku łączne aktywa netto (aktywa pomniejszone o zobowiązania i skorygowane o wzajemne udziały między PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie) trzech spółek działających w Ukrainie (PZU Ukraina, PZU Ukraina Życie oraz LLC SOS Services Ukraine) wyniosły 19 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 70 mln zł).

Aktywa (po wyłączeniu wzajemnych udziałów pomiędzy PZU Ukraina i PZU Ukraina Życie) tych spółek objęte konsolidacją wyniosły 429 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 554 mln zł), w tym m.in.:

- inwestycyjne (lokacyjne) aktywa finansowe to 234 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 322 mln zł), z czego 98 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 159 mln zł) to instrumenty emitowane przez rząd Ukrainy, a 136 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 163 mln zł) depozyty terminowe;
- udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych to 80 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 134 mln zł), z tego 25 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 47 mln zł) stanowił udział PZU.

Zobowiązania spółek wyniosły 410 mln zł (31 grudnia 2021 roku: 484 mln zł), w tym:

- rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe 358 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 414 mln zł);
- pozostałe zobowiązania 52 mln zł (na 31 grudnia 2021 roku: 70 mln zł).

Banki z Grupy PZU posiadały na 30 września 2022 roku 333 mln zł bankowych ekspozycji kredytowych (na 31 grudnia 2021 roku: 335 mln zł) oraz 186 mln zł bankowych zaangażowań pozabilansowych (na 31 grudnia 2021 roku: 317 mln zł) wobec podmiotów, które są rezydentami w Ukrainie, Rosji lub Białorusi.

Poza wymienionymi powyżej aktywami spółek prowadzących działalność w Ukrainie i zaangażowań w Alior Banku oraz Pekao, Grupa PZU nie posiadała istotnych ekspozycji na rynki objęte działaniami wojennymi lub sankcjami. Wszystkie posiadane na 31 grudnia 2021 roku obligacje wyemitowane przez rządy Rosji (90 mln zł), Białorusi (1,6 mln zł) i Ukrainy (4 mln zł) zostały sprzedane do 3 marca 2022 roku (zrealizowana strata wyniosła 13 mln zł i obciążyla skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy PZU w I kwartale 2022 roku).

Obowiązujący od 24 lutego 2022 roku stan wojenny na terytorium całej Ukrainy oraz prowadzone aktywne działania wojenne na wschodzie i południu kraju, a także przeprowadzanych ataków powietrznych na całym terytorium powodują, że spółki ukraińskie z Grupy PZU pracują z uwzględnieniem wojennych uwarunkowań:

- procesy operacyjne są prowadzone z bieżącym dopasowaniem do stanu faktycznego, wszystkie ważne procesy są realizowane (w trybie stacjonarnym i zdalnym), przy zapewnieniu kontynuacji i realizacji procesów krytycznych, wszystkie systemy IT są dostępne;
- Ukrainę podzielono na trzy strefy – czerwoną (terytoria okupowane – zakaz zawierania umów), niebieską (terytoria sąsiadujące z okupowanymi lub odbite z rąk Federacji Rosyjskiej – zawieranie umów pod ścisłą kontrolą underwriterów) i zieloną (zachodnia i centralna część Ukrainy – brak ograniczeń dla sprzedaży);
- procesy sprzedażowe PZU Ukraina prowadzone są w ograniczonym zakresie – placówki są zamknięte wszędzie tam, gdzie są prowadzone działania wojenne, spółka prowadzi sprzedaż zarówno ubezpieczeń nowych, jak i wznowionych we wszystkich trzech głównych liniach biznesowych (w ubezpieczeniach komunikacyjnych, mienia i osobowych) przez wszystkie kanały. W okresie trzech kwartałów 2022 roku największy udział w sprzedaży miały ubezpieczenia komunikacyjne – obowiązkowego OC, Zielonej Karty i AC oraz ubezpieczenia zdrowotne i turystyczne (wypadkowe);
- procesy sprzedażowe PZU Ukraina Życie były początkowo wstrzymane we wszystkich kanałach sprzedaży, jednak od czerwca 2022 roku spółka wznowiła sprzedaż przez kanał bankowy produktów krótkoterminowych z ograniczonym ryzykiem oraz z

dotychczasowymi ograniczeniami terytorialnymi dotyczącymi zawierania umów ubezpieczenia i kwot ubezpieczenia, a od lipca 2022 roku powróciła do sprzedaży polis nowego biznesu niewymagających underwritingu, z ograniczeniami w zakresie ryzyka i sum ubezpieczenia, w kanałach sprzedaży agencyjnym i brokerskim;

- zapewniona jest funkcjonalność pełnego cyklu obsługi szkód – w PZU Ukraina Życie realizowane są wypłaty z kompletną dokumentacją oraz realizowane są w miarę możliwości wypłaty sumy odstąpienia. PZU Ukraina realizuje wypłaty z ubezpieczenia AC i OC, zgodnie z warunkami umów ubezpieczeniowych i obowiązującego ustawodawstwa – spółka realizuje wypłaty tylko w przypadku posiadania kompletu dokumentów, przy czym ogłoszenie stanu wojennego w całym kraju wyłącza odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkody powstałe w wyniku działań wojennych;
- centrum kontaktowe i infolinia działają bez zakłóceń (LLC SOS Services Ukraine);
- spółki utrzymują politykę kadrową, zapewniającą dopasowanie stosunków pracy do stanu faktycznego pracowników nieświadczących pracy, zmobilizowanych, przebywających za granicą, którym aktualnie spółki nie mogą zaproponować pracy z uwagi na ograniczoną działalność, stosują „zawieszenie umowy o pracę” – zgodnie z przepisami wynikającymi z Ustawy Ukrainy z 15 marca 2022 roku „O organizacji stosunków pracy podczas stanu wojennego”;
- płynność finansowa spółek jest zapewniona, a zobowiązania pracownicze oraz inne zobowiązania, w tym administracyjne i podatkowe, w miarę możliwości technicznych są obsługiwane na bieżąco;
- spółki skupiają się na zapewnieniu cyberbezpieczeństwa, bezpieczeństwa informacji oraz bezpieczeństwa fizycznego serwerów.

Dodatkowo, NBU wprowadził od 24 lutego 2022 roku i utrzymuje ograniczenia wpływające na prowadzenie działalności na terenie Ukrainy, w tym:

- tymczasowy zakaz zakupu walut obcych;
- zakaz międzynarodowych transferów środków pieniężnych z Ukrainy.

Ponadto, w ramach tzw. „wojennych regulacji” rynku, 6 marca 2022 roku NBU podjął uchwałę nr 39 w sprawie regulacji działalności uczestników rynku pozabankowych usług finansowych, pozabankowych grup finansowych, uczestników rynku płatniczego, przedsiębiorstw windykacyjnych oraz osób prawnych posiadających zezwolenie na świadczenie usług w zakresie transportu wartości pieniężnych na rzecz banków, na mocy której w okresie stanu wojennego nie będą stosowane sankcje za naruszenie regulacyjnych kryteriów i standardów adekwatności kapitałowej, wypłacalności, płynności, rentowności, jakości aktywów i ryzyka działalności ubezpieczyciela. W ciągu 4 miesięcy od dnia zakończenia lub zniesienia stanu wojennego ubezpieczyciele będą zobowiązani do wykazania spełniania obowiązkowych kryteriów i standardów sektora.

Dodatkowo, agencje ratingowe zmieniły ratingi Ukrainy:

- od 19 sierpnia 2022 roku wg agencji ratingowej S&P Global Ratings długoterminowy i krótkoterminowy rating państwowy Ukrainy w walucie obcej jest na poziomie odpowiednio CCC+/C;
- od 17 sierpnia 2022 roku wg agencji ratingowej Fitch Ratings rating dla długoterminowych zobowiązań walutowych jest na poziomie CC.

Ze względu na wymienione nadzwyczajne okoliczności, spółki ukraińskie Grupy PZU nie zrealizują założonych na 2022 rok planów sprzedażowych. Na dzień podpisania skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego określenie możliwości utrzymania ciągłości działania (materializacja ryzyka pełnej utraty zdolności operacyjnych) spółek ukraińskich Grupy PZU jest obciążone niepewnością, ze względu na możliwość m. in:

- długofalowego utrzymywania się oraz eskalacji działań wojennych;
- przeprowadzanych ataków powietrznych na terytorium całego kraju;
- dewastacji infrastruktury krytycznej, łączności i dostępu do Internetu;
- braku dostępu do kluczowych systemów, w tym poprzez zniszczenie infrastruktury fizycznej spółek;
- zaprzestania przez system bankowy Ukrainy obsługi wszelkich wewnętrznych transferów środków pieniężnych;
- niedostępności pracowników.

Grupa PZU na bieżąco analizuje zmiany sytuacji i rozpatruje przyszłe scenariusze rozwoju wydarzeń. Ze względu na sytuację w Ukrainie wycena aktywów i zobowiązań (w szczególności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) spółek ukraińskich wymaga przyjęcia szeregu założeń i obciążona jest istotną niepewnością.

24.6 Podatek od różnic kursowych w Szwecji

PZU Finance AB, spółka zależna od PZU, w latach 2014-2015 wyemitowała 5-letnie obligacje w kwocie nominalnej 850 mln EUR, które zapadły w lipcu 2019 roku. Wpływy z emisji zostały przekazane do PZU w formie dwóch pożyczek na łączną kwotę 850 mln EUR. Płatności z tytułu pożyczek były dopasowane do płatności z tytułu obligacji pod względem terminu płatności oraz kwoty. PZU spłacił pożyczki wobec PZU Finance AB 28 czerwca 2019 roku.

W 2018 roku, w związku z wątpliwościami dotyczącymi opodatkowania na podstawie ustawy Swedish Conversion Act (2000:46) różnic kursowych w sytuacji, gdzie walutą sprawozdawczą jest euro, PZU Finance AB wystąpiła o indywidualną interpretację do Szwedzkiej Rady ds. Interpretacji Podatkowych (Skatterättsnämnden). 13 marca 2019 roku PZU Finance AB otrzymała interpretację, zgodnie z którą różnice kursowe z tytułu spłaty pożyczki powinny zostać opodatkowane, natomiast różnice kursowe z tytułu spłaty obligacji – nie podlegają opodatkowaniu. W ocenie Grupy PZU interpretacja Rady oznaczałaby stosowanie na terytorium Szwecji odmiennego podejścia wobec spółek raportujących w euro w porównaniu do spółek raportujących w koronach szwedzkich, co byłoby niezgodne z założeniami do ww. ustawy oraz byłoby sprzeczne z art. 63 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczącym konieczności zapewnienia swobodnego przepływu kapitału w UE lub art. 49 i 54 TFUE dotyczącymi swobody przedsiębiorczości.

3 kwietnia 2019 PZU Finance AB zaskarżyła indywidualną interpretację podatkową Szwedzkiej Rady ds. Interpretacji Podatkowych do Naczelnego Sądu Administracyjnego (Högsta förvaltningsdomstolen). 4 maja 2020 roku Naczelny Sąd Administracyjny uchylił indywidualną interpretację i odrzucił wniosek PZU Finance AB uznając, że nie wykazano dostatecznych podstaw do wydania indywidualnej interpretacji podatkowej, w związku z czym interpretacja nie powinna zostać wydana.

Jednocześnie, 27 sierpnia 2020 roku PZU Finance AB złożyła zeznanie podatkowe w ramach postępowania wyjaśniającego za rok 2019 („disclosure procedure”), zgodnie z którym przedstawiła sytuację opisaną powyżej oraz przyjęła do kalkulacji zobowiązania podatkowego, iż różnice kursowe z tytułu spłaty obligacji stanowią koszt uzyskania przychodu. 22 grudnia 2020 roku PZU Finance AB otrzymała decyzję podatkową z urzędu skarbowego potwierdzającą poprawność wyliczenia podatku. Decyzja nie była ostateczna. Z uwagi na realizację zadań dla jakich spółka została powołana, Walne Zgromadzenie 4 maja 2021 roku podjęło decyzję o rozpoczęciu procedury likwidacyjnej spółki PZU Finance AB. 23 czerwca 2021 PZU Finance AB otrzymała wstępną, a 21 grudnia 2021 roku wymagalną, negatywną dla spółki, decyzję urzędu skarbowego dotyczącą korekty rozliczenia podatkowego za rok 2019. W związku z tym Grupa PZU rozpoznała na 31 grudnia 2021 roku zobowiązanie z tytułu bieżącego podatku dochodowego w wysokości 72 mln zł (159 mln SEK). 21 stycznia 2022 roku PZU przekazał bezpośrednio do urzędu skarbowego w Szwecji płatność w wysokości 159 mln SEK (155 mln SEK kwoty bazowej oraz 4 mln SEK należnych odsetek). PZU Finance AB może rozpocząć ścieżkę sądową w Szwecji od I instancji w sądzie administracyjnym.

24.7 Przystąpienie Pekao i Alior Banku do systemu ochrony

Na mocy ustawy z dnia 7 kwietnia 2022 roku o zmianie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 roku, poz. 872) wprowadzono do polskiego systemu prawnego możliwość utworzenia systemu ochrony. System ochrony może być utworzony dobrowolnie przez banki prowadzące działalność w formie spółek akcyjnych, na podstawie umowy systemu ochrony, która będzie regulować zakres odpowiedzialności uczestnika systemu ochrony za zobowiązania wynikające z udziału w systemie. Celem systemu ochrony jest:

- zapewnienie płynności i wypłacalności banków – uczestników na warunkach i w zakresie określonym w umowie systemu ochrony;
- wspieranie:
 - prowadzonej przez BFG przymusowej restrukturyzacji banku będącego spółką akcyjną;
 - przejęcia banku będącego spółką akcyjną na podstawie Art. 146b ust. 1 Prawa bankowego.

14 czerwca 2022 roku banki (uczestnicy systemu ochrony): Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA, Pekao, Bank Millennium SA, BNP Paribas Bank Polska SA, ING Bank Śląski SA, mBank SA, Santander Bank Polska SA oraz Alior Bank zawarły Umowę systemu ochrony i utworzyły system ochrony. Zawiązana spółka pod nazwą System Ochrony Banków Komercyjnych SA jest spółką zarządzającą systemem ochrony.

14 września 2022 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Systemu Ochrony Banków Komercyjnych podjęło uchwałę o wniesieniu przez banki uczestników systemu ochrony dodatkowych wpłat do funduszu pomocowego w wysokości 0,038% środków gwarantowanych każdego banku uczestnika, według stanu na ostatni dzień drugiego kwartału 2022 roku.

Łączne koszty opłaty na utworzony w jednostce zarządzającej systemem ochrony fundusz pomocowy wyniosły w Grupie PZU 696 mln zł (482 mln zł w Pekao i 214 mln zł w Alior Banku) i obciążły skonsolidowany rachunek zysków i strat w II kwartale 2022 roku (636 mln zł) i III kwartale 2022 roku (60 mln zł).

24.8 Zatwierdzenie prospektu podstawowego programu emisji bankowych papierów wartościowych przez Alior Bank

24 sierpnia 2022 roku KNF zatwierdziła prospekt podstawowy Alior Banku sporządzony w związku z ustanowionym przez Alior Bank programem emisji bankowych papierów wartościowych, w ramach którego maksymalne zadłużenie Alior Banku z tytułu wyemitowanych i niewykupionych bankowych papierów wartościowych nie może być wyższe niż 5 000 mln zł. Alior Bank zamierza prowadzić publiczne oferty bankowych papierów wartościowych na terytorium Polski, a w przypadku wybranych serii – ubiegać się o ich dopuszczenie i wprowadzenie do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

Kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU (wg PSR)

1. Śródroczny bilans

AKTYWA	30 września 2022	30 czerwca 2022	31 grudnia 2021	30 września 2021
I. Wartości niematerialne i prawne, w tym:	286 591	286 608	299 215	288 254
- wartość firmy	-	-	-	-
II. Lokaty	38 635 866	38 164 605	39 250 562	41 076 897
1. Nieruchomości	287 596	290 451	297 328	300 170
2. Lokaty w jednostkach podporządkowanych, w tym:	13 630 592	13 538 573	14 641 582	15 305 421
- lokaty w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	13 073 147	12 744 851	13 961 463	14 645 994
3. Inne lokaty finansowe	24 717 678	24 335 581	24 311 652	25 471 306
4. Należności depozytowe od cedentów	-	-	-	-
III. Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający	-	-	-	-
IV. Należności	2 952 176	3 067 297	2 403 594	3 460 789
1. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	1 381 433	1 642 988	1 623 557	1 296 571
1.1. Od jednostek podporządkowanych	3 014	7 675	13 839	17 629
1.2. Od pozostałych jednostek	1 378 419	1 635 313	1 609 718	1 278 942
2. Należności z tytułu reasekuracji	207 401	163 237	215 755	260 560
2.1. Od jednostek podporządkowanych	122 933	129 372	173 758	222 846
2.2. Od pozostałych jednostek	84 468	33 865	41 997	37 714
3. Inne należności	1 363 342	1 261 072	564 282	1 903 658
3.1. Należności od budżetu	8 098	6 271	4 511	3 491
3.2. Pozostałe należności	1 355 244	1 254 801	559 771	1 900 167
a) od jednostek podporządkowanych	601 599	644 630	35 365	1 290 099
b) od pozostałych jednostek	753 645	610 171	524 406	610 068
V. Inne składniki aktywów	286 588	459 288	269 278	298 647
1. Rzeczowe składniki aktywów	116 017	110 222	123 443	121 122
2. Środki pieniężne	170 571	349 066	145 835	177 525
3. Pozostałe składniki aktywów	-	-	-	-
VI. Rozliczenia międzyokresowe	2 518 583	2 743 020	2 243 572	2 165 695
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	-	-
2. Aktywowane koszty akwizycji	1 741 045	1 809 167	1 601 223	1 550 779
3. Zarachowane odsetki i czynsze	-	-	-	-
4. Inne rozliczenia międzyokresowe	777 538	933 853	642 349	614 916
VII. Należne wpłaty na kapitał zakładowy	-	-	-	-
VIII. Akcje własne	-	-	-	-
Aktywa, razem	44 679 804	44 720 818	44 466 221	47 290 282

Śródroczny bilans (kontynuacja)

PASYWA	30 września 2022	30 czerwca 2022	31 grudnia 2021	30 września 2021
I. Kapitał własny	13 976 212	13 347 402	15 776 367	16 373 983
1. Kapitał zakładowy	86 352	86 352	86 352	86 352
2. Kapitał zapasowy	7 694 696	7 694 696	7 347 436	7 347 430
3. Kapitał z aktualizacji wyceny	5 412 647	5 025 396	6 314 244	6 670 726
4. Pozostałe kapitały rezerwowe	-	-	-	-
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-	-	-
6. Zysk (strata) netto	782 517	540 958	2 028 335	2 269 475
7. Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	-	-	-	-
II. Zobowiązania podporządkowane	2 281 395	2 295 092	2 265 739	2 253 939
III. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	25 480 545	25 854 081	24 837 097	24 162 962
IV. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (wartość ujemna)	(2 036 703)	(2 136 060)	(2 161 952)	(1 671 572)
V. Oszacowane regresy i odzyski (wartość ujemna)	(89 206)	(84 947)	(98 206)	(78 093)
1. Oszacowane regresy i odzyski brutto	(91 418)	(86 876)	(100 985)	(80 124)
2. Udział reasekuratorów w oszacowanych regresach i odzyskach	2 212	1 929	2 779	2 031
VI. Pozostałe rezerwy	540 092	580 346	574 656	714 662
1. Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne obowiązkowe świadczenia pracowników	49 862	64 627	46 361	55 145
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	472 355	498 107	512 983	630 414
3. Inne rezerwy	17 875	17 612	15 312	29 103
VII. Zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	-	-	-	-
VIII. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	3 420 495	3 596 326	1 755 771	4 566 828
1. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich	415 350	532 619	415 398	409 170
1.1. Wobec jednostek podporządkowanych	10 001	17 212	7 636	20 124
1.2. Wobec pozostałych jednostek	405 349	515 407	407 762	389 046
2. Zobowiązania z tytułu reasekuracji	154 830	229 550	184 421	164 994
2.1. Wobec jednostek podporządkowanych	17 179	17 849	18 722	21 775
2.2. Wobec pozostałych jednostek	137 651	211 701	165 699	143 219
3. Zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych oraz pobranych pożyczek	-	-	-	-
4. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	-	-	125 253	27 193
5. Inne zobowiązania	2 725 185	2 704 554	925 033	3 848 943
5.1. Zobowiązania wobec budżetu	159 180	149 310	60 215	194 364
5.2. Pozostałe zobowiązania	2 566 005	2 555 244	864 818	3 654 579
a) wobec jednostek podporządkowanych	46 508	151 245	229 394	197 510
b) wobec pozostałych jednostek	2 519 497	2 403 999	635 424	3 457 069
6. Fundusze specjalne	125 130	129 603	105 666	116 528
IX. Rozliczenia międzyokresowe	1 106 974	1 268 578	1 516 749	967 573
1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	877 194	1 042 348	1 316 816	803 933
2. Ujemna wartość firmy	-	-	-	-
3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	229 780	226 230	199 933	163 640
Pasywa, razem	44 679 804	44 720 818	44 466 221	47 290 282

Śródroczny bilans (kontynuacja)

	30 września 2022	30 czerwca 2022	31 grudnia 2021	30 września 2021
Wartość księgowa	13 976 212	13 347 402	15 776 367	16 373 983
Liczba akcji	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	16,19	15,46	18,27	18,96
Rozwodniona liczba akcji	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w złotych)	16,19	15,46	18,27	18,96

2. Śródroczne zestawienie pozycji pozabilansowych

Pozycje pozabilansowe	30 września 2022	30 czerwca 2022	31 grudnia 2021	30 września 2021
1. Należności warunkowe, w tym:	3 445 234	3 174 330	3 703 939	3 726 720
1.1. Otrzymane gwarancje i poręczenia	2 967	2 499	2 492	2 496
1.2. Pozostałe ¹⁾	3 442 267	3 171 831	3 701 447	3 724 224
2. Zobowiązania warunkowe, w tym:	1 158 127	1 079 015	1 203 395	1 277 656
2.1. Udzielone poręczenia i gwarancje	6 757	6 858	93 637	94 313
2.2. Weksle akceptowane i indosowane	-	-	-	-
2.3. Aktywa z zobowiązaniem odsprzedaży	-	-	-	-
2.4. Inne zobowiązania zabezpieczone na aktywach lub na przychodach	-	-	-	-
3. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione na rzecz zakładu ubezpieczeń	-	-	-	-
4. Zabezpieczenia z tytułu reasekuracji ustanowione przez zakład ubezpieczeń na rzecz cedentów	-	-	-	-
5. Obce składniki aktywów nieujęte w aktywach	222 287	145 527	142 495	143 591
6. Inne pozycje pozabilansowe	-	-	-	-
Pozycje pozabilansowe, razem	4 825 648	4 398 872	5 049 830	5 147 967

¹⁾ Pozycja obejmuje głównie: zabezpieczenia otrzymane w formie przewłaszczenia majątku dłużnika, hipoteki na majątku dłużnika, inne należności warunkowe itp.

3. Śródroczny rachunek techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych

Techniczny rachunek ubezpieczeń majątkowych i osobowych	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
I. Składki (1-2-3+4)	3 300 647	9 491 147	3 051 746	8 877 620
1. Składki przypisane brutto	3 115 128	10 418 312	2 796 894	9 603 753
2. Udział reasekuratorów w składce przypisanej	150 826	518 052	93 241	434 185
3. Zmiany stanu rezerw składek i rezerwy na ryzyko niewygasłe brutto	(439 281)	200 631	(453 152)	125 973
4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw składek	(102 936)	(208 482)	(105 059)	(165 975)
II. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z ogólnego rachunku zysków i strat	64 331	186 871	51 032	156 938
III. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	31 043	89 407	29 428	99 943
IV. Odszkodowania i świadczenia (1+2)	2 046 187	5 850 068	1 998 049	5 574 456
1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	1 988 257	5 484 976	1 882 092	5 063 430
1.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	2 066 209	5 713 976	1 902 209	5 136 698
1.2. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	77 952	229 000	20 117	73 268
2. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	57 930	365 092	115 957	511 026
2.1. Zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto	60 622	444 412	183 300	616 746
2.2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia	2 692	79 320	67 343	105 720
V. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym	-	-	-	-
1. Zmiany stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto	-	-	-	-
2. Udział reasekuratorów w zmianie stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	-	-	-	-
VI. Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw	445	4 415	713	3 190
VII. Koszty działalności ubezpieczeniowej	917 074	2 622 810	818 296	2 381 927
1. Koszty akwizycji, w tym:	748 431	2 143 868	667 483	1 919 309
- zmiana stanu aktywowanych kosztów akwizycji	68 123	(139 822)	24 080	(177 117)
2. Koszty administracyjne	192 291	546 533	164 323	517 635
3. Prowizje reasekuracyjne i udział w zyskach reasekuratorów	23 648	67 591	13 510	55 017
VIII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	70 319	268 408	55 602	227 706
IX. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-	-	-	-
X. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	361 996	1 021 724	259 546	947 222

4. Śródroczny ogólny rachunek zysków i strat

Ogólny rachunek zysków i strat	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub ubezpieczeń na życie	361 996	1 021 724	259 546	947 222
II. Przychody z lokat	423 795	1 486 079	1 550 268	2 178 918
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1 242	4 468	1 565	4 791
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	234 698	907 805	1 385 226	1 531 381
2.1. Z udziałów lub akcji	225 724	883 134	1 382 649	1 524 095
2.2. Z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	7 816	22 685	2 432	6 830
2.3. Z pozostałych lokat	1 158	1 986	145	456
3. Przychody z innych lokat finansowych	176 079	479 802	132 144	390 923
3.1. Z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	41	499	237	772
3.2. Z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	142 099	409 802	119 139	356 687
3.3. Z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	726	862	-	-
3.4. Z pozostałych lokat	33 213	68 639	12 768	33 464
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	-	1 230	11	11
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	11 776	92 774	31 322	251 812
III. Niezrealizowane zyski z lokat	243 843	450 589	64 000	142 968
IV. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione z technicznego rachunku ubezpieczeń na życie	-	-	-	-
V. Koszty działalności lokacyjnej	70 275	211 092	29 487	92 348
1. Koszty utrzymania nieruchomości	479	1 561	482	1 730
2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	7 523	23 202	8 387	24 686
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	-	-	-	-
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	62 273	186 329	20 618	65 932
VI. Niezrealizowane straty na lokatach	214 203	356 874	62 475	153 514
VII. Przychody z lokat netto po uwzględnieniu kosztów, przeniesione do technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych	64 331	186 871	51 032	156 938
VIII. Pozostałe przychody operacyjne	69 947	184 146	50 554	148 915
IX. Pozostałe koszty operacyjne	146 925	424 511	118 055	349 230
X. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	603 847	1 963 190	1 663 319	2 665 993
XI. Zyski nadzwyczajne	-	-	-	-
XII. Straty nadzwyczajne	-	-	-	-
XIII. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(297 824)	(920 786)	(79 989)	(160 134)
XIV. Zysk (strata) brutto	306 023	1 042 404	1 583 330	2 505 859
XV. Podatek dochodowy	64 464	259 887	66 985	236 384
a) część bieżąca	96 685	147 401	120 864	209 068
b) część odroczone	(32 221)	112 486	(53 879)	27 316
XVI. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	-	-	-	-
XVII. Zysk (strata) netto	241 559	782 517	1 516 345	2 269 475

	1 lipca - 30 września 2022	1 stycznia - 30 września 2022	1 lipca - 30 września 2021	1 stycznia - 30 września 2021
Zysk (strata) netto (zannualizowany) ¹⁾	958 359	1 046 222	6 015 934	3 034 280
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	0,28	0,91	1,76	2,63
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	863 523 000	863 523 000	863 523 000	863 523 000
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	0,28	0,91	1,76	2,63

¹⁾ Wyliczenie uwzględniające liczbę dni kalendarzowych w okresie.

5. Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 31 grudnia 2021	1 stycznia - 30 września 2021
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	15 776 367	17 688 602	17 688 602
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
I.a. Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	15 776 367	17 688 602	17 688 602
1. Kapitał zakładowy na początek okresu	86 352	86 352	86 352
1.1. Zmiany kapitału zakładowego	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu	86 352	86 352	86 352
2. Kapitał zapasowy na początek okresu	7 347 436	8 458 089	8 458 089
2.1. Zmiany kapitału zapasowego	347 260	(1 110 653)	(1 110 659)
a) zwiększenia (z tytułu):	1 297 135	953 167	953 161
- podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo wartość)	1 295 995	953 039	953 039
- z kapitału rezerwowego z aktualizacji – tytułem sprzedaży i likwidacji środków trwałych	1 140	128	122
b) zmniejszenia	949 875	2 063 820	2 063 820
2.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu	7 694 696	7 347 436	7 347 430
3. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	6 314 244	7 225 381	7 225 381
- zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
3.a. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	6 314 244	7 225 381	7 225 381
3.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	(901 597)	(911 137)	(554 655)
a) zwiększenia (z tytułu):	342 092	938 487	736 135
- wycena lokat finansowych	316 020	863 534	731 902
- zwiększenia z tytułu zbycia instrumentów dostępnych do sprzedaży	5 565	4 386	4 233
- zwiększenia z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	20 507	70 567	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	1 243 689	1 849 624	1 290 790
- wycena lokat finansowych	1 200 563	1 464 327	1 005 922
- zmniejszenia z tytułu zbycia instrumentów dostępnych do sprzedaży	16 915	159 372	157 347
- zbycia środków trwałych	1 140	128	122
- zmniejszenia z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	25 071	225 797	127 399
3.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	5 412 647	6 314 244	6 670 726

Śródroczne zestawienie zmian w kapitale własnym (kontynuacja)

Zestawienie zmian w kapitale własnym	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 31 grudnia 2021	1 stycznia - 30 września 2021
4. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	-	-	-
4.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
4.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	-	-	-
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu	2 028 335	1 918 780	1 918 780
5.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	2 028 335	1 918 780	1 918 780
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
5.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	2 028 335	1 918 780	1 918 780
a) zwiększenia	949 875	2 063 820	2 063 819
b) zmniejszenia	2 978 210	3 982 600	3 982 599
- przeniesienia na kapitał zapasowy	1 295 995	953 039	953 039
- wypłata dywidendy	1 675 235	3 022 330	3 022 330
- przeniesienia/odpisy ZFŚS	6 980	7 231	7 230
5.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
5.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	-	-	-
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
b) korekty błędów	-	-	-
5.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	-	-	-
a) zwiększenia	-	-	-
b) zmniejszenia	-	-	-
5.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
5.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
6. Wynik netto	782 517	2 028 335	2 269 475
a) zysk netto	782 517	2 028 335	2 269 475
b) strata netto	-	-	-
c) odpisy z zysku	-	-	-
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	13 976 212	15 776 367	16 373 983

6. Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 31 grudnia 2021	1 stycznia - 30 września 2021
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I. Wpływy	12 088 079	14 850 921	10 896 326
1. Wpływy z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	11 093 854	13 764 263	10 211 856
1.1. Wpływy z tytułu składek brutto	10 761 927	13 547 894	10 060 433
1.2. Wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań	279 874	181 473	125 826
1.3. Pozostałe wpływy z działalności bezpośredniej	52 053	34 896	25 597
2. Wpływy z reasekuracji biernej	311 669	327 521	228 194
2.1. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach	169 350	114 749	67 504
2.2. Wpływy z tytułu prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów	139 481	212 265	160 421
2.3. Pozostałe wpływy z reasekuracji biernej	2 838	507	269
3. Wpływy z pozostałej działalności operacyjnej	682 556	759 137	456 276
3.1. Wpływy z tytułu czynności komisarza awaryjnego	347 408	371 208	286 006
3.2. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	1 573	5 766	4 002
3.3. Pozostałe wpływy	333 575	382 163	166 268
II. Wydatki	11 173 199	13 447 030	9 861 511
1. Wydatki z tytułu działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	8 955 547	10 903 711	8 105 932
1.1. Zwroty składek brutto	238 148	276 375	202 704
1.2. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	5 285 121	6 394 776	4 715 498
1.3. Wydatki z tytułu akwizycji	1 570 057	2 011 883	1 500 000
1.4. Wydatki o charakterze administracyjnym	1 299 429	1 513 013	1 134 971
1.5. Wydatki z tytułu likwidacji szkód i windykacji regresów	217 374	296 440	216 107
1.6. Wypłacone prowizje i udziały w zyskach z tytułu reasekuracji czynnej	193 484	268 598	218 267
1.7. Pozostałe wydatki z działalności bezpośredniej oraz reasekuracji czynnej	151 934	142 626	118 385
2. Wydatki z tytułu reasekuracji biernej	989 706	967 988	815 441
2.1. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji	976 628	967 892	815 284
2.2. Pozostałe wydatki z tytułu reasekuracji biernej	13 078	96	157
3. Wydatki z pozostałej działalności operacyjnej	1 227 946	1 575 331	940 138
3.1. Wydatki z tytułu czynności komisarza awaryjnego	181 185	184 582	135 787
3.2. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych składników aktywów trwałych innych niż lokaty	68 076	100 981	75 908
3.3. Pozostałe wydatki operacyjne	978 685	1 289 768	728 443
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II)	914 880	1 403 891	1 034 815

Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 31 grudnia 2021	1 stycznia - 30 września 2021
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności lokacyjnej			
I. Wpływy	74 941 582	57 349 591	45 666 783
1. Zbycie nieruchomości	6 844	6 580	5 707
2. Zbycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	-	-	-
3. Zbycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	51 917	544 377	288 317
4. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz spłata pożyczek udzielonych tym jednostkom	-	-	-
5. Realizacja dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	1 130 386	662 461	536 763
6. Likwidacja lokat terminowych w instytucjach kredytowych	13 606 827	3 287 781	2 617 343
7. Realizacja pozostałych lokat	59 420 922	50 712 885	41 498 609
8. Wpływy z nieruchomości	542	8 048	5 649
9. Odsetki otrzymane	387 726	545 484	402 131
10. Dywidendy otrzymane	335 686	1 579 403	309 952
11. Pozostałe wpływy z lokat	732	2 572	2 312
II. Wydatki	75 530 114	55 787 803	46 631 519
1. Nabycie nieruchomości	20	1 084	851
2. Nabycie udziałów, akcji w jednostkach podporządkowanych	171 825	4 564	28
3. Nabycie udziałów, akcji w pozostałych jednostkach oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	918 088	387 830	318 776
4. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez jednostki podporządkowane oraz udzielenie pożyczek tym jednostkom	40 000	2 800	-
5. Nabycie dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez pozostałe jednostki	383 344	1 137 979	1 135 648
6. Nabycie lokat terminowych w instytucjach kredytowych	13 691 086	3 318 676	2 628 086
7. Nabycie pozostałych lokat	60 308 528	50 862 675	42 493 785
8. Wydatki na utrzymanie nieruchomości	1 436	47 947	36 006
9. Pozostałe wydatki na lokaty	15 787	24 248	18 339
III. Przepływy pieniężne netto z działalności lokacyjnej (I-II)	(588 532)	1 561 788	(964 736)

Śródroczny rachunek przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Rachunek przepływów pieniężnych	1 stycznia - 30 września 2022	1 stycznia - 31 grudnia 2021	1 stycznia - 30 września 2021
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy	2 246 449	1 576 772	64 486
1. Wpływy netto z emisji akcji oraz dopłat do kapitału	-	-	-
2. Kredyty, pożyczki oraz emisja dłużnych papierów wartościowych	2 246 449	1 576 772	64 486
3. Pozostałe wpływy finansowe	-	-	-
II. Wydatki	2 547 397	4 520 507	83 771
1. Dywidendy	-	3 022 331	-
2. Inne, niż wypłata dywidend, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-	-
3. Nabycie akcji własnych	-	-	-
4. Spłata kredytów, pożyczek oraz wykup własnych dłużnych papierów wartościowych	2 466 123	1 451 709	37 305
5. Odsetki od kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	81 274	46 467	46 466
6. Pozostałe wydatki finansowe	-	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	(300 948)	(2 943 735)	(19 285)
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	25 400	21 944	50 794
E. Bilansowa zmiana środków pieniężnych, w tym:	24 736	21 378	53 068
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(664)	(566)	2 274
F. Środki pieniężne na początek okresu	145 835	124 457	124 457
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-E), w tym:	170 571	145 835	177 525
- o ograniczonej możliwości dysponowania	64 903	42 697	59 124

7. Wprowadzenie

Niniejsza kwartalna jednostkowa informacja finansowa PZU została sporządzona zgodnie z PSR z przyczyn opisanych w części Wstęp, w której przedstawiono również definicję PSR.

8. Podstawowe zasady (polityka) rachunkowości

Szczegółowe zasady (polityka) rachunkowości zostały zaprezentowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym PZU za 2021 rok.

9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

W okresie 9 miesięcy zakończonym 30 września 2022 roku nie dokonano zmian zasad (polityki) rachunkowości.

Podpisy osób wchodzących w skład Zarządu PZU:

Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	
Beata Kozłowska – Chyła	Prezes Zarządu PZU (podpis)
Tomasz Kulik	Członek Zarządu PZU (podpis)
Ernest Bejda	Członek Zarządu PZU (podpis)
Małgorzata Kot	Członek Zarządu PZU (podpis)
Krzysztof Kozłowski	Członek Zarządu PZU (podpis)
Piotr Nowak	Członek Zarządu PZU (podpis)
Maciej Rapkiewicz	Członek Zarządu PZU (podpis)
Małgorzata Sadurska	Członek Zarządu PZU (podpis)

Osoba odpowiedzialna za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Katarzyna Łubkowska	Dyrektor Biura Rachunkowości (podpis)
---------------------	---------------------------------	-------------------

Warszawa, 23 listopada 2022 roku